

Παγκύπρια Επισκόπηση Γενικού Πληθυσμού για το
Κάπνισμα, το Αλκοόλ, και
Άλλες Ψυχοδραστικές Ουσίες

ΤΕΛΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Ιανουάριος 2010

Παγκύπρια Επισκόπηση Γενικού Πληθυσμού για το Κάπνισμα, το Αλκοόλ, και Άλλες Ψυχοδραστικές Ουσίες

ΤΕΛΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Για Λογαριασμό του
Αντιναρκωτικού Συμβουλίου Κύπρου

Επιστημονικός Υπεύθυνος:
Στέλιος Στυλιανού
Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνιολογίας
Τμήμα Κοινωνικών Επιστημών
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Ιανουάριος 2010

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εισαγωγή.....	6
1.1. Γενικό Πλαίσιο.....	6
1.2. Σκοπός και Στόχοι της Έρευνας.....	7
1.3. Επιστημονική Ομάδα.....	7
2. Μέτρηση.....	9
2.1. Ερωτηματολόγιο.....	9
2.2. Δειγματοληψία.....	9
2.3. Χορήγηση.....	12
2.4. Κατασκευή Αρχείου Δεδομένων.....	13
3. Διαδικασίες Ελέγχου Ποιότητας.....	14
3.1. Έλεγχος Συνεπούς Χορήγησης.....	14
3.2. Έλεγχος Ακρίβειας στην Εισαγωγή Δεδομένων.....	14
3.3. Έλεγχος Ποιότητας Απαντήσεων.....	14
4. Χαρακτηριστικά Του Δείγματος.....	16
4.1. Απώλειες και Ποσοστό Συμμετοχής.....	16
4.2. Ανάλυση Άρνησεων.....	17
4.3. Αντιπροσωπευτικότητα.....	19
4.4. Στρωματοποίηση.....	19
4.5. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά.....	20
5. Σωματική και Ψυχική Υγεία.....	26
5.1. Σωματική Υγεία.....	26
5.2. Ψυχική Υγεία.....	27
6. Χρήση Ουσιών.....	30
6.1. Καπνός.....	30
6.2. Αλκοόλ.....	38
6.3. Ηρεμιστικά/Υπνωτικά.....	53
6.4. Κάνναβη (Μαριχουάνα/Χασίς).....	54
6.5. Έκσταση.....	61
6.6. Αμφεταμίνες.....	66
6.7. Κοκαΐνη.....	69
6.8. Ηρωίνη.....	75
6.9. LSD.....	78
6.10. Ρελεβίνη.....	82
7. Προώθηση, Στάσεις και Αντιλήψεις.....	86
7.1. Προώθηση.....	86
7.2. Αντίληψη Για τους Χρήστες.....	88
7.3. Στάσεις Προς τη Νομοθεσία.....	89
7.4. Στάσεις Για τη Χρήση.....	90
7.5. Αντιλήψεις Ρίσκου.....	91
8. Επιδημιολογικοί Δείκτες.....	94
8.1. Βασικοί Δείκτες.....	94
8.2. Άλλοι Δείκτες.....	103

9. Σχέσεις Δημογραφικών Μεταβλητών και Χρήσης Ουσιών.....	106
9.1. Φύλο.....	106
9.2. Ηλικία.....	109
9.3. Αστική vs Αγροτική Περιοχή.....	113
9.4. Προσφυγική vs Συνήθης Συνοικία.....	115
9.5. Μορφωτικό Επίπεδο.....	117
9.6. Εισόδημα Οικογένειας.....	119

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η σύγχρονη κυπριακή κοινωνία χαρακτηρίζεται και από νέους τρόπους αντίληψης της πραγματικότητας, διαφορετικές αξίες, νέα μοντέλα προσαρμογής και νέες ευκαιρίες. Μέσα σε αυτό το πλέγμα αλλαγών έχουν δημιουργηθεί νέες κοινωνικές καταστάσεις που κάνουν αναγκαία τη σοβαρή και συστηματική ενασχόληση της κοινωνίας με νέα ζητήματα. Ένα τέτοιο είναι το ζήτημα των ψυχοδραστικών ουσιών.

Η κυπριακή κοινωνία άρχισε πρόσφατα να αντιμετωπίζει το θέμα της χρήσης ουσιών με αυξανόμενη έμφαση στην επιστημονική γνώση. Με αυτό τον προσανατολισμό, το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου και το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά έχουν καινοτομήσει με διάφορα προγράμματα, ένα από τα οποία είναι και η παρούσα έρευνα. Με αυτή και με άλλες παρόμοιες έρευνες που πραγματοποιούνται όλο και πιο συχνά η κυπριακή κοινωνία θεμελιώνει τις μελλοντικές σκέψεις και την κοινωνική και ποινική πολιτική σχετικά με τις ουσίες πάνω σε έγκυρη γνωσιολογική βάση.

Η χρήση ουσιών από σημαντικά ποσοστά του πληθυσμού είναι μια πραγματικότητα σε όλες τις κοινωνίες. Κάποιες ουσίες, όπως η καφεΐνη, χρησιμοποιούνται εδώ και αιώνες, χωρίς να έχουν προκαλέσει σημαντικές αντιδράσεις ή να έχουν γίνει αντιληπτές ως κοινωνικά προβλήματα. Άλλες έχουν κατά καιρούς γίνει αντικείμενα έντονης κριτικής, αντιπαράθεσης, μερικής ή πλήρους απαγόρευσης και έχουν οριστεί ως κοινωνικά προβλήματα. Οι πιο διαδεδομένες από αυτές είναι τα τσιγάρα και το αλκοόλ, οι οποίες παραμένουν ως επί το πλείστο νόμιμες, ενώ σημαντικό ρόλο φαίνεται να παίζουν και τα ηρεμιστικά, τα οποία είναι γενικά νόμιμα κατόπιν ιατρικής συνταγής. Ανάμεσα στις παράνομες ουσίες συζητούνται περισσότερο η κάνναβη, η ηρωίνη, η κοκαΐνη και η έκσταση, ενώ αντικείμενο ενασχόλησης αποτελούν όχι σπάνια και οι αμφεταμίνες και τα ψυχεδελικά. Οι αναφερόμενες ουσίες, νόμιμες και παράνομες, αποτελούν και το αντικείμενο αυτού του ερευνητικού έργου.

Γνωρίζοντας τις παραμέτρους της χρήσης ουσιών στον κυπριακό πληθυσμό, το κράτος, αλλά και η κοινωνία γενικότερα, μέσα από μη κυβερνητικούς οργανισμούς και άλλες ομάδες προβληματισμού και δράσης θα μπορούν πλέον να αντιμετωπίσουν ορθολογικά και πιο αποτελεσματικά αυτό ζήτημα. Συγκεκριμένα, έρευνες χρήσης στο γενικό πληθυσμό είναι χρήσιμες με τρεις τρόπους (EMCDDA 2002):

- Παρέχουν πληροφορίες για το χειρισμό και τον έλεγχο των παράνομων ουσιών (με την επιστημονική μέτρηση της επικράτησης της χρήσης)
- Βοηθούν στο σχηματισμό μιας έγκυρης εικόνας για τις συμπεριφορές που έχουν σχέση με τις ουσίες, τον τρόπο ζωής των χρηστών και τις αντιλήψεις περί ουσιών τόσο στο γενικό πληθυσμό όσο και σε συγκεκριμένες ομάδες
- Ενισχύουν τον κοινωνικό διάλογο γύρω από τις ουσίες και συγκεκριμένα την κρατική πολιτική και τη νομοθεσία, παρέχοντας ταυτόχρονα και τη δυνατότητα συγκριτικών αξιολογήσεων

Το ερευνητικό πρόγραμμα που παρουσιάζεται σε αυτή την αναφορά έχει συνταχθεί στη βάση θεμελιωδών αρχών εμπειρικής έρευνας αλλά και συγκεκριμένων γνώσεων για τη μέτρηση της χρήσης ουσιών σε γενικούς πληθυσμούς. Οι γνώσεις αυτές προέρχονται από την εμπειρία των ερευνητών σε παρόμοιες μετρήσεις και τη μελέτη των συμπερασμάτων και τεχνικών οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά παρουσιάζονται από το European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA).

1.2. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο γενικός σκοπός της προτεινόμενης έρευνας είναι η μελέτη της χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών στην κυπριακή κοινωνία. Ο σκοπός αυτός αναλύεται σε τρεις επιμέρους στόχους:

Ο πρώτος στόχος είναι η εκτίμηση της επικράτησης (prevalence), δηλαδή του ποσοστού των ατόμων που κάνουν χρήση της κάθε ουσίας στο γενικό πληθυσμό 15-64 ετών. Με τη διεκπεραίωση αυτού του στόχου, που είναι και ο σημαντικότερος της έρευνας, δίδεται μια έγκυρη και συγκρίσιμη εικόνα της χρήσης ουσιών στην Κύπρο. Σημειώνεται ότι, με εξαίρεση την έρευνα «Παγκύπρια Επισκόπηση για το Κάπνισμα, το Αλκοόλ και Άλλες Ψυχοδραστικές Ουσίες» (Κέντρο Ερευνών Intercollege 2006), δεν υπάρχουν άλλες έρευνες που να είχαν πρωταρχικό στόχο την εκτίμηση της χρήσης νόμιμων και παράνομων ουσιών στο γενικό πληθυσμό. Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας είναι συγκρίσιμα τόσο με αυτή την προηγούμενη έρευνα στην Κύπρο όσο και με έρευνες που διεξάγονται με τα ίδια πρότυπα σε άλλες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεύτερος στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση των δημογραφικών χαρακτηριστικών των χρηστών. Τα δεδομένα παρέχουν τη δυνατότητα διερεύνησης σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών χρήσης και πολλών άλλων μεταβλητών όπως το φύλο, η ηλικία, η εισοδηματική τάξη, το μορφωτικό επίπεδο, ο τόπος διαμονής, κ.ά.

Ο τρίτος στόχος είναι η μέτρηση στάσεων και αντιλήψεων σε θέματα που σχετίζονται με τη χρήση ουσιών (όπως αντιλήψεις ρίσκου και διαθεσιμότητας, στάσεις προς την περί ουσιών νομοθεσία, κ.ά.). Ο στόχος αυτός είναι πολύ σημαντικός γιατί αφορά την πολιτισμική πραγματικότητα μέσα στην οποία χρησιμοποιούνται οι ουσίες και κατά συνέπεια μπορεί να συνεισφέρει τόσο στη μελέτη της αιτιολογίας της χρήσης όσο και στο σχεδιασμό παρεμβάσεων.

1.3. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Επιστημονικός υπεύθυνος και επικεφαλής της επιστημονικής ομάδας του έργου ήταν ο Δρ Στέλιος Στυλιανού, αναπληρωτής καθηγητής κοινωνιολογίας στο Τμήμα Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας και συνεργάτης του Κυπριακού Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων. Ο επιστημονικός υπεύθυνος είχε την ευθύνη για τη διαμόρφωση του τελικού ερωτηματολογίου, το σχεδιασμό της δειγματοληψίας, την εκπαίδευση των ερευνητών πεδίου, το σχεδιασμό και την επιτήρηση της χορήγησης, την επιτήρηση της κατασκευής του αρχείου δεδομένων, τον ποιοτικό έλεγχο των δεδομένων, την ανάλυση και τη συγγραφή της τελικής έκθεσης.

Τα υπόλοιπα μέλη της επιστημονικής ομάδας ήταν ο Δρ Κωνσταντίνος Φελλάς, αναπληρωτής καθηγητής κοινωνιολογίας στο Τμήμα Κοινωνικών Επιστημών του

Πανεπιστημίου Λευκωσίας και διευθυντής της Ερευνητικής Μονάδας Συμπεριφορικών και Κοινωνικών Ζητημάτων (αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος), ο Δρ Γαβριήλ Αμίτσης, Καθηγητής Κοινωνικού Δικαίου στο Τεχνικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και διευθυντής κοινωνικού σχεδιασμού και έρευνας στο Ινστιτούτο Κοινωνικής Καινοτομίας της Ελλάδας (επιστημονικός συνεργάτης), ο Δρ Νίκος Περισιτιάνης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Λευκωσίας και Πρόεδρος του Συνδέσμου Κοινωνιολόγων Κύπρου (επιστημονικός συνεργάτης) και ο Δρ Σταύρος Πουλούκας, αναπληρωτής καθηγητής στατιστικής στο Τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας (επιστημονικός συνεργάτης).

Το διοικητικό συντονισμό του έργου είχε ο Δρ Γιώργος Χριστοδουλίδης, ανώτερος σύμβουλος στη Μονάδα Συμβουλευτικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας και λέκτορας στη στρατηγική διαχείριση. Ο διοικητικός συντονιστής είχε την εποπτεία της υποβολής της πρότασης και της επικοινωνίας με την ομάδα ελέγχου της αρμόδιας υπηρεσίας καθώς και την ευθύνη για το διοικητικό συντονισμό και την οικονομική διαχείριση του έργου.

Για την υλοποίηση του έργου ενεργοποιήθηκε και υποστηρικτική ομάδα που ασχολήθηκε με τεχνικά και οργανωτικά ζητήματα. Συγκεκριμένα, ο Χριστόφορος Χριστοφόρου, στατιστικολόγος στο Κυπριακό Κέντρο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, είχε, μεταξύ άλλων, την ευθύνη για τη γεωγραφική δειγματοληψία. Η Ανθή Βιολάρη, λειτουργός στο Κυπριακό Κέντρο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, είχε την κύρια ευθύνη για το συντονισμό των ερευνητών πεδίου και τη συλλογή των ερωτηματολογίων, καθώς και την κύρια ευθύνη για την εισαγωγή των δεδομένων.

Τέλος για τη διεκπεραίωση του έργου εργάστηκαν 33 ερευνητές πεδίου και τρεις συνεργάτες εισαγωγής δεδομένων.

2. ΜΕΤΡΗΣΗ

Για να επιτευχθούν οι στόχοι της έρευνας σχεδιάστηκε παγκύπρια μέτρηση με τη μέθοδο της επισκόπησης από πόρτα σε πόρτα (door-to-door survey) με ερωτηματολόγια αυτοδήλωσης-αυτοσυμπλήρωσης (self-report – self-administered) σε δείγμα που επιτρέπει τη γενίκευση των αποτελεσμάτων στον πληθυσμό ενδιαφέροντος. Η διαδικασία και τα σημαντικότερα στοιχεία της κάθε δραστηριότητας περιγράφονται στη συνέχεια.

2.1. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν μερικώς προκαθορισμένο (European Model Questionnaire). Εκτός από τις ερωτήσεις που ήταν καθορισμένες από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως υποχρεωτικές, συμπεριλήφθηκαν και άλλες, κυρίως για τη χρήση αλκοόλ, κατόπιν οδηγιών από το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο. Το ερωτηματολόγιο έτυχε λεπτομερούς επεξεργασίας, κυρίως σε θέματα παρουσίασης των ερωτήσεων, ώστε να εξασφαλιστεί η μέγιστη εγκυρότητα του ως οργάνου μέτρησης. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στις διαδρομές υπερπήδησης.

2.2. ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Ο πληθυσμός ενδιαφέροντος καθορίστηκε ως τα άτομα ηλικίας 15-64 που ζουν στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία, εξαιρουμένων των ατόμων που δε μιλούν ελληνικά ή που ζουν σε κλειστά ιδρύματα.

Η επιλογή του δείγματος έγινε με τη μέθοδο της πολυσταδιακής αναλογικά στρωματοποιημένης τυχαίας δειγματοληψίας (multistage proportionate stratified random sampling) με μη αναλογική αντιπροσώπευση στις ηλικιακές κατηγορίες. Η μέθοδος αυτή εξασφαλίζει αντιπροσωπευτικό δείγμα με προσέγγιση που επιτρέπει τη γενίκευση των αποτελεσμάτων στον πληθυσμό. Επιπρόσθετα, η δειγματοληψία δε χρησιμοποίησε δειγματοληπτικό πλαίσιο αλλά γεωγραφικούς χάρτες, έτσι, η πιθανότητα των σχετικών με το δειγματοληπτικό πλαίσιο μεροληψιών είναι μηδενική.

Αρχικά, καθορίστηκαν τα στρώματα και οι αναλογίες τους στον πληθυσμό ενδιαφέροντος. Τα στρώματα καθορίστηκαν με βάση τις εξής μεταβλητές:

- *Φύλο*: 2 στρώματα: άρρεν, θήλυ
- *Τύπος Περιοχής*: 2 στρώματα: αστική, αγροτική
- *Τύπος Συνοικίας*: 2 στρώματα: συνήθης, προσφυγική
- *Επαρχία*: 5 στρώματα: Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος, Αμμόχωστος
- *Ηλικία*: 5 στρώματα: 15-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-64

Το δείγμα ήταν αναλογικό (proportionate) ως προς όλες τις πιο πάνω μεταβλητές (τα επιδιωκόμενα ποσοστά των στρωμάτων στο δείγμα είναι τα ίδια με τα ποσοστά των στρωμάτων στον πληθυσμό) και μη αναλογικό (disproportionate) σε σχέση με την ηλικία. Συγκεκριμένα, ανεξάρτητα από την αναλογία των πιο πάνω ηλικιακών στρωμάτων στον πληθυσμό το δείγμα περιέχει συγκεκριμένο αριθμό ατόμων από κάθε ηλικιακή ομάδα ως έξης:

- 15-24: 1000 άτομα
- 25-34: 1000 άτομα
- 35-44: 700 άτομα
- 45-54: 400 άτομα
- 55-64: 400 άτομα

Η μη αναλογική αυτή αντιπροσώπευση είναι αναγκαία γιατί, με εξαίρεση τα ηρεμιστικά, η χρήση ουσιών, κυρίως παράνομων, παρατηρείται πολύ πιο συχνά στις νεαρότερες ηλικιακές ομάδες. Δεδομένου ότι η επικράτηση της χρήσης παράνομων ουσιών είναι πολύ χαμηλή στην Κύπρο, χρειάζεται υπεραντιπροσώπευση αυτών των ομάδων για να περιέχει το δείγμα μη αμελητέο αριθμό χρηστών.

Για τις υπόλοιπες μεταβλητές στρωματοποίησης, τα ζητούμενα ποσοστά και η τελική σύνθεση του δείγματος παρουσιάζονται στην επόμενη ενότητα.

Η διαδικασία δειγματοληψίας ήταν πολυσταδιακή και περιέλαβε τα στάδια που περιγράφονται πιο κάτω:

2.2.1. Στάδιο 1: Επιλογή Σημείων Εκκίνησης

Σημείο εκκίνησης (ΣΕ) είναι ένα σημείο στο χάρτη μιας κατοικημένης περιοχής από το οποίο ο ερευνητής πεδίου (το άτομο που χορηγεί τα ερωτηματολόγια) αρχίζει τη διαδικασία τυχαίας επιλογής νοικοκυριών στο δεύτερο στάδιο δειγματοληψίας που περιγράφεται αργότερα. Επειδή από το κάθε σημείο εκκίνησης προκαθορίστηκε να επιλέγονται 10 νοικοκυριά και από κάθε νοικοκυριό ένα άτομο, χρειάστηκαν 350 ΣΕ για το ζητούμενο μέγεθος δείγματος που ήταν 3500 άτομα. Η κατανομή αυτών των σημείων σε περιοχές καθορίστηκε με βάση τα στρώματα που προκύπτουν από τη διασταύρωση τύπου περιοχής και επαρχίας, δηλαδή τις γεωγραφικές διαστάσεις της στρωματοποίησης. Από τη διασταύρωση αυτή προέκυψαν 10 στρώματα με τους πιο κάτω αριθμούς ΣΕ, όπως προκύπτουν από τις αναλογίες στον πληθυσμό με βάση τις εκτιμήσεις για το 2006 που είναι και οι πιο πρόσφατες (Στατιστική Υπηρεσία 2007):

Στρώμα	Αναλογία στον Πληθυσμό (%)	Αριθμός ΣΕ
Αστική Λευκωσίας	29.33	104
Αγροτική Λευκωσίας	10.11	35
Αστική Αμμοχώστου	0.00	0
Αγροτική Αμμοχώστου	5.52	19
Αστική Λάρνακας	10.32	36
Αγροτική Λάρνακας	6.38	22
Αστική Λεμεσού	23.13	81
Αγροτική Λεμεσού	5.59	20
Αστική Πάφου	6.93	24
Αγροτική Πάφου	2.68	9
ΣΥΝΟΛΟ	100.0	350

Οι αναλογίες αυτές βασίζονται στο διαχωρισμό αστικών και αγροτικών περιοχών που χρησιμοποιεί η Στατιστική Υπηρεσία, ο οποίος βασίζεται σε πολεοδομικά και όχι κοινωνικά κριτήρια. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων βασίζεται σε κοινωνικά κριτήρια (αυτοδήλωση τύπου περιοχής).

Τα ΣΕ επελέγησαν για τις αστικές περιοχές στο χάρτη με τρόπο γεωμετρικά τυχαίο, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη και συγκεκριμένα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των περιοχών, έτσι που να ελαχιστοποιηθούν μεροληψίες που μπορεί να προκύψουν από την τυφλή τήρηση της αρχής της γεωγραφικής τυχαιότητας (λήφθηκαν υπόψη η πυκνότητα του πληθυσμού, ο τύπος συνοικίας και συμπεριληφθούν αναλογικά περιοχές στις οποίες κατοικούν κυρίως μέλη εθνοτικών μειονοτήτων).

Για τις αγροτικές περιοχές, αντί της γεωγραφικής, εφαρμόστηκε συστηματική τυχαία δειγματοληψία για την επιλογή κοινοτήτων.

2.2.2. Στάδιο 2: Επιλογή Νοικοκυριών

Στο δεύτερο στάδιο δειγματοληψίας, ο ερευνητής πεδίου επέλεξε επί τόπου με τρόπο τυχαίο 10 νοικοκυριά από κάθε ΣΕ. Στους ερευνητές πεδίου δόθηκαν οδηγίες κίνησης, εντοπισμού και επιλογής νοικοκυριών οι οποίες κάλυπταν όλες τις πιθανές καταστάσεις, όπως πολυκατοικίες, κτίρια που δεν είναι νοικοκυριά, κτλ.

2.2.3. Στάδιο 3: Επιλογή Ατόμων

Στο τρίτο στάδιο δειγματοληψίας, επελέγη τυχαία ένα άτομο σε κάθε επιλεγμένο νοικοκυριό. Η διαδικασία έγινε με βάση τον κανόνα "το άτομο που βρίσκεται εκείνη τη στιγμή στο σπίτι που είχε πιο πρόσφατα τα γενέθλιά του". Η μέθοδος αυτή εξασφαλίζει τυχαιότητα, αλλά όχι κατ' ανάγκη τα προκαθορισμένα ποσοστά φύλου και ηλικίας. Έτσι, δόθηκαν οδηγίες στους ερευνητές πεδίου να επιλέγουν φύλα και ηλικιακές ομάδες τόσο στην έναρξη της μέτρησης (για να εξασφαλιστεί η επιδιωκόμενη υπεραντιπροσώπωση ατόμων ηλικίας 15-34) όσο και σε ένα μεταγενέστερο στάδιο (για διόρθωση των εμπειρικών αναλογιών που προέκυψαν στη μέτρηση).

Μέρος του σχεδιασμού της δειγματοληψίας είναι και οι οδηγίες για την αντικατάσταση ατόμων που προσεγγίζονται αλλά δεν απαντούν τελικά το ερωτηματολόγιο. Σε κάθε τέτοια περίπτωση, οι ερευνητές πεδίου αντικαθιστούσαν το

άτομο αυτό με άλλο από ένα επιπρόσθετο νοικοκυριό που επιλεγόταν με τον ίδιο τρόπο όπως τα νοικοκυριά που είχαν επιλεγεί αρχικά. Αν για παράδειγμα στα 10 νοικοκυριά που αντιστοιχούν σε ένα ΣΕ δεν κατέστη δυνατό να απαντηθεί το ερωτηματολόγιο σε δύο, ο ερευνητής πεδίου συνέχιζε να κινείται με βάση τον κανόνα κίνησης σε άλλα δύο νοικοκυριά για να συμπληρώσει τον απαιτούμενο αριθμό απαντημένων ερωτηματολογίων. Σημειώνεται ότι με αυτό τον τρόπο, η αντικατάσταση δεν πλήττει την τυχασιότητα, ενώ ταυτόχρονα διευρύνεται ο γεωγραφικός χώρος που καλύπτει η έρευνα.

2.3. ΧΟΡΗΓΗΣΗ

Η χορήγηση των ερωτηματολογίων έγινε από 33 ερευνητές πεδίου με πείρα σε παρόμοιες μετρήσεις. Οι ερευνητές πεδίου παρακολούθησαν σεμινάριο ειδικά για αυτή την έρευνα. Το σεμινάριο παραδόθηκε από τον επιστημονικό υπεύθυνο της έρευνας σε 6 ομάδες ερευνητών στη Λευκωσία και τη Λεμεσό. Στους ερευνητές δόθηκαν επίσης γραπτές οδηγίες για τη διαδικασία στα ΣΕ, τα προεπιλεγμένα ΣΕ σημειωμένα πάνω σε χάρτες για τις αστικές περιοχές και ονομαστικά οι κοινότητες για τις αγροτικές περιοχές.

Όταν ο ερευνητής πεδίου γινόταν δεκτός σε ένα νοικοκυριό, επέλεγε ένα άτομο (δες πιο πάνω), του έδινε το ερωτηματολόγιο και του ζητούσε να το απαντήσει, συνήθως στην παρουσία του ερευνητή, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες που επικρατούσαν σε κάθε νοικοκυριό. Το ερωτηματολόγιο ήταν τυπωμένο και συμπληρωνόταν από τους συμμετέχοντες με στυλό που τους δινόταν από τους ερευνητές. Σημειώνεται ότι αυτή η μέθοδος χορήγησης (αυτοδήλωσης-αυτοσυμπλήρωσης) εξασφαλίζει αποτελεσματικά την ανωνυμία και χρησιμοποιείται στις περισσότερες χώρες που διεξάγουν αυτή την έρευνα (EMCDDA 2009).

Για τη διασφάλιση της ανωνυμίας, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια τοποθετούνταν σε κοινό φάκελο, δηλαδή σε ένα φάκελο τον οποίο ο ερευνητής έδινε στον κάθε συμμετέχοντα για να τοποθετεί ο ίδιος το ερωτηματολόγιο του ανάμεσα στα άλλα απαντημένα ερωτηματολόγια, έτσι που να ήταν αδύνατο να γνωρίζει ο ερευνητής ποιο είναι το ερωτηματολόγιο που παράδωσε ο κάθε συμμετέχων. Ο ερευνητής ενημέρωνε τον κάθε συμμετέχοντα εξ αρχής για τη σημασία της ανωνυμίας και για τον τρόπο που θα παραδιδόταν το ερωτηματολόγιο.

Όλες οι περιπτώσεις στις οποίες δεν απαντήθηκε το ερωτηματολόγιο καταγράφονταν ως απώλειες και κωδικοποιούνταν σε κατηγορίες (βλέπε ενότητα "Χαρακτηριστικά του Δείγματος").

Πριν από την κύρια χορήγηση, πραγματοποιήθηκε πιλοτική χορήγηση σε περίπου 30 άτομα που βρίσκονταν στο χώρο του Πανεπιστημίου Λευκωσίας για σεμινάρια. Η χορήγηση αυτή βοήθησε στον εντοπισμό μικροπροβλημάτων, τα οποία διορθώθηκαν. Στη συνέχεια, ως μια άλλη μορφή πιλοτικής αξιολόγησης, εξετάστηκαν τα πρώτα 100 ερωτηματολόγια της κύριας μέτρησης και έγινε επικοινωνία με τους ερευνητές πεδίου. Σε αυτή τη φάση δε διαπιστώθηκαν προβλήματα και έτσι η χορήγηση συνεχίστηκε κανονικά.

2.4. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΧΕΙΟΥ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τα δεδομένα από τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια εισάχθηκαν σε ηλεκτρονικό αρχείο από τρεις βοηθούς ερευνητές και ελέγχθηκαν ενδελεχώς από τον επιστημονικό υπεύθυνο. Ο αριθμός των περιπτώσεων που συμπεριλήφθηκαν αρχικά στο αρχείο ανάλυσης ήταν 3500, όπως ακριβώς είχε προγραμματιστεί.

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΝΕΠΟΥΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Η συνεπής χορήγηση των ερωτηματολογίων είναι πρωταρχικό στοιχείο ποιότητας σε μια μέτρηση. Αν και η διαδικασία χορήγησης ήταν απλή, ευκατανόητη και εφαρμόσιμη και οι ερευνητές πεδίου εκπαιδεύτηκαν κατάλληλα, έγινε και τυπικός έλεγχος για εντοπισμό ασυνεπειών. Για το σκοπό αυτό οι ερευνητές πεδίου ήταν υποχρεωμένοι να ζητούν τον αριθμό τηλεφώνου κάθε συμμετέχοντα μετά την παράδοση του ερωτηματολογίου. Κατά την περίοδο της χορήγησης, μέλος της ομάδας έρευνας και τηλεφώνησε σε τυχαίο δείγμα περίπου 500 συμμετεχόντων για να διαπιστώσει αν πράγματι έγινε η χορήγηση. Από αυτό τον έλεγχο αυτό δεν εντοπίστηκαν παρατυπίες.

3.2. ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ο έλεγχος αυτός έγινε από τον επιστημονικό υπεύθυνο για τον εντοπισμό λαθών στη δακτυλογράφηση. Υπάρχουν δύο τύποι λαθών σε αυτή τη διαδικασία. Πρώτα είναι τα λάθη εκτός εύρους απαντήσεων τα οποία μπορούν να εντοπίσουν με εξέταση των συχνοτήτων των μεταβλητών. Εντοπίστηκαν και διορθώθηκαν λιγότερα από 10 τέτοια λάθη. Δεδομένου ότι στο ερωτηματολόγιο υπήρχαν 123 μεταβλητές και στο τελικό δείγμα 3500 περιπτώσεις, δηλαδή $123 \times 3500 = 430,500$ φατνία δεδομένων, το ποσοστό λάθους είναι ασυνήθιστα μικρό. Αυτό σημαίνει ότι η εισαγωγή δεδομένων έγινε με εξαιρετική ακρίβεια.

Ο δεύτερος τύπος λάθους είναι τα λάθη εντός του εύρους απαντήσεων. Αυτά μπορούν να εντοπιστούν μόνο με διπλή εισαγωγή δεδομένων, κάτι που ήταν εκτός των προδιαγραφών αυτής της έρευνας. Ο αριθμός αυτών των λαθών είναι άγνωστος. Η μόνη ένδειξη για αυτόν είναι η γενικότερη ποιότητα της δουλειάς των εισαγωγέων δεδομένων. Σε αυτή την έρευνα, οι ερευνητές που εισήγαγαν τα δεδομένα φαίνεται ότι έκαναν εξαιρετικής ποιότητας δουλειά, όπως προκύπτει από το εξαιρετικά μικρό ποσοστό λαθών του πρώτου τύπου.

3.3. ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Ένα άλλο λάθος που παρατηρείται σε τέτοια ερωτηματολόγια είναι λάθη των συμμετεχόντων στη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων. Το πιο συχνό από αυτά στην παρούσα έρευνα ήταν η παραβίαση των διαδρομών υπερπήδησης, δηλαδή όταν ο συμμετέχων δηλώνει ότι δε χρησιμοποίησε ποτέ μια ουσία και στη συνέχεια απαντά τις ερωτήσεις για χρήση της ουσίας τους τελευταίους 12 μήνες ή/και για τις τελευταίες 30 μέρες (ενώ οι οδηγίες ζητούν να μείνουν αυτά τα πεδία κενά). Τα λάθη αυτά διορθώθηκαν με αντικατάσταση τιμών πριν από την ανάλυση με εφαρμογή απλών κανόνων λογικής. Αν και τα λάθη αυτά ήταν πολύ λίγα στα δεδομένα, έγινε έλεγχος για

το κατά πόσο αυτές οι αντικαταστάσεις επηρεάζουν σημαντικά τις εκτιμήσεις. Όπως προέκυψε, στα συγκεκριμένα δεδομένα οι αλλαγές δεν επηρεάζουν σημαντικά τους δείκτες επικράτησης.

Υπήρξε επίσης περιορισμένος αριθμός περιπτώσεων στις οποίες ο συμμετέχων επέλεξε περισσότερες από μια απαντήσεις χωρίς αυτό να επιτρέπεται. Η κάθε τέτοια περίπτωση έτυχε χειρισμού με βάση δύο κανόνες: Πρώτο, για αναλογικές και διατακτικές μεταβλητές, οι απαντήσεις με περισσότερες από μια επιλογές όταν αυτό δεν επιτρέπεται αντικαταστάθηκαν με τη μέση τιμή αυτών των επιλογών στην κωδικοποίηση. Αν η μέση τιμή ήταν δεκαδικός, στρογγυλεύτηκε. Αν ο δεκαδικός ήταν ακριβώς στη μέση της απόστασης δύο κωδίκων (.5) στρογγυλεύτηκε εναλλάξ προς τα κάτω και προς τα πάνω αρχίζοντας από την πρώτη μεταβλητή αλφαβητικά και φτάνοντας στην τελευταία, και από την πρώτη περίπτωση το σκορ της οποίας θα αντικαθίστατο ως την τελευταία. Δεύτερο, για ονομαστικές μεταβλητές, έγιναν αντικαταστάσεις με βάση απλούς κανόνες λογικής. Για παράδειγμα αν ένας συμμετέχων δηλώνει ότι συνήθως καταναλώνει αλκοόλ "μόνος" και "με παρέα", η απάντηση επανακωδικοποιήθηκε με τον κωδικό της απάντησης "και τα δύο εξίσου" που ήταν μια από τις επιλογές, και, στην περίπτωση αυτή, η επιλογή που ο συμμετέχων "έπρεπε" να είχε κάνει αν πράγματι πίνει και μόνος και με παρέα.

Τέλος υπάρχουν τα "εσκεμμένα" λάθη, δηλαδή ψευδείς απαντήσεις που δίνονται σκόπιμα. Σε επισκοπήσεις όπως η παρούσα, αυτό συμβαίνει κυρίως με δύο τρόπους. Πρώτο, επειδή τα θέματα του ερωτηματολογίου είναι ευαίσθητα και αφορούν παράνομες συμπεριφορές, υπάρχει μια τάση υπό-δήλωσης σε ότι αφορά στη χρήση ουσιών. Δεύτερο, κάποιοι συμμετέχοντες προβαίνουν σε υπέρ-δήλωση για τη χρήση ουσιών είτε γιατί δεν παίρνουν την έρευνα στα σοβαρά και διασκεδάζουν κάνοντας υπερβολικές ή μη ρεαλιστικές δηλώσεις, είτε γιατί σκόπιμα θέλουν να πλήξουν την εγκυρότητα της έρευνας, είτε για άλλους λόγους. Οι περισσότερες τέτοιες απαντήσεις, τόσο υπό-δηλώσεις όσο και υπέρ-δηλώσεις, δεν είναι εντοπίσιμες. Σε μερικές περιπτώσεις ωστόσο, ένα ερωτηματολόγιο μπορεί να χαρακτηριστεί ως ύποπτο επειδή σε αυτό υπάρχουν πολλές απαντήσεις που, αν και θεωρητικά δυνατές, δεν είναι ρεαλιστικές. Για παράδειγμα ένας συμμετέχων που δηλώνει ότι έκανε χρήση όλων των ουσιών που περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο σε πολύ ψηλές συχνότητες ή/και σε πολύ μικρή ηλικία, είναι πιθανό να δίνει εσκεμμένα αυτές τις απαντήσεις χωρίς αυτές να ισχύουν. Ο αριθμός αυτών των υπόπτων ερωτηματολογίων ήταν πολύ μικρός. Ο επιστημονικός υπεύθυνος εξέτασε ο ίδιος τις ύποπτες περιπτώσεις και έκρινε ως μη ρεαλιστικά επτά ερωτηματολόγια. Αυτές οι περιπτώσεις δε συμπεριλήφθηκαν στην τελική ανάλυση, έτσι το μέγεθος του δείγματος στην τελική ανάλυση είναι 3491 (οι περιπτώσεις αυτές συμπεριλήφθηκαν μόνο στις μεταβλητές στρωματοποίησης και την περιγραφική ανάλυση των δημογραφικών μεταβλητών). Πάντως, τα αποτελέσματα της ανάλυσης δε διαφοροποιούνται σημαντικά από την ακύρωση αυτών των περιπτώσεων.

4. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

4.1. ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Ποσοστό συμμετοχής είναι το ποσοστό των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα από το συνολικό αριθμό ατόμων που κλήθηκαν να συμμετάσχουν. Για τον υπολογισμό αυτού του ποσοστού καθώς και άλλων σχετικών δεικτών οι ερευνητές πεδίου είχαν οδηγίες να συμπληρώνουν ένα έντυπο αναφοράς για το κάθε ΣΕ που διεκπεραίωναν. Τα στοιχεία από αυτά τα έντυπα χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή αρχείου δεδομένων από το οποίο προκύπτουν τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Λόγω του σχεδιασμού της δειγματοληψίας και των συνθηκών κάτω από τις οποίες έγινε η μέτρηση, θεωρήθηκε σκόπιμο να υπολογιστούν δύο ποσοστά συμμετοχής, το πρώτο, που ανέρχεται στο 55.30%, είναι επί του συνόλου όλων των περιπτώσεων κατά τις οποίες υπήρξε απόρριψη του ερευνητή πεδίου από κάποιο άτομο στο νοικοκυριό. Τυπικά από το άτομο στο οποίο μίλησε πρώτα ο ερευνητής αναφέροντας ότι βρίσκεται εκεί για μια έρευνα, ανεξάρτητα από του αν το άτομο αυτό πληρούσε τα κριτήρια για συμμετοχή ή αν θα επιλεγόταν τελικά για συμμετοχή. Το δεύτερο ποσοστό, που ανέρχεται στο 69.16%, είναι επί του συνόλου των Αρνήσεων ατόμου, δηλαδή των περιπτώσεων στις οποίες ένα άτομο αρνήθηκε αφού του είχε ζητηθεί να λάβει μέρος στην έρευνα.

Εν πάση περιπτώσει, το ποσοστό συμμετοχής κρίνεται ικανοποιητικό. Επισκοπήσεις αυτού του τύπου έχουν συχνά ποσοστά συμμετοχής λίγο πάνω από 50% ή και χαμηλότερα, και λιγότερο συχνά μέχρι σπάνια ποσοστά συμμετοχής πάνω από 75%. Σε κάθε επισκόπηση, αυτό συμβαίνει για διάφορους λόγους που δεν είναι γνωστοί αν δε γίνει παράλληλη έρευνα.

Τύπος Απώλειας	Κωδικός ή Τύπος Υπολογισμού	Συχνότητα 2006	Συχνότητα 2009
"Χωρίς ανταπόκριση" (Δεν ανταποκρίθηκαν, δηλαδή, δεν άνοιξαν την πόρτα ούτε απάντησαν χωρίς να ανοίξουν, ούτε απάντησαν το θυροτηλέφωνο)	A	2728	2608
"Ανταπόκριση αλλά όχι Ελληνικά" (Ανταποκρίθηκαν, αλλά κανένας δε μιλούσε Ελληνικά)	B	400	650
"Άρνηση νοικοκυριού" (Το άτομο που ανταποκρίθηκε αρνήθηκε να συνεργαστεί από την αρχή – δηλαδή άρνηση πριν από την επιλογή ατόμου)	Γ	790* (εκτίμηση)	1268
"Ανταπόκριση, αλλά εκτός ηλικιακού εύρους" (Ανταποκρίθηκαν, αλλά δεν υπήρχε άτομο στο σπίτι εντός του καθορισμένου ηλικιακού εύρους)	Δ	1201	1041
"Αναλφάβητοι" (Το άτομο που τελικά επελέγη ήταν αναλφάβητο και αρνήθηκε για αυτό το λόγο να συμμετάσχει)	E	139	136
"Άρνηση ατόμου" (Το άτομο που τελικά επελέγη αρνήθηκε να συνεργαστεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο)	Z	972* (εκτίμηση)	1561
Σύνολο Αρνήσεων	Γ + Z	1762	2829
Συμμετοχή (επιτυχείς χορηγήσεις)	X	3504	3500
Σύνολο Νοικοκυριών που προσεγγίστηκαν	$\Sigma N = A + B + \Gamma + \Delta + E + Z + X$	9734	10764
Ποσοστό Συμμετοχής 1 (με βάση όλες τις αρνήσεις)	$\text{ΠΣ1} = X / (X + \Gamma + Z) **$	64.83%	55.30%
Ποσοστό Συμμετοχής 2 (με βάση μόνο τις αρνήσεις ατόμου)	$\text{ΠΣB} = X / (X + Z)$	78.28%* (εκτίμηση)	69.16%

* Το 2006 δεν έγινε διαφοροποίηση στην καταγραφή του τύπου άρνησης. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στο ποσοστό των ομάδων Γ και Z στο σύνολο Γ+Z του 2009 (44.82% και 55.18% αντίστοιχα).

** Το 2006 είχε ληφθεί πρόνοια ώστε οι αναλφάβητοι να είχαν την ευκαιρία να απαντήσουν προφορικά. Αν και κανένας δεν το έκανε, οι απώλειες αυτού του τύπου θεωρήθηκαν αρνήσεις και έτσι προστέθηκαν στον παρονομαστή του τύπου υπολογισμού του ποσοστού συμμετοχής. Το 2009, οι αναλφάβητοι δεν είχαν αυτή την επιλογή και αφέθηκαν εκτός δείγματος από το σχεδιασμό της έρευνας. Έτσι, οι απώλειες αυτές δε θεωρούνται αρνήσεις.

4.2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΝΗΣΕΩΝ

Το γεγονός ότι τα ποσοστά απωλειών είναι ψηλά πρέπει ωστόσο να μας απασχολήσει. Το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο τα άτομα που είτε απέρριψαν εξ αρχής τους ερευνητές είτε αρνήθηκαν στη συνέχεια να λάβουν μέρος στην έρευνα διαφέρουν από τους συμμετέχοντες με τρόπους που είναι σχετικοί με τις μεταβλητές ενδιαφέροντος.

Για τα άτομα που ήταν αρνητικά εξ αρχής δεν έχουμε στοιχεία, πέραν των άτυπων εντυπώσεων των ερευνητών πεδίου, με βάση τις οποίες φαίνεται ότι οι λόγοι για τους οποίους αρνήθηκαν να συμμετάσχουν αυτά τα άτομα είναι κυρίως πρακτικοί και έχουν να κάνουν με μια γενικότερη τάση των ατόμων που προσεγγίζονται στα σπίτια τους να αποφεύγουν τις έρευνες.

Για τα άτομα που αρνήθηκαν αφού είχαν επιλεγεί υπάρχει η υπόθεση ότι μπορεί να αρνήθηκαν να απαντήσουν για ένα επιπρόσθετο λόγο: επειδή υποψιάστηκαν ότι η έρευνα θα απαιτούσε πληροφορίες που δε θα ήθελαν να δώσουν. Για αυτή την ομάδα αρνήσεων (αρνήσεις ατόμου) έγινε καταγραφή των δημογραφικών χαρακτηριστικών ηλικία και φύλο. Τα μεγέθη των ομάδων που προκύπτουν από τη διασταύρωση των κατηγοριών ηλικίας και φύλου συγκρίθηκαν στη συνέχεια με τα ποσοστά των ομάδων αυτών στο δείγμα. Η σύγκριση αυτή φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

Ομάδα	Αριθμός Αρνήσεων	Αριθμός Συμμετε- χόντων	Σύνολο ατόμων που κλήθηκαν για συμμετοχή	Ποσοστό άρνησης ομάδας (%)	Διαφορά από το μέσο ποσοστό άρνησης
	A	Σ	A+Σ	A/(A+Σ)	A-31.56
ΦΥΛΟ					
Άντρες	714	1513	2227	32.06	0.50
Γυναίκες	847	1872	2719	31.15	-0.41
ΗΛΙΚΙΑ					
15-24	181	982	1163	15.56	-16.00
25-34	349	828	1177	29.65	-1.91
35-44	359	582	941	38.15	6.59
45-54	391	564	955	40.94	9.38
55-64	281	429	710	39.58	8.02
ΦΥΛΟ & ΗΛΙΚΙΑ					
Άντρες 15-24	98	434	532	18.42	-13.14
Γυναίκες 15-24	83	548	631	13.15	-18.41
Άντρες 25-34	169	395	564	29.96	-1.60
Γυναίκες 25-34	180	433	613	29.36	-2.20
Άντρες 35-44	143	234	377	37.93	6.37
Γυναίκες 35-44	216	348	564	38.30	6.74
Άντρες 45-54	173	232	405	42.72	11.16
Γυναίκες 45-54	218	332	550	39.64	8.08
Άντρες 55-64	131	218	349	37.54	5.98
Γυναίκες 55-64	150	211	361	41.55	9.99
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1561	3385^α	4946	31.56	

^α Από το δείγμα 3500 ατόμων που είναι το τελικό, μόνο 3385 περιπτώσεις είναι έγκυρες στις μεταβλητές φύλο και ηλικία

Όπως φαίνεται στον πίνακα, το μέσο ποσοστό άρνησης είναι 31.56% (το ποσοστό άρνησης που προκύπτει από τον υπολογισμό του ποσοστού συμμετοχής στην προηγούμενη ενότητα διαφέρει ελαφρά διότι είχε βάση όλο το δείγμα [3500] και όχι μόνο τις 3385 περιπτώσεις που είναι έγκυρες στις μεταβλητές φύλο και ηλικία). Η διαφορά της κάθε ομάδας από αυτό τον μέσο δίνει την εικόνα για την τάση για άρνηση της ομάδας. Σε σχέση με το φύλο, βλέπουμε ότι η διαφορά του ποσοστού άρνησης ανάμεσα στους άντρες από το μέσο ποσοστό άρνησης είναι σχεδόν μηδενική (0.50%)

και το ίδιο ισχύει και για τις γυναίκες (-0.41%). Αυτό σημαίνει ότι η τάση για άρνηση είναι η ίδια για άντρες και γυναίκες. Σε σχέση με τις ηλικιακές ομάδες, βλέπουμε μια σημαντική αρνητική απόκλιση από το μέσο ποσοστό άρνησης στην ομάδα 15-24 (-16.00%), μικρότερες θετικές αποκλίσεις για τις ομάδες 34-44, 45-54 και 55-64 (+6.59%, +9.38% και +8.02% αντίστοιχα) και αμελητέα απόκλιση για την ομάδα 25-34 (-1.91%). Οι αριθμοί αυτοί δείχνουν ότι οι έφηβοι και νεαροί ενήλικες ήταν πολύ πιο πρόθυμοι να λάβουν μέρος στην έρευνα, τόσο σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες όσο και σε σύγκριση με τη γενική τάση για άρνηση. Αντίθετα, οι μεσήλικες φαίνεται να ήταν λιγότερο πρόθυμοι. Τέλος, αν κοιτάξουμε στις διασταυρωμένες ομάδες φύλου και ηλικίας, βλέπουμε ότι η τάση για άρνηση είναι μεγαλύτερη ανάμεσα στους άντρες 45-54 (+11.6%) και στις γυναίκες 55-64 (+9.99%) και μικρότερη ανάμεσα στις γυναίκες 15-24 (-18.41%) και στους άντρες 15-24 (-13.14%). Γενικά, φαίνεται ότι η τάση για άρνηση, αυξάνεται με της ηλικία, ενώ είναι η ίδια ανάμεσα στα δύο φύλα.

4.3. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

Με βάση τα πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη το σχεδιασμό της έρευνας από την αρχή, μπορούμε να δεχτούμε ότι το δείγμα είναι αρκετά αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού ενδιαφέροντος (με εξαίρεση φυσικά την ηλικία που είχε στρωματοποιηθεί δυσανάλογα).

Πάντως, η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος επηρεάζεται και από το γεγονός ότι η προβληματική χρήση κάποιων ουσιών όπως η ηρωίνη σημαίνει συχνά ότι οι χρήστες δε ζουν μια συμβατική ζωή και είναι λιγότερο πιθανό να βρίσκονται στο σπίτι τους και σε κατάσταση που να έχουν διάθεση να λάβουν μέρος σε μια έρευνα σε σύγκριση με τους μη χρήστες. Ακόμα, πολλοί χρήστες ηρωίνης βρίσκονται σε θεραπευτικές κοινότητες και φυσικά κάποιοι χρήστες διαφόρων ουσιών βρίσκονται στη φυλακή.

4.4. ΣΤΡΩΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

4.4.1. Φύλο και Ηλικία

Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, το δείγμα είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού ενδιαφέροντος με εξαίρεση τις ηλικιακές ομάδες που καθορίστηκαν εξ αρχής δυσανάλογα. Για να διορθωθεί το λάθος που προκύπτει από αυτή τη δυσανάλογη σύνθεση του δείγματος, καθώς και το λάθος που προκύπτει από την εμπειρική κατανομή του φύλου στις ηλικιακές ομάδες, εφαρμόστηκε κατά την ανάλυση στάθμιση όλων των περιπτώσεων με δειγματοληπτικό βάρος τον λόγο του επιθυμητού (ανάλογου με τον πληθυσμό) αριθμού περιπτώσεων μιας κατηγορίας στο δείγμα διά τον εμπειρικό αριθμό περιπτώσεων της κατηγορίας στο δείγμα, ως εξής:

Στρώμα	Πληθυσμός στρώματος σε χιλιάδες ^α :	Ποσοστό (%) Στρώματος στον Πληθυσμό:	Αναλογικά απαιτούμενος αριθμός ατόμων στο δείγμα:	Εμπειρικός αριθμός ατόμων στο δείγμα:	Δειγματοληπτικό Βάρος:
	Π	A (100Π/543.4)	E (3385A/100)	T	B (E/T)
Άντρες 15-24	60.9	0.1121	379.36	434	0.8741
Γυναίκες 15-24	60.2	0.1108	375.00	548	0.6843
Άντρες 25-34	61.4	0.1130	382.48	395	0.9683
Γυναίκες 25-34	61.8	0.1137	384.97	433	0.8891
Άντρες 35-44	54.2	0.0997	337.63	234	1.4429
Γυναίκες 35-44	57.0	0.1049	355.07	348	1.0203
Άντρες 45-54	52.2	0.0961	325.17	232	1.4016
Γυναίκες 45-54	53.5	0.0985	333.27	332	1.0038
Άντρες 55-64	39.9	0.0734	248.55	218	1.1401
Γυναίκες 55-64	42.3	0.0778	263.50	211	1.2488
ΣΥΝΟΛΟ	543.4	100.00	3385 ^β	3385 ^β	

^α Εκτίμηση Στατιστικής Υπηρεσίας για το τέλος του 2006

^β Από το δείγμα 3500 ατόμων που είναι το τελικό, μόνο 3385 περιπτώσεις είναι έγκυρες στις μεταβλητές φύλο και ηλικία και έτσι τα βάρη υπολογίζονται με βάση αυτό το σύνολο. Οι περιπτώσεις με άγνωστες τιμές στις μεταβλητές φύλο και ηλικία πήραν δειγματοληπτικό βάρος 1.00.

4.4.2. Επαρχία και Τύπος Περιοχής

Η αναλογία του πληθυσμού κατά επαρχία και τύπο περιοχής καθορίστηκε με βάση την εκτίμηση της Στατιστικής Υπηρεσίας για το τέλος του 2006 και τηρήθηκε χωρίς απόκλιση τόσο στη δειγματοληψία όσο και στη χορήγηση. Έτσι, το δείγμα είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και δε χρειάζονται δειγματοληπτικά βάρη στην ανάλυση.

4.5. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Πιο κάτω παρουσιάζονται οι πίνακες συχνότητας για όλες τις δημογραφικές μεταβλητές, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβλητών στρωματοποίησης. Τα στοιχεία αυτά αφορούν το τελικό δείγμα (N=3491), μετά την ακύρωση των 9 ερωτηματολογίων που παρουσιάζουν μη ρεαλιστική εικόνα. Στη φάση αυτή δε εφαρμόζονται τα δειγματοληπτικά βάρη. Σε όλους τους πίνακες αναφέρονται οι απόλυτες συχνότητες (δηλαδή αριθμός ατόμων) των κατηγοριών της κάθε μεταβλητής και η συχνότητα των άγνωστων τιμών, δηλαδή ο αριθμός των ατόμων που δεν απάντησαν την ερώτηση. Παρουσιάζονται επίσης δύο σχετικές συχνότητες: το "ποσοστό", το οποίο παριστάνει την αναλογία της κατηγορίας στο σύνολο του δείγματος συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων με άγνωστες τιμές και το "έγκυρο ποσοστό", το οποίο παριστάνει την αναλογία της κατηγορίας στο σύνολο των έγκυρων απαντήσεων μόνο.

4.5.1. Φύλο

Μεταβλητή x94: Ερώτηση: Το φύλο σου είναι:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Άντρας	1542	44.2	44.8
Γυναίκα	1901	54.5	55.2
Άγνωστες Τιμές	48	1.4	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

4.5.2. Ηλικία

Η ηλικία μετρήθηκε αναλογικά σε χρόνια με την ερώτηση "Πόσα χρόνια κλείσατε στα τελευταία σας γενέθλια". Στον πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα στις πέντε ηλικιακές ομάδες που ήταν και η βάση για τη στρωματοποίηση.

Μεταβλητή x95groups: Ηλικιακές Ομάδες

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
15-24	985	28.2	28.9
25-34	832	23.8	24.4
35-44	587	16.8	17.2
45-54	568	16.3	16.7
55-64	432	12.4	12.7
Άγνωστες Τιμές	87	2.5	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

4.5.3. Οικογενειακή Κατάσταση

Μεταβλητή x89: Ερώτηση: Η οικογενειακή σας κατάσταση:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Παντρεμένος/η	1795	51.4	52.5
Αρραβωνιασμένος/η	144	4.1	4.2
Χήρος/α	48	1.4	1.4
Διαζευγμένος/η ή σε διάσταση	147	4.2	4.3
Ελεύθερος/η - τίποτε από τα πιο πάνω	1284	36.8	37.6
Άγνωστες Τιμές	73	2.1	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

4.5.4. Σύνθεση Νοικοκυριού

Για τη σύνθεση του νοικοκυριού χρησιμοποιήθηκαν δύο ερωτήσεις. Η πρώτη είναι καταναμεμημένη ως εξής:

Μεταβλητή x88: Ερώτηση: Εκτός από εσάς, πόσα άλλα άτομα ηλικίας 15-64 ζουν σε αυτό το σπίτι;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
0	157	4.5	4.8
1	773	22.1	23.8
2	677	19.4	20.9
3	793	22.7	24.4
4	529	15.2	16.3
5	218	6.2	6.7
6	71	2.0	2.2
7	23	.7	.7
8	4	.1	.1
9	2	.1	.1
Άγνωστες Τιμές	244	7.0	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Η δεύτερη ερώτηση ρωτούσε κατά πόσο οι συμμετέχοντες έχουν παιδιά με τα οποία ζουν στο ίδιο σπίτι. Η ερώτηση αυτή φαίνεται να έχει παρερμηνευτεί. Μια εξέταση των απαντήσεων σε αυτή την ερώτηση ανά ηλικία συμμετέχοντος έδειξε ότι πολλοί συμμετέχοντες (πάνω από 100) ηλικίας 15-18 απάντησαν θετικά, κάτι που δεν μπορεί να ισχύει στην Κύπρο. Η πιθανότερη εξήγηση είναι ότι πολλοί συμμετέχοντες νόμισαν ότι η ερώτηση αναφερόταν σε παιδιά στο σπίτι γενικά και έτσι απάντησαν θετικά όχι μόνο αν είχαν δικά τους παιδιά με τα οποία ζουν μαζί, αλλά ίσως και αδέρφια.

Μεταβλητή x90: Ερώτηση: Έχετε παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών με τα οποία ζείτε στο ίδιο σπίτι;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Ναι	1410	40.4	41.9
Όχι	1957	56.1	58.1
Άγνωστες Τιμές	124	3.6	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

4.5.5. Μορφωτικό Επίπεδο

Μεταβλητή x92: Ερώτηση: Το μορφωτικό σας επίπεδο:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Δεν πήγα σχολείο	9	.3	.3
Λίγο δημοτικό	34	1.0	1.0
Απόφοιτος δημοτικού	158	4.5	4.6
Λίγο γυμνάσιο	144	4.1	4.2
Απόφοιτος γυμνασίου	300	8.6	8.8
Λίγο λύκειο	232	6.6	6.8
Απόφοιτος λυκείου	934	26.8	27.3
Λίγες τάξεις ανώτερης σχολής	104	3.0	3.0
Απόφοιτος ανώτερης σχολής	395	11.3	11.6
Λίγο πανεπιστήμιο	214	6.1	6.3
Απόφοιτος πανεπιστημίου	894	25.6	26.2
Άγνωστες Τιμές	73	2.1	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

4.5.6. Εργασιακή Κατάσταση

Μεταβλητή x91: Ερώτηση: Η εργασιακή σας κατάσταση:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
1 Άνεργος	233	6.7	6.8
2 Περιστασιακή απασχόληση	183	5.2	5.4
3 Μόνιμη απασχόληση	1868	53.5	54.7
4 Μη ενεργός (π.χ. συνταξιούχος, οικοκυρά)	300	8.6	8.8
5 Μαθητής	204	5.8	6.0
6 Φοιτητής	485	13.9	14.2
7 Στρατιώτης	35	1.0	1.0
8 Κάτι άλλο	87	2.5	2.5
2 & 6	7	.2	.2
3 & 6	14	.4	.4
Άγνωστες Τιμές	75	2.1	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

4.5.7. Τύπος Περιοχής και Συνοικίας

Μεταβλητή x97: Ερώτηση: Πού ζήσατε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής σας;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Σε χωριό	970	27.8	28.1
Σε προσφυγικό συνοικισμό σε χωριό	176	5.0	5.1
Σε πόλη	2146	61.5	62.3
Σε προσφυγικό συνοικισμό σε πόλη	155	4.4	4.5
Άγνωστες Τιμές	44	1.3	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Μεταβλητή x98: Ερώτηση: Πού ζήσατε κυρίως τους τελευταίους 12 μήνες;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Σε χωριό	801	22.9	23.2
Σε προσφυγικό συνοικισμό σε χωριό	150	4.3	4.4
Σε πόλη	2379	68.1	69.0
Σε προσφυγικό συνοικισμό σε πόλη	118	3.4	3.4
Άγνωστες Τιμές	43	1.2	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

4.5.8. Ακαθάριστο Μηνιαίο Εισόδημα Οικογένειας

Μεταβλητή x93: Ερώτηση: Το ακάθαρτο εισόδημα της οικογένειάς σας (δηλαδή της οικογένειας με την οποία ζείτε) είναι: (αν είστε φοιτητής και ζείτε προσωρινά με συγγάτοικους, τότε δηλώστε το εισόδημα της οικογένειας των γονιών σας)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Λιγότερα από 1000 ευρώ	392	11.2	12.5
1001-2000	985	28.2	31.4
2001-3000	757	21.7	24.2
3001-4000	414	11.9	13.2
4001-6000	316	9.1	10.1
6001-8000	114	3.3	3.6
8001-10000	52	1.5	1.7
Περισσότερα από 10,000	103	3.0	3.3
Άγνωστες Τιμές	358	10.3	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

4.5.9. Εθνικότητα

Μεταβλητή x96: Ερώτηση: Η εθνικότητά σας:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Ελληνική/Ελληνοκυπριακή	3348	95.9	97.1
Τουρκική/Τουρκοκυπριακή	5	.1	.1
Άλλη	89	2.5	2.6
1 & 2	2	.1	.1
1 & 3	4	.1	.1
Άγνωστες Τιμές	43	1.2	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

5. ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

Από το σημείο αυτό τα αποτελέσματα αποτελούν και εκτιμήσεις για τον πληθυσμό ενδιαφέροντος. Σε όλες τις αναλύσεις εφαρμόζονται τα δειγματοληπτικά βάρη, όπως περιγράφηκε πιο πάνω. Η ανάλυση γίνεται χωρίς τις εννέα μη ρεαλιστικές περιπτώσεις, έτσι το συνολικό δείγμα που αναλύεται είναι 3491.

Σε κάθε πίνακα, η εκτίμηση για το ποσοστό κάθε κατηγορίας στον πληθυσμό είναι ο λόγος του αριθμού ατόμων στο δείγμα που ανήκει σε αυτή την κατηγορία διά το σύνολο των ατόμων που απάντησαν την ερώτηση, δηλαδή το "έγκυρο ποσοστό" της κάθε απάντησης. Έτσι, με βάση τον πρώτο πίνακα, εκτιμάται ότι 46.6% του πληθυσμού πιστεύει ότι χαίρει πολύ καλής υγείας, 39.2% πιστεύει ότι η κατάσταση της υγείας του είναι καλή, κοκ.

Επειδή οι περισσότερες από τις μεταβλητές είχαν μετρηθεί και στην έρευνα του 2006, παρουσιάζονται τα αντίστοιχα έγκυρα ποσοστά για σκοπούς σύγκρισης.

5.1. ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

5.1.1. Γενική Κατάσταση Σωματικής Υγείας

Μεταβλητή a01: Ερώτηση: Θα λέγατε ότι η υγεία σας κατά τους τελευταίους 12 μήνες γενικά ήταν:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Πολύ καλή	1625	46.6	46.6	50.2
Καλή	1366	39.1	39.2	37.6
Όχι και τόσο καλή	411	11.8	11.8	10.8
Κακή	86	2.5	2.5	1.4
Άγνωστες Τιμές	2	.1		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

5.1.2. Σωματική Άσκηση

Μεταβλητή a02: Ερώτηση: Κατά τη διάρκεια μιας κανονικής εβδομάδας, περίπου πόσες μέρες ασκείστε σωματικά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καμία	1452	41.6	41.8	41.2
Μια μέρα	400	11.4	11.5	9.8
Δύο μέρες	466	13.3	13.4	13.0
Τρεις μέρες	435	12.5	12.5	12.8
Τέσσερις μέρες	223	6.4	6.4	6.8
Πέντε μέρες	210	6.0	6.0	6.1
Έξι μέρες	86	2.5	2.5	2.9
Επτά μέρες	204	5.8	5.9	7.3
Άγνωστες Τιμές	15	.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

5.2. ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

5.2.1. Κατά τους Τελευταίους 12 Μήνες

Μεταβλητή a031: Ερώτηση: Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε σοβαρή κατάθλιψη;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	378	10.8	11.9	11.7
Όχι	2786	79.8	88.1	88.3
Άγνωστες Τιμές	327	9.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή a032: Ερώτηση: Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε σοβαρό άγχος;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	1410	40.4	41.7	36.9
Όχι	1967	56.4	58.3	63.1
Άγνωστες Τιμές	114	3.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή a033: Ερώτηση: Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε δυσκολίες στο να ελέγχετε κάποια βίαιη συμπεριφορά σας;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	330	9.4	10.5	8.6
Όχι	2824	80.9	89.5	91.4
Άγνωστες Τιμές	337	9.7		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή a034: Ερώτηση: Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε σκεφθεί σοβαρά να αυτοκτονήσετε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	70	2.0	2.2	1.8
Όχι	3061	87.7	97.8	98.2
Άγνωστες Τιμές	360	10.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή a035: Ερώτηση: Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε κάποιο άλλο σοβαρό ψυχολογικό πρόβλημα;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	145	4.2	4.6	3.4
Όχι	2996	85.8	95.4	96.6
Άγνωστες Τιμές	350	10.0		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

5.2.2. Σε Όλη τη Ζωή**Μεταβλητή a041: Ερώτηση: Σε όλη σας τη ζωή, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε σοβαρή κατάθλιψη;**

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	582	16.7	18.4	15.8
Όχι	2589	74.2	81.6	84.2
Άγνωστες Τιμές	320	9.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή a042: Ερώτηση: Σε όλη σας τη ζωή, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε σοβαρό άγχος;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	1579	45.2	47.3	38.0
Όχι	1758	50.3	52.7	62.0
Άγνωστες Τιμές	154	4.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή a043: Ερώτηση: Σε όλη σας τη ζωή, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε δυσκολίες στο να ελέγχετε κάποια βίαιη συμπεριφορά σας;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	415	11.9	13.3	9.3
Όχι	2713	77.7	86.7	90.7
Άγνωστες Τιμές	364	10.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή a044: Ερώτηση: Σε όλη σας τη ζωή, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε σκεφθεί σοβαρά να αυτοκτονήσετε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	114	3.3	3.7	2.6
Όχι	2995	85.8	96.3	97.4
Άγνωστες Τιμές	382	11.0		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή a045: Ερώτηση: Σε όλη σας τη ζωή, υπήρξε κάποια περίοδος που να είχατε κάποιο άλλο σοβαρό ψυχολογικό πρόβλημα;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	187	5.4	6.0	4.1
Όχι	2939	84.2	94.0	95.9
Άγνωστες Τιμές	364	10.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6. ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ

Από το σημείο αυτό αρχίζει η παρουσίαση των αποτελεσμάτων για τις μεταβλητές χρήσης. Οι πίνακες συχνότητας παρουσιάζονται με όλες τους τις λεπτομέρειες επειδή ανάλογα με το ερώτημα που θέλει κάποιος να απαντήσει πρέπει να χρησιμοποιήσει διαφορετικά στατιστικά αποτελέσματα. Ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να διαβάζονται αυτοί οι πίνακες περιγράφεται λεπτομερώς στη συνέχεια για τις μεταβλητές του καπνίσματος και είναι ο ίδιος για όλες τις υπόλοιπες ουσίες. Γενικά, σε κάθε πίνακα, παρουσιάζονται η "συχνότητα" (δηλαδή ο αριθμός των ερωτηθέντων που έδωσε την κάθε απάντηση), το "ποσοστό" (δηλαδή το ποσοστό των ερωτηθέντων που έδωσε την κάθε απάντηση στο σύνολο του δείγματος), το "έγκυρο ποσοστό" (δηλαδή το ποσοστό των ερωτηθέντων που έδωσε την κάθε απάντηση επί του συνόλου των έγκυρων απαντήσεων μόνο, εξαιρουμένων δηλαδή των περιπτώσεων με άγνωστες τιμές) και το αντίστοιχο ποσοστό για το 2006 ("Έγκυρο ποσοστό 2006"). Η εκτίμηση για την κάθε μεταβλητή, που είναι και το ζητούμενο σε αυτή την έρευνα είναι το "έγκυρο ποσοστό".

Πρέπει να σημειωθεί ότι στους περισσότερους πίνακες εμφανίζονται τα εκτιμημένα ποσοστά σε όλο τον πληθυσμό (και όχι μόνο ανάμεσα στους χρήστες). Λόγω της ύπαρξης διαδρομών υπερπήδησης στο ερωτηματολόγιο, ο υπολογισμός αυτού του ποσοστού γίνεται μετά από επανακωδικοποίηση των αγνώστων τιμών λόγω υπερπήδησης σε αρνητικές. Σε κάποιους πίνακες, λόγω της φύσης των ερωτήσεων τα ποσοστά αναφέρονται μόνο σε όσους απάντησαν την αντίστοιχη ερώτηση.

6.1. ΚΑΠΝΟΣ

6.1.1. Χρήση στη Ζωή

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της μέτρησης για το κάπνισμα προϊόντων καπνού (τσιγάρων, πούρων ή πίπας):

Μεταβλητή ciga05z3: Ερώτηση: Έχετε καπνίσει ποτέ τσιγάρα, πούρα ή πίπα;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	1999	57.3	58.5	48.6
Όχι	1416	40.6	41.5	51.4
Άγνωστες Τιμές	76	2.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Ο πίνακας αυτός, όπως και οι αντίστοιχοι για την κάθε ουσία, δείχνει, στη στήλη "Συχνότητα", πόσες (ζυγισμένες) περιπτώσεις υπάρχουν σε κάθε κατηγορία (εδώ, 1999 περιπτώσεις δηλώνουν "ναι" και 1416 περιπτώσεις "όχι", ενώ 76 περιπτώσεις δεν

απάντησαν). Στη στήλη "Ποσοστό" φαίνονται τα ποσοστά της κάθε κατηγορίας (57.3% "ναι", 40.6% "όχι", και 2.2% άγνωστες τιμές) επί του συνόλου των περιπτώσεων στο δείγμα (3491).

Η σημαντικότερη στήλη είναι το "έγκυρο ποσοστό". Εδώ το έγκυρο ποσοστό είναι 58.5%, που σημαίνει ότι το 58.5% του δείγματος, εξαιρουμένων των 76 περιπτώσεων με άγνωστες τιμές, δήλωσε ότι έχει καπνίσει έστω και μια φορά στη ζωή. Το ποσοστό αυτό αποτελεί και την εκτίμηση για την επικράτηση του καπνίσματος σε όλη τη ζωή. Στο κεφάλαιο "Επιδημιολογικοί Δείκτες" εμφανίζονται ξανά αυτές οι εκτιμήσεις με διαστήματα εμπιστοσύνης.

Στον πίνακα εμφανίζονται επίσης και τα αντίστοιχα ποσοστά που είχαν προκύψει στην έρευνα του 2006. Εδώ βλέπουμε ότι ο δείκτης επικράτησης σε όλη τη ζωή για το κάπνισμα το 2006 ήταν 48.6%. Η διαφορά από το 2006 στο 2009 δίνεται από τη διαφορά των δύο εκτιμήσεων, εδώ η επικράτηση έχει αυξηθεί από 48.6% σε 58.5%, δηλαδή κατά 9.9 εκατοστιαίες μονάδες.

6.1.2. Ηλικία Πρώτης Χρήσης

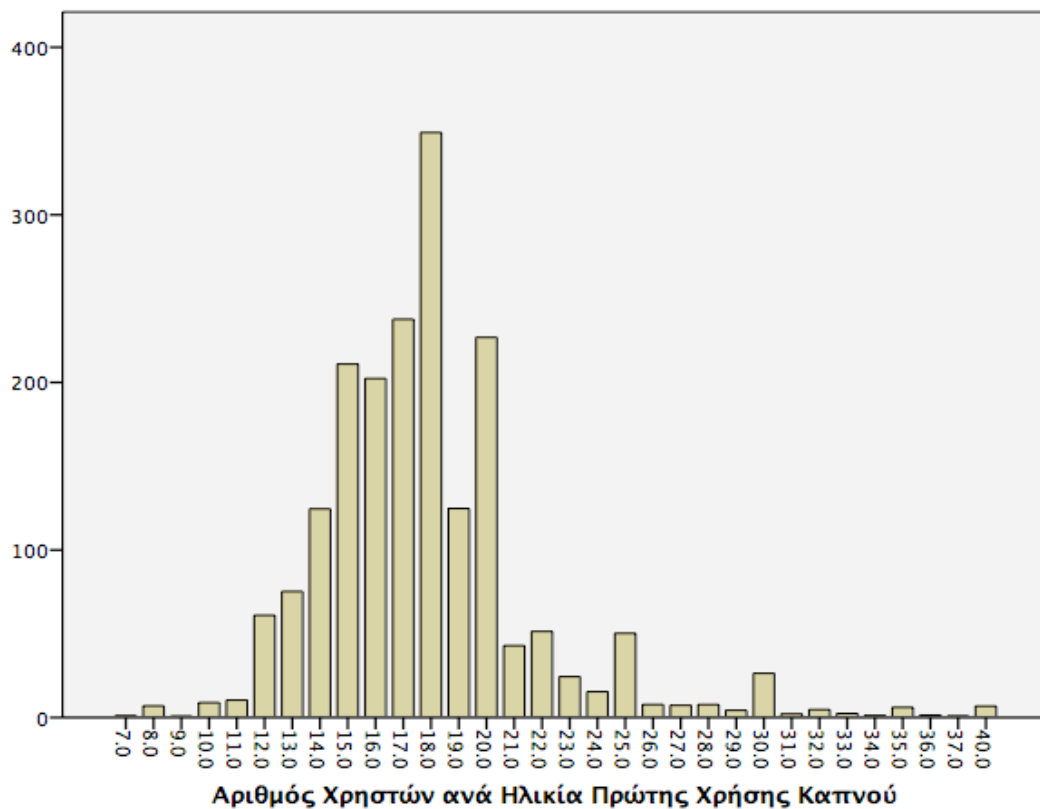
Όσοι συμμετέχοντες απάντησαν θετικά στην ερώτηση για χρήση στη ζωή οδηγούνταν στην αμέσως επόμενη που αφορούσε την ηλικία στην οποία έγινε για πρώτη φορά χρήση. Η ερώτηση αυτή παρείχε τη δυνατότητα ανοικτής απάντησης και έτσι στην ανάλυση προκύπτουν τόσες κατηγορίες όσες και οι διαφορετικές απαντήσεις (ηλικίες) στα δεδομένα. Για τη χρήση προϊόντων καπνού, προέκυψαν τα έξης αποτελέσματα:

Μεταβλητή ciga06: Ερώτηση: Σε ποια ηλικία αρχίσατε να καπνίζετε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
7	1	.0	.1
8	7	.2	.4
9	1	.0	.0
10	9	.3	.5
11	10	.3	.5
12	61	1.7	3.2
13	75	2.2	3.9
14	124	3.6	6.5
15	211	6.0	11.1
16	202	5.8	10.6
17	238	6.8	12.5
18	349	10.0	18.3
19	125	3.6	6.6
20	227	6.5	11.9
21	43	1.2	2.3
22	51	1.5	2.7
23	24	.7	1.3
24	15	.4	.8
25	50	1.4	2.6
26	8	.2	.4

27	7	.2	.4
28	8	.2	.4
29	4	.1	.2
30	26	.8	1.4
31	2	.1	.1
32	5	.1	.2
33	2	.1	.1
34	1	.0	.1
35	6	.2	.3
36	1	.0	.1
37	1	.0	.1
40	7	.2	.4
Άγνωστες Τιμές	1587	45.5	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Η κατανομή αυτή παρουσιάζεται και στο επόμενο ραβδόγραμμα:

Για τη μεταβλητή αυτή, που είναι αναλογική, είναι χρήσιμο να υπολογίζονται και κάποιοι δείκτες κεντρικής τάσης και διασποράς, όπως η μέση τιμή, η διάμεση τιμή, η επικρατούσα τιμή, και η τυπική απόκλιση. Για τη μεταβλητή αυτή έχουμε:

Ηλικία Πρώτης Χρήσης Καπνού	2009	2006
Σύνολο έγκυρων απαντήσεων	1904	1615
Ελάχιστη τιμή	7	5
Μέγιστη τιμή	40	45
Μέση τιμή	17.87	18.16
Διάμεση τιμή	18.0	18.00
Επικρατούσα τιμή	18.0	18.00
Τυπική απόκλιση	4.04	4.40

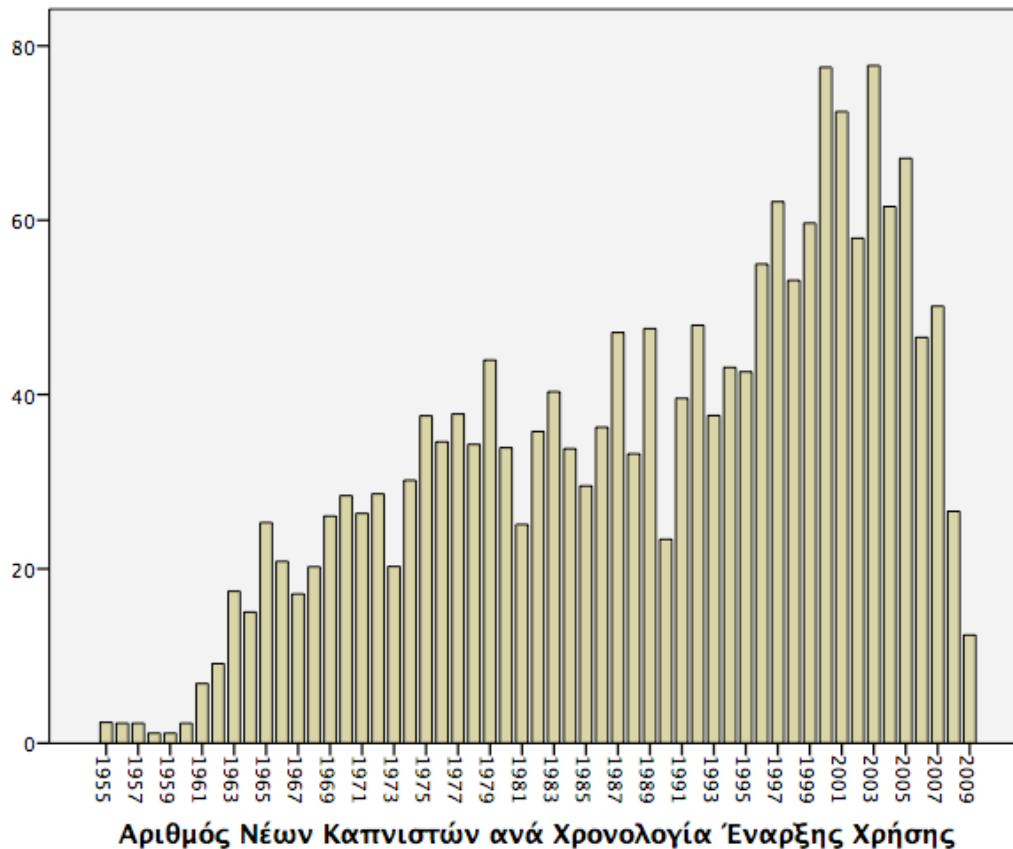
Με βάση τα πιο πάνω, βλέπουμε ότι τα άτομα που κάπνισαν έστω και μια φορά στη ζωή τους το έκαναν κατά μέσο όρο στην ηλικία των 17.87 ετών, με την διάμεση τιμή να βρίσκεται λίγο πιο κάτω (κάτι που δείχνει ότι η κατανομή είναι ασύμμετρη με πιο ακραίες τιμές προς τα πάνω, όπως επιβεβαιώνει και το ραβδόγραμμα). Η επικρατούσα τιμή, δηλαδή η ηλικία που δήλωσαν οι περισσότεροι συμμετέχοντες είναι 18 και η τυπική απόκλιση, που δίνει μια εικόνα για το εύρος διασποράς των απαντήσεων γύρω από τον αριθμητικό μέσο στο δείγμα, 4.04 χρόνια. Σε σχέση με το 2006, παρατηρείται μια μικρή μείωση στην ηλικία πρώτης χρήσης, από 18.16 σε 17.87, δηλαδή κατά 0.29 έτη (περίπου 3 1/2 μήνες).

6.1.3. Χρονολογία Έναρξης Χρήσης

Η μεταβλητή αυτή είναι χρήσιμη και για τον υπολογισμό μιας σημαντικής κατανομής στη μελέτη της χρήσης ουσιών διαχρονικά, συγκεκριμένα της κατανομής νέων περιπτώσεων (incidence) ανά χρονολογία. Η κατανομή αυτή προκύπτει αφαιρώντας από τη νυν ηλικία του κάθε άτονου την ηλικία πρώτης χρήσης και προσθέτοντας 2009. Η κατανομή αυτή στο δείγμα φαίνεται στον επόμενο πίνακα και στο διάγραμμα που ακολουθεί:

Μεταβλητή yearciga: Χρονολογία Έναρξης Χρήσης			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
1955	2	.1	.1
1956	2	.1	.1
1957	2	.1	.1
1958	1	.0	.1
1959	1	.0	.1
1960	2	.1	.1
1961	7	.2	.4
1962	9	.3	.5
1963	17	.5	.9
1964	15	.4	.8
1965	25	.7	1.4
1966	21	.6	1.1
1967	17	.5	.9
1968	20	.6	1.1
1969	26	.7	1.4
1970	28	.8	1.5

1971	26	.8	1.4
1972	29	.8	1.5
1973	20	.6	1.1
1974	30	.9	1.6
1975	38	1.1	2.0
1976	35	1.0	1.9
1977	38	1.1	2.0
1978	34	1.0	1.8
1979	44	1.3	2.4
1980	34	1.0	1.8
1981	25	.7	1.3
1982	36	1.0	1.9
1983	40	1.2	2.2
1984	34	1.0	1.8
1985	30	.8	1.6
1986	36	1.0	1.9
1987	47	1.3	2.5
1988	33	1.0	1.8
1989	48	1.4	2.5
1990	23	.7	1.3
1991	40	1.1	2.1
1992	48	1.4	2.6
1993	38	1.1	2.0
1994	43	1.2	2.3
1995	43	1.2	2.3
1996	55	1.6	2.9
1997	62	1.8	3.3
1998	53	1.5	2.8
1999	60	1.7	3.2
2000	78	2.2	4.2
2001	72	2.1	3.9
2002	58	1.7	3.1
2003	78	2.2	4.2
2004	62	1.8	3.3
2005	67	1.9	3.6
2006	47	1.3	2.5
2007	50	1.4	2.7
2008	27	.8	1.4
2009	12	.4	.7
Άγνωστες Τιμές	1623	46.5	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Παρατηρείται ότι η τάση για έναρξη του καπνίσματος φαίνεται να άρχισε να παίρνει σημαντικές διαστάσεις από τη δεκαετία του 1960 για να φτάσει σε ακόμα πιο ψηλές τιμές τη δεκαετία του 2000 με διαφαινόμενη μια πιο πρόσφατη τάση για μείωση.

6.1.4. Πρόσφατη Χρήση

Η ερώτηση αυτή στοχεύει στην εκτίμηση του ποσοστού πρόσφατης χρήσης. Η εκτίμηση για το ποσοστό αυτό είναι ο λόγος του αριθμού ατόμων στο δείγμα που απάντησαν θετικά την ερώτηση αυτή διά το σύνολο των ατόμων που απάντησαν την ερώτηση αυτή ή/και απάντησαν "όχι" στην ερώτηση για τη χρήση σε όλη τη ζωή. Για να υπολογιστεί σωστά ο παρονομαστής, οι περιπτώσεις που απάντησαν "όχι" στην ερώτηση για τη χρήση σε όλη τη ζωή, κωδικοποιήθηκαν ως "όχι" και σε αυτή τη μεταβλητή. Αυτή η διόρθωση είναι αναγκαία για τον υπολογισμό των ποσοστών χρήσης γιατί στο ερωτηματολόγιο, όσοι απάντησαν "όχι" για τη χρήση σε όλη τη ζωή είχαν οδηγίες να μην απαντήσουν στις υπόλοιπες ερωτήσεις και έτσι στα δεδομένα των ερωτήσεων για χρήση τους τελευταίους 12 μήνες και 30 μέρες εμφανίζονται ως άγνωστες τιμές, ενώ στην πραγματικότητα η τιμή που θα είχαν αν έπρεπε να απαντήσουν σε αυτές τις ερωτήσεις είναι "όχι".

Στον πίνακα, το ζητούμενο ποσοστό είναι και πάλι το έγκυρο ποσοστό των μη αρνητικών απαντήσεων. Με βάση τον πίνακα, εκτιμάται ότι τους τελευταίους 12 μήνες κάπνισε τσιγάρα το 41.4% του πληθυσμού (δηλαδή το σύνολο των ποσοστών των μη αρνητικών απαντήσεων [100%-58.6%]). Υπάρχει μια αύξηση σε σχέση με το 2006 της τάξης των 5.6 εκατοστιαίων μονάδων (41.4%-35.8%), κάτι που δείχνει ότι επήλθε μια

αύξηση ανάμεσα στους πρόσφατα καπνίζοντες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο πριν από τρία χρόνια.

Μεταβλητή ciga07z3: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών πόσο συχνά καπνίζατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	1998	57.2	58.6	64.2
Λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα	97	2.8	2.9	3.4
Περίπου 1 φορά την εβδομάδα	44	1.3	1.3	1.3
Μερικές φορές την εβδομάδα	127	3.7	3.7	3.8
Καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά	1145	32.8	33.6	27.4
Άγνωστες Τιμές	78	2.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			41.4%	35.8%

Η ερώτηση αυτή στοχεύει επίσης στο σχηματισμό μιας εικόνας για τη συχνότητα χρήσης ανάμεσα στους καπνιστές. Όπως φαίνεται στον πίνακα, το 2.9% του πληθυσμού κάπνιζε λιγότερο από μια φορά την εβδομάδα, το 1.3% περίπου μια φορά την εβδομάδα, κοκ. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ότι 33.6% του πληθυσμού κάπνιζε καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά. Ανάμεσα στους καπνιστές, περίπου 4 στους 5 (33.6% από 41.4%) κάπνιζαν καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά κατά τη διάρκεια των 12 μηνών που προηγήθηκαν της μέτρησης.

6.1.5. Τρέχουσα Χρήση

Η εκτίμηση για την τρέχουσα χρήση είναι ο λόγος του αριθμού ατόμων στο δείγμα που απάντησαν θετικά την ερώτηση για χρήση κατά τις τελευταίες 30 μέρες διά το σύνολο των ατόμων που απάντησαν την ερώτηση ή/και απάντησαν "όχι" στην ερώτηση για τη χρήση σε όλη τη ζωή, δηλαδή, και πάλι, το έγκυρο ποσοστό κάθε κατηγορίας. Και σε αυτή την ερώτηση έγιναν οι αναγκαίες αντικαταστάσεις, όπως στην προηγούμενη. Με βάση τον πιο κάτω πίνακα, εκτιμάται ότι τις τελευταίες 30 μέρες κάπνιζε τσιγάρα το 39.4% του πληθυσμού (δηλαδή το σύνολο των ποσοστών των μη αρνητικών απαντήσεων [100%-60.6%]). Παρατηρείται και εδώ μια αύξηση κατά 5.2 εκατοστιαίες μονάδες.

Μεταβλητή ciga08z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών πόσο συχνά καπνίζατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	2062	59.1	60.6	65.8
1 τσιγάρο την εβδομάδα ή λιγότερο	68	2.0	2.0	2.3
2-6 τσιγάρα την εβδομάδα	103	2.9	3.0	3.2
1-5 τσιγάρα την ημέρα	103	3.0	3.0	2.3
6-10 τσιγάρα την ημέρα	175	5.0	5.1	3.4
11-20 τσιγάρα την ημέρα	405	11.6	11.9	10.3
Περισσότερα από 20 τσιγάρα την ημέρα	488	14.0	14.3	12.7
Άγνωστες Τιμές	87	2.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			39.4%	34.2%

Και αυτή η ερώτηση μας δίνει μια εικόνα για τη συχνότητα καπνίσματος. Ένα σημαντικό ποσοστό των καπνιστών (14.3% του γενικού πληθυσμού, ή περίπου 1 στους 5 καπνιστές) εκτιμάται ότι καπνίζει 20 ή περισσότερα τσιγάρα την ημέρα. Το ποσοστό αυτό είναι ελαφρά μεγαλύτερο από αυτό του 2006.

6.1.6. Προσπάθεια Διακοπής Χρήσης**Μεταβλητή ciga09z1: Ερώτηση: Προσπαθήσατε καμιά φορά να κόψετε το κάπνισμα;**

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	1179	59.0	62.8	60.2
Όχι	699	35.0	37.2	39.8
Άγνωστες Τιμές	121	6.0		
Σύνολο	1999*	100.0	100.0	

* Μόνο όσοι είχαν δηλώσει ότι κάπνισαν έστω και μια φορά στη ζωή

Τα έγκυρο ποσοστό (62.8%) είναι η εκτίμηση για το ποσοστό των ατόμων τα οποία προσπάθησαν να κόψουν το κάπνισμα ανάμεσα σε όσους κάπνισαν έστω και μια φορά (1999, όπως δίνεται στη μεταβλητή για χρήση στη ζωή). Σε σχέση με το 2006, υπάρχει μια πολύ μικρή άνοδος, της τάξης των 2.6 εκατοστιαίων μονάδων.

6.1.7. Πρόθεση Διακοπής Χρήσης

Μεταβλητή cig10z1: Ερώτηση: Αν καπνίζετε ακόμα, θέλετε να κόψετε το κάπνισμα;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	834	41.7	43.1	43.3
Όχι	507	25.4	26.2	30.8
Δεν καπνίζω	594	29.7	30.7	25.9
Άγνωστες Τιμές	64	3.2		
Σύνολο	1999*	100.0	100.0	

* Μόνο όσοι είχαν δηλώσει ότι κάπνισαν έστω και μια φορά στη ζωή

Τα έγκυρο ποσοστό (43.1%) είναι η εκτίμηση για το ποσοστό ανάμεσα σε όσους κάπνισαν έστω και μια φορά των ατόμων που συνεχίζουν να καπνίζουν και έχουν πρόθεση να κόψουν το κάπνισμα.

6.2. ΑΛΚΟΟΛ

Η ερμηνεία των αποτελεσμάτων για το αλκοόλ, καθώς και για τις υπόλοιπες ουσίες γίνεται όπως πιο πάνω. Ωστόσο, για το αλκοόλ υπάρχουν πολύ περισσότερες ερωτήσεις και έτσι σε κάποιες από αυτές δίνονται επιπρόσθετες εξηγήσεις.

6.2.1. Χρήση στη Ζωή

Μεταβλητή alco11z6: Ερώτηση: Ήπιατε ποτέ στη ζωή σας αλκοόλ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	2794	80.0	81.2	77.4
Όχι	648	18.6	18.8	22.6
Άγνωστες Τιμές	49	1.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Η επικράτηση της χρήσης αλκοόλ τουλάχιστον μια φορά στη ζωή εκτιμάται στο 81.2% σε σχέση με 77.4% το 2006.

6.2.2. Πρόσφατη Χρήση

Μεταβλητή alco20z3: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών ήπιατε αλκοόλ; Αν ναι, πόσο συχνά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Όχι	1078	30.9	31.7	36.3
1 φορά το μήνα ή λιγότερο	840	24.1	24.7	24.0
2-4 φορές το μήνα	928	26.6	27.3	25.0
2-3 φορές την εβδομάδα	377	10.8	11.1	9.9
4 φορές την εβδομάδα ή περισσότερο	172	4.9	5.1	4.8
Άγνωστες Τιμές	95	2.7		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			68.3%	63.7%

Η εκτίμηση για την πρόσφατη χρήση αλκοόλ είναι 68.3%. Σε σχέση με το 2006, παρουσιάζεται μια αύξηση 4.6 εκατοστιαίων μονάδων στην επικράτηση. Ο πίνακας περιέχει πληροφορίες και για τη συχνότητα χρήσης. Για παράδειγμα, μπορούμε να δούμε ότι το 5.1% του πληθυσμού εκτιμάται ότι χρησιμοποίησε αλκοόλ 4 ή περισσότερες φορές την εβδομάδα.

6.2.3. Τρέχουσα Χρήση

Μεταβλητή alco21z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, πόσες μέρες ήπιατε αλκοόλ;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	1512	43.3	44.5	49.6
1-3 μέρες	1055	30.2	31.1	29.8
4-9 μέρες	452	13.0	13.3	11.7
10-19 μέρες	234	6.7	6.9	5.1
20 ή περισσότερες μέρες	143	4.1	4.2	3.7
Άγνωστες Τιμές	95	2.7		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			55.5%	50.4%

Στον πίνακα αυτό φαίνεται η εκτίμηση για την τρέχουσα χρήση αλκοόλ, που είναι 55.5%. Και εδώ παρουσιάζεται μια αύξηση (της τάξης των 5.1 εκατοστιαίων μονάδων στην επικράτηση) σε σχέση με το 2006. Ο πίνακας περιέχει πληροφορίες και για τη συχνότητα χρήσης.

6.2.4. Μέθη στη Ζωή

Για το αλκοόλ συμπεριλήφθηκαν στο ερωτηματολόγιο και μια σειρά ερωτήσεων που διερευνά όχι απλά τη χρήση αλλά τη χρήση σε βαθμό μέθης. Τα αποτελέσματα της

μέτρησης αυτής παρουσιάζονται σε αυτή και τις επόμενες υποενότητες και αναλύονται όπως τα αποτελέσματα και για τις άλλες ουσίες, αφού η μέθη ως συμπεριφορά μπορεί να μελετηθεί ξεχωριστά από τη χρήση αλκοόλ και με τρόπο αντίστοιχο των άλλων ψυχοδραστικών ουσιών.

Μεταβλητή alco16z3: Ερώτηση: Έχετε ποτέ μεθύσει;

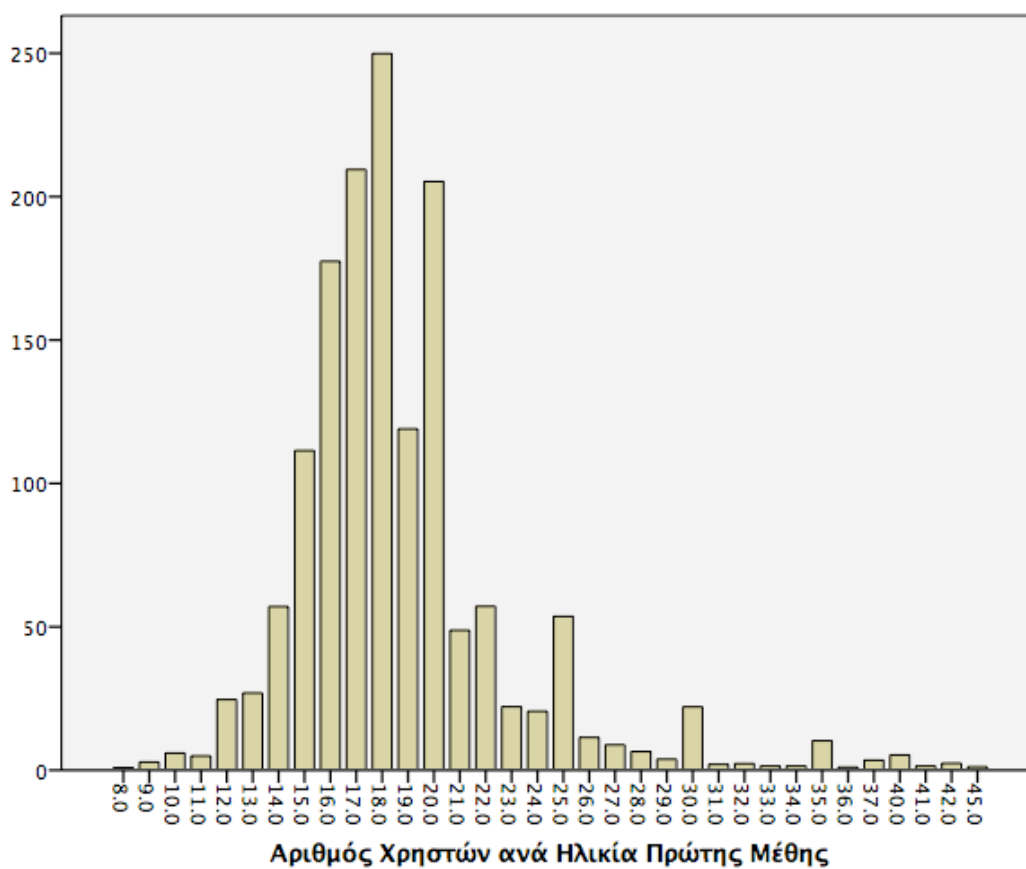
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	1540	44.1	45.3	35.0
Όχι	1862	53.3	54.7	65.0
Άγνωστες Τιμές	90	2.6		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.2.5. Ηλικία Πρώτης Μέθης

Μεταβλητή alco17: Ερώτηση: Σε ποια ηλικία μεθύσατε για πρώτη φορά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
8	1	.0	.1
9	3	.1	.2
10	6	.2	.4
11	5	.1	.3
12	25	.7	1.7
13	27	.8	1.8
14	57	1.6	3.8
15	111	3.2	7.5
16	177	5.1	12.0
17	209	6.0	14.1
18	250	7.2	16.9
19	119	3.4	8.0
20	205	5.9	13.8
21	49	1.4	3.3
22	57	1.6	3.9
23	22	.6	1.5
24	21	.6	1.4
25	54	1.5	3.6
26	11	.3	.8
27	9	.3	.6
28	6	.2	.4
29	4	.1	.3
30	22	.6	1.5
31	2	.1	.1
32	2	.1	.2
33	1	.0	.1

34	1	.0	.1
35	10	.3	.7
36	1	.0	.1
37	3	.1	.2
40	5	.2	.4
41	1	.0	.1
42	2	.1	.2
45	1	.0	.1
Άγνωστες Τιμές	2008	57.5	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

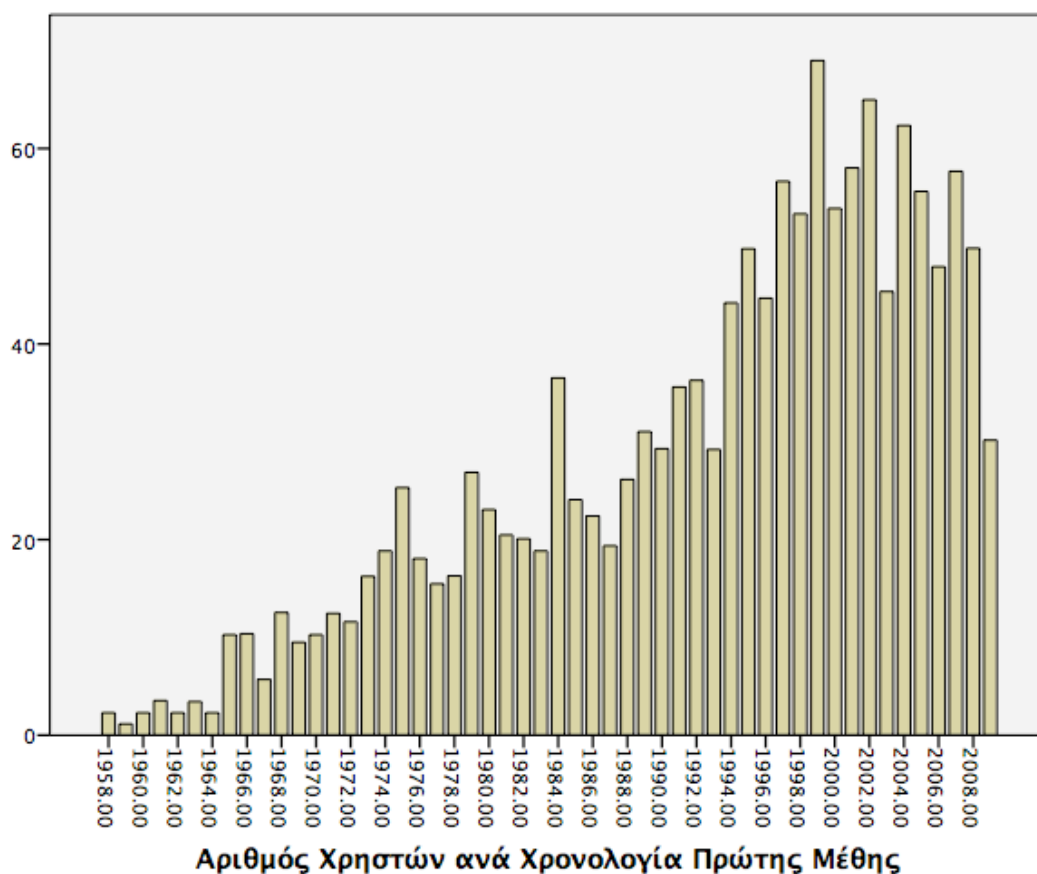
Ηλικία Πρώτης Μέθης	2009	2006
Σύνολο έγκυρων απαντήσεων	1483	1155
Ελάχιστη τιμή	8	3
Μέγιστη τιμή	45	49
Μέση τιμή	18.76	18.96
Διάμεση τιμή	18.00	18.00
Επικρατούσα τιμή	18.00	17.00
Τυπική απόκλιση	4.30	4.79

6.2.6. Χρονολογία Πρώτης Μέθης

Μεταβλητή yeardrunk: Χρονολογία Έναρξης Χρήσης

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
1958	2	.1	.2
1959	1	.0	.1
1960	2	.1	.2
1961	4	.1	.2
1962	2	.1	.2
1963	3	.1	.2
1964	2	.1	.2
1965	10	.3	.7
1966	10	.3	.7
1967	6	.2	.4
1968	13	.4	.9
1969	9	.3	.7
1970	10	.3	.7
1971	12	.4	.9
1972	12	.3	.8
1973	16	.5	1.1
1974	19	.5	1.3
1975	25	.7	1.7
1976	18	.5	1.2
1977	15	.4	1.1
1978	16	.5	1.1
1979	27	.8	1.9
1980	23	.7	1.6
1981	20	.6	1.4
1982	20	.6	1.4
1983	19	.5	1.3
1984	37	1.0	2.5
1985	24	.7	1.7
1986	22	.6	1.5
1987	19	.6	1.3
1988	26	.7	1.8
1989	31	.9	2.1
1990	29	.8	2.0
1991	36	1.0	2.5
1992	36	1.0	2.5
1993	29	.8	2.0
1994	44	1.3	3.0
1995	50	1.4	3.4

1996	45	1.3	3.1
1997	57	1.6	3.9
1998	53	1.5	3.7
1999	69	2.0	4.7
2000	54	1.5	3.7
2001	58	1.7	4.0
2002	65	1.9	4.5
2003	45	1.3	3.1
2004	62	1.8	4.3
2005	56	1.6	3.8
2006	48	1.4	3.3
2007	58	1.7	4.0
2008	50	1.4	3.4
2009	30	.9	2.1
Άγνωστες Τιμές	2038	58.4	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

6.2.7. Πρόσφατη Μέθη

Μεταβλητή alco18z4: Πόσες φορές έχετε μεθύσει τους τελευταίους 12 μήνες;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ποτέ	2731	78.2	80.2	87.2
1-2 φορές	405	11.6	11.9	7.9
3-5 φορές	113	3.2	3.3	1.8
6-9 φορές	64	1.8	1.9	1.2
10-15 φορές	36	1.0	1.1	.8
16-20 φορές	14	.4	.4	.1
Πάνω από 20 φορές	42	1.2	1.2	1.0
Άγνωστες Τιμές	86	2.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			19.8%	12.8%

Εκτιμάται ότι 19.8% του πληθυσμού έχει μεθύσει τους τελευταίους 12 μήνες. Το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά ψηλότερο από αυτό του 2006. Περισσότερες από 20 φορές έχει μεθύσει το 1.2% του πληθυσμού.

6.2.8. Τρέχουσα Μέθη

Μεταβλητή alco19z3: Πόσες φορές έχετε μεθύσει τις τελευταίες 30 μέρες;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ποτέ	3110	89.1	91.4	94.9
1-2 φορές	212	6.1	6.2	3.7
3-5 φορές	46	1.3	1.4	.8
6-9 φορές	21	.6	.6	.3
10-15 φορές	4	.1	.1	.1
16-20 φορές	4	.1	.1	.0
Πάνω από 20 φορές	7	.2	.2	.2
Άγνωστες Τιμές	87	2.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			8.6%	5.1%

Εκτιμάται ότι 8.6% του πληθυσμού έχει μεθύσει τις τελευταίες 30 μέρες. Περισσότερες από 20 φορές έχει μεθύσει 0.2% του πληθυσμού, αλλά αυτή η εκτίμηση είναι πολύ ασταθής, αφού βασίζεται μόνο σε 7 άτομα. Η τάση για μέθη παρουσιάζει αύξηση σε σχέση με το 2006.

6.2.9. Το Αλκοόλ ως Αιτία Σοβαρών Προβλημάτων

Σε αυτή τη σειρά πινάκων, που αφορά σοβαρά προβλήματα με το αλκοόλ, καθώς και στην επόμενη, που αφορά δυστυχήματα λόγω χρήσης αλκοόλ, παρουσιάζονται τα

ποσοστά που προκύπτουν από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων με αντικαταστάσεις σε "όχι" των άγνωστων τιμών λόγω υπερπήδησης (όπως εξηγήθηκε πιο πάνω). Για αυτές τις ερωτήσεις, έχουν επίσης αντικατασταθεί με "όχι" οι θετικές απαντήσεις που δόθηκαν από άτομα που δήλωσαν ότι δε χρησιμοποίησαν ποτέ αλκοόλ (ούτε σε όλη τη ζωή, ούτε τους τελευταίους 12 μήνες ή 30 μέρες). Αν και η ερώτηση ήταν σαφής, οι περιπτώσεις αυτές, έχοντας δηλώσει σε 3 ερωτήσεις ότι δεν είναι χρήστες αλκοόλ, πιθανόν να απάντησαν "ναι" σε αυτές τις ερωτήσεις, αναφερόμενοι σε προβλήματα που προκάλεσε η χρήση αλκοόλ από άλλους (οικογένεια, φίλους, κτλ). Έτσι, κρίθηκε ότι η εγκυρότητα της έρευνας εξυπηρετείται καλύτερα αν πιστωθούν με περισσότερη εμπιστοσύνη οι απαντήσεις για τη χρήση, παρά αυτές για τα προβλήματα και τα δυστυχήματα. Και πάλι, στον κάθε πίνακα, το "έγκυρο ποσοστό" δίνει την εκτίμηση για το ποσοστό σε όλο τον πληθυσμό. Για παράδειγμα, στον πρώτο πίνακα πιο κάτω, βλέπουμε ότι 5.3% του πληθυσμού φαίνεται να αντιμετωπίζει ή αντιμετώπισε στο παρελθόν οικογενειακά προβλήματα λόγω αλκοόλ.

Μεταβλητή alco121z1: Ερώτηση: Θα λέγατε ότι η χρήση αλκοόλ από σας υπήρξε αιτία σοβαρών προβλημάτων με τη οικογένειά σας;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	127	3.6	3.9	5.3
Όχι	3162	90.6	96.1	94.7
Άγνωστες Τιμές	203	5.8		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή alco122z1: Ερώτηση: Θα λέγατε ότι η χρήση αλκοόλ από σας υπήρξε αιτία σοβαρών προβλημάτων με τους φίλους σας;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	117	3.4	3.6	4.1
Όχι	3149	90.2	96.4	95.9
Άγνωστες Τιμές	225	6.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή alco123z1: Ερώτηση: Θα λέγατε ότι η χρήση αλκοόλ από σας υπήρξε αιτία σοβαρών προβλημάτων στη δουλειά ή το σχολείο σας;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	59	1.7	1.8	3.0
Όχι	3186	91.3	98.2	97.0
Άγνωστες Τιμές	246	7.0		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή alco124z1: Ερώτηση: Θα λέγατε ότι η χρήση αλκοόλ από σας υπήρξε αιτία σοβαρών προβλημάτων με την αστυνομία;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	115	3.3	3.5	4.1
Όχι	3134	89.8	96.5	95.9
Άγνωστες Τιμές	242	6.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή alco125z1: Ερώτηση: Θα λέγατε ότι η χρήση αλκοόλ από σας υπήρξε αιτία σοβαρών προβλημάτων στην οδήγηση;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	219	6.3	6.7	7.8
Όχι	3036	87.0	93.3	92.2
Άγνωστες Τιμές	236	6.8		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή alco126z1: Ερώτηση: Θα λέγατε ότι η χρήση αλκοόλ από σας υπήρξε αιτία σοβαρών προβλημάτων με τη σωματική σας υγεία;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	173	4.9	5.3	6.8
Όχι	3090	88.5	94.7	93.2
Άγνωστες Τιμές	229	6.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή alco127z1: Ερώτηση: Θα λέγατε ότι η χρήση αλκοόλ σας δημιούργησε άλλα ψυχολογικά προβλήματα;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	54	1.6	1.7	2.2
Όχι	3186	91.3	98.3	97.8
Άγνωστες Τιμές	250	7.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.2.10. Το Αλκοόλ ως Αιτία Σοβαρών Δυστυχημάτων

Μεταβλητή alco131z1: Ερώτηση: Έχει γίνει η χρήση αλκοόλ από σας αιτία να πάθετε κάποιο σοβαρό ατύχημα... αυτοκινητιστικό;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	99	2.8	3.0	2.7
Όχι	3213	92.0	97.0	97.3
Άγνωστες Τιμές	179	5.1		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή alco132z1: Ερώτηση: Έχει γίνει η χρήση αλκοόλ από σας αιτία να πάθετε κάποιο σοβαρό ατύχημα... εργασιακό;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	9	.3	.3	.5
Όχι	3236	92.7	99.7	99.5
Άγνωστες Τιμές	246	7.1		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή alco133z1: Ερώτηση: Έχει γίνει η χρήση αλκοόλ από σας αιτία να πάθετε κάποιο σοβαρό ατύχημα... άλλο;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	40	1.1	1.2	1.1
Όχι	3211	92.0	98.8	98.9
Άγνωστες Τιμές	240	6.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.2.11. Προσπάθεια Διακοπής Χρήσης

Μεταβλητή alco14z1: Ερώτηση: Προσπαθήσατε ποτέ να σταματήσετε να πίνετε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	402	14.4	16.0	11.85
Όχι	2107	75.4	84.0	88.15
Άγνωστες Τιμές	285	10.2		
Σύνολο	2794*	100.0	100.0	

* Μόνο όσοι είχαν δηλώσει ότι χρησιμοποίησαν αλκοόλ έστω και μια φορά στη ζωή

6.2.12. Αναζήτηση Βοήθειας για Προβλήματα με το Αλκοόλ

Στον πίνακα αυτό παρουσιάζονται τα ποσοστά που ζήτησαν διαφόρων ειδών βοήθεια. Σημειώνεται ότι 66 περιπτώσεις που επέλεξαν "όχι" και κάτι άλλο κωδικοποιήθηκαν ως "όχι".

Μεταβλητή alco15: Ερώτηση: Έχετε ζητήσει ποτέ βοήθεια για πρόβλημα σχετικά με τη χρήση αλκοόλ; Αν ναι, από πού;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Όχι	2411	69.1	98.0	98.8
Ιδιώτη γιατρό, ψυχίατρο, ή ψυχολόγο	20	.6	.8	.6
Δημόσιο ψυχιατρικό ίδρυμα (κλειστό τμήμα)	0	.0	.0	.1
Δημόσιο ψυχιατρικό ίδρυμα (ανοικτό τμήμα)	5	.1	.2	.0
Θεραπευτική κοινότητα	4	.1	.2	.1
Συμβουλευτικό σταθμό	5	.1	.2	.0
Από αλλού	12	.4	.5	.2
Διάφοροι συνδυασμοί των πιο πάνω	3	.1	.0	.2
Άγνωστες Τιμές	1031	29.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.2.13. Τόπος Κατανάλωσης Αλκοόλ

Ο πίνακας που ακολουθεί διαφέρει από τους προηγούμενους. Επειδή σε αυτή την ερώτηση οι συμμετέχοντες είχαν οδηγίες να σημειώσουν όσες απαντήσεις ισχύουν και επειδή σημαντικό ποσοστό σημείωσε από δύο μέχρι και επτά διαφορετικές απαντήσεις, παρουσιάζονται στον πίνακα οι συχνότητες και τα ποσοστά όπως προηγουμένως και επιπρόσθετα δίνονται τα ποσοστά των μη μοναδικών απαντήσεων (για το 2009 μόνο). Έτσι, οι πρώτες 4 στήλες μπορούν να ερμηνεύονται όπως μέχρι τώρα, ενώ οι δύο τελευταίες, που αναφέρονται σε μη μοναδικές επιλογές δίνουν τη συχνότητα και το έγκυρο ποσοστό όσων συμπεριέλαβαν στην απάντησή τους την κάθε κατηγορία, είτε μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλες κατηγορίες. Για παράδειγμα, στην κατηγορία "στο σπίτι μου", 482 άτομα σημείωσαν μόνο αυτή την απάντηση (έγκυρο ποσοστό 20.1%) ενώ 814 άτομα σημείωσαν αυτή την επιλογή σε συνδυασμό με άλλες (έγκυρο ποσοστό 34%). Αυτό σημαίνει ότι 20.1% των συμμετεχόντων που απάντησαν την ερώτηση πίνουν μόνο στο σπίτι τους, ενώ 34% πίνουν στο σπίτι τους και σε άλλα μέρη.

Μεταβλητή alco22: Ερώτηση: Πού πίνετε τις περισσότερες φορές;

	Συχνότητα Μοναδικών Επιλογών	Ποσοστό Μοναδικών Επιλογών	Έγκυρο Ποσοστό Μοναδικών Επιλογών	Έγκυρο Ποσοστό Μοναδικών Επιλογών 2006	Συχνότητα Μη Μοναδικών Επιλογών	Έγκυρο Ποσοστό Μη Μοναδικών Επιλογών
Στο σπίτι μου	482	13.8	20.1	19.1	814	34.00
Σε άλλο σπίτι	86	2.5	3.6	2.4	339	14.16
Καφενείο ή καφετέρια	56	1.6	2.3	1.8	130	5.43
Μπαρ, δισκοθήκη, ή κλαμπ	764	21.9	31.9	27.2	1060	44.28
Ταβέρνα ή εστιατόριο	431	12.3	18.0	18.5	856	35.76
Στο δρόμο, πάρκο, παραλία ή άλλο ανοικτό χώρο	17	.5	.7	.2	59	2.46
Αλλού	20	.6	.8	.4	46	1.92
Διάφοροι συνδυασμοί των πιο πάνω	539	15.4	22.5	30.4		
Άγνωστες Τιμές	1097	1097				
Σύνολο	3491	100.0	100.0			

6.2.14. Λόγοι Χρήσης Αλκοόλ

Ο πιο κάτω πίνακας έχει την ίδια δομή με τον προηγούμενο.

Μεταβλητή alco23: Ερώτηση: Ποιοι είναι οι κύριοι λόγοι που σας κάνουν να πίνετε;						
	Συχνότητα Μοναδικών Επιλογών	Ποσοστό Μοναδικών Επιλογών	Έγκυρο Ποσοστό Μοναδικών Επιλογών	Έγκυρο Ποσοστό Μοναδικών Επιλογών 2006	Συχνότητα Μη Μοναδικών Επιλογών	Έγκυρο Ποσοστό Μη Μοναδικών Επιλογών
Για κέφι ή για να ανεβάσω τη διάθεσή μου	572	16.4	24.2	25.2	1145	48.5
Για να χαλαρώσω	188	5.4	7.9	4.2	500	21.2
Για να κοιμηθώ	11	.3	.5	.7	83	3.5
Για τη γεύση	85	2.4	3.6	2.7	203	8.6
Από συνήθεια	52	1.5	2.2	2.1	167	7.1
Για να ξεχάσω τα προβλήματά μου	44	1.3	1.9	1.3	120	5.1
Για παρέα	685	19.6	29.0	27.7	1231	52.2
Για να είμαι πιο κοινωνικός/για να ξεπεράσω τη ντροπαλότητά μου	15	.4	.6	.8	102	4.3
Διάφοροι συνδυασμοί των πιο πάνω	712	19.7	29.1	34.7		
Άγνωστες Τιμές	1132	32.4				
Σύνολο	3491	100.0	100.0			

6.2.15. Ατομική και Ομαδική Χρήση

Μεταβλητή alco24z1: Ερώτηση: Συνήθως όταν πίνετε, βρίσκεστε...				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Με παρέα	1941	55.6	81.3	80.3
Μόνος/η	56	1.6	2.3	2.9
Και τα δύο εξίσου	391	11.2	16.4	16.7
Άγνωστες Τιμές	1103	31.6		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Στα δεδομένα από αυτή την ερώτηση, οι απαντήσεις όσων δήλωσαν ότι δεν ήπιαν ποτέ έπρεπε να ήταν άγνωστες (στις ελάχιστες περιπτώσεις που δεν ήταν επανακωδικοποιήθηκαν). Έτσι, τα έγκυρα ποσοστά είναι ανάμεσα σε όσους απάντησαν την ερώτηση, δηλαδή όσους εξακολουθούν να πίνουν πλην όσων επέλεξαν να μην απαντήσουν. Σε αυτή την ομάδα βλέπουμε ότι το 81.3% καταναλώνει συνήθως

αλκοόλ με παρέα, το 2.3% συνήθως μόνοι, και το 16.4% εξίσου με παρέα και μόνοι. Τα ποσοστά αυτά διαφέρουν ελάχιστα από τα αντίστοιχα του 2006.

6.2.16. Συχνότητα Υπερβολικής Κατανάλωσης Αλκοόλ

Μεταβλητή alco25z1: Ερώτηση: Πόσο συχνά πίνετε 6 ή περισσότερα ποτήρια αλκοολούχων ποτών στην καθισιά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ποτέ	2097	60.1	69.5	73.2
Λιγότερο από 1 φορά το μήνα	481	13.8	15.9	16.0
Περίπου κάθε μήνα	225	6.5	7.5	5.6
Περίπου κάθε βδομάδα	167	4.8	5.5	4.0
Καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά	48	1.4	1.6	1.2
Άγνωστες Τιμές	474	13.6		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			30.5%	26.8%

Εκτιμάται ότι το 69.5% του πληθυσμού δεν πίνει ποτέ 6 ή περισσότερα ποτά σε μια καθισιά, ενώ το υπόλοιπο 30.5% κάνει κάτι τέτοιο σε διάφορες συχνότητες. Για το 1.6% του πληθυσμού φαίνεται ότι αυτό συμβαίνει καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά. Το ποσοστό αυτό πάντως φαίνεται να είναι παραφουσκωμένο σε σχέση με την κυπριακή πραγματικότητα. Αυτό οφείλεται σε κάποιο βαθμό και στις 474 άγνωστες τιμές οι οποίες δεν οφείλονται σε διαδρομές υπερπήδησης (όπως εξηγήθηκε πιο πάνω οι άγνωστες τιμές λόγω διαδρομών υπερπήδησης αντικαταστάθηκαν με αρνητικές απαντήσεις σε όλες τις μεταβλητές χρήσης) και έτσι δεν μπορούν να αντικατασταθούν αφού συνειδητά οι συμμετέχοντες δεν απάντησαν την ερώτηση. Αν αυτές οι περιπτώσεις είναι αρνητικές, τότε το ποσοστό των ατόμων που πίνουν τόσο πολύ καθημερινά θα ήταν 1.4%, το οποίο και πάλι είναι αρκετά ψηλό.

6.2.17. Οδήγηση μετά από Κατανάλωση Αλκοόλ (3-6 ποτά)

Μεταβλητή alco261z1: Ερώτηση: Πόσες φορές, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών, έτυχε να οδηγήσετε αφού προηγουμένως είχατε πει 3 ως 6 ποτήρια από κάποιο αλκοολούχο ποτό;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ποτέ	2245	64.3	73.9	76.2
1-2 φορές	536	15.4	17.6	17.4
3-9 φορές	163	4.7	5.4	4.0
10-19 φορές	45	1.3	1.5	1.0
20 ή περισσότερες φορές	51	1.5	1.7	1.4
Άγνωστες Τιμές	451	2.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			26.1%	23.8%

Εδώ βλέπουμε την εκτίμηση ότι το 73.9% του πληθυσμού δεν οδήγησε αφού είχε πει 3-6 ποτήρια οινοπνευματωδών, ενώ το υπόλοιπο 26.1% το έκανε τουλάχιστον μια φορά τους τελευταίους 6 μήνες. Τα περισσότερα από αυτά τα άτομα φαίνεται ότι το κάνουν αραιά (17.6% μια ή δύο φορές), αλλά ένα μη αμελητέο ποσοστό φαίνεται ότι το κάνει αρκετά συχνά (1.7% είκοσι ή περισσότερες φορές). Σε σχέση με το 2006, παρατηρείται μια μικρή αύξηση σε αυτή τη συμπεριφορά.

6.2.18. Οδήγηση μετά από Κατανάλωση Αλκοόλ (6+ ποτά)

Μεταβλητή alco262z1: Ερώτηση: Πόσες φορές, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών, έτυχε να οδηγήσετε αφού προηγουμένως είχατε πει πάνω από 6 ποτήρια από κάποιο αλκοολούχο ποτό;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ποτέ	2518	72.1	85.4	87.5
1-2 φορές	276	7.9	9.4	8.1
3-9 φορές	78	2.2	2.7	2.5
10-19 φορές	33	.9	1.1	.8
20 ή περισσότερες φορές	44	1.3	1.5	1.1
Άγνωστες Τιμές	542	15.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			14.6%	12.5%

Με το ίδιο τρόπο, βλέπουμε ότι το 85.4% του πληθυσμού δεν οδηγεί αφού έχει πει περισσότερα από 6 ποτήρια οινοπνευματωδών, ενώ το υπόλοιπο 14.6% το έκανε τουλάχιστον μια φορά τους τελευταίους 6 μήνες. Και πάλι, οι περισσότεροι το έχουν κάνει αραιά (9.4% μια ή δύο φορές) ενώ 1.5% το κάνει αρκετά συχνά (είκοσι ή περισσότερες φορές).

6.2.19. Υποκειμενική Αντίληψη για τη Χρήση Αλκοόλ

Μεταβλητή alco27z1: Ερώτηση: Πιστεύετε ότι πίνετε υπερβολικά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	159	4.6	5.3	3.5
Όχι	2869	82.2	94.7	96.5
Άγνωστες Τιμές	463	13.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Ο πίνακας αυτός δίνει την εκτίμηση ότι το 5.3% του πληθυσμού πιστεύει ότι πίνει υπερβολικά.

6.3. ΗΡΕΜΙΣΤΙΚΑ/ΥΠΝΩΤΙΚΑ

Για τα ηρεμιστικά/υπνωτικά έχουμε τα πιο κάτω αποτελέσματα (που ερμηνεύονται με τους ίδιους τρόπους).

6.3.1. Πρόσφατη Χρήση

Μεταβλητή tran28z2: Ερώτηση: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πήρατε κάποιο ηρεμιστικό ή υπνωτικό; Αν ναι, πόσο συχνά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ποτέ	3111	89.1	93.5	93.3
1 φορά το μήνα ή λιγότερο	93	2.7	2.8	3.6
2-4 φορές το μήνα	48	1.4	1.4	.8
2-3 φορές την εβδομάδα	22	.6	.7	.5
4 ή περισσότερες φορές την εβδομάδα	55	1.6	1.7	1.7
Άγνωστες Τιμές	163	4.7		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			6.5%	6.7%

Η πρόσφατη χρήση εκτιμάται στο 6.5%, με το 1.7% να κάνει χρήση 4 ή περισσότερες φορές την εβδομάδα. Τα ποσοστά αυτά είναι πολύ κοντά σε αυτά του 2006.

6.3.2. Τρέχουσα Χρήση

Μεταβλητή tran29z1: Ερώτηση: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, πήρατε κάποιο ηρεμιστικό ή υπνωτικό; Αν ναι, πόσες μέρες;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ποτέ	3195	91.5	95.6	95.3
1-3 μέρες	72	2.1	2.1	2.6
4-9 μέρες	21	.6	.6	.5
10-19 μέρες	11	.3	.3	.3
20 ή περισσότερες μέρες	46	1.3	1.4	1.3
Άγνωστες Τιμές	147	4.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			4.4%	4.7%

Η εκτίμηση για την τρέχουσα χρήση είναι 4.4%. Το 1.4% εκτιμάται ότι χρησιμοποιεί αυτές τις ουσίες 20 ή περισσότερες μέρες το μήνα.

6.3.3. Πηγές Προμήθειας Ηρεμιστικών/Υπνωτικών

Μεταβλητή tran30z1: Ερώτηση: Την τελευταία φορά που πήρατε ηρεμιστικά ή υπνωτικά, με ποιον τρόπο τα προμηθευτήκατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Δεν πήρα ποτέ	3157	90.4	93.7	91.5
Με συνταγή γιατρού	154	4.4	4.6	6.6
Από ένα φίλο	23	.7	.7	.7
Από φαρμακείο χωρίς συνταγή	28	.8	.8	1.0
Με άλλο τρόπο	6	.2	.2	.2
Άγνωστες Τιμές	122	3.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Ο πίνακας αυτός δείχνει ότι ο κύριος τρόπος εξασφάλισης ηρεμιστικών ή υπνωτικών είναι η ιατρική συνταγή. Αυτό τον τρόπο χρησιμοποιεί το 4.6% του πληθυσμού που είναι και το 75.4% όσων προμηθεύονται τέτοιες ουσίες (4.6/6.1).

6.3.4. Οδήγηση μετά από Χρήση Ηρεμιστικών/Υπνωτικών

Μεταβλητή tran31z1: Ερώτηση: Πόσες φορές, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών, έτυχε να οδηγήσετε αφού προηγουμένως είχατε πάρει κάποιο ηρεμιστικό ή υπνωτικό;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ποτέ	3309	94.8	98.3	97.8
1-2 φορές	24	.7	.7	1.5
3-9 φορές	12	.3	.3	.1
10-19 φορές	5	.1	.1	.1
20 ή περισσότερες φορές	17	.5	.5	.5
Άγνωστες Τιμές	124	3.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			1.6%	2.2%

Σε ότι αφορά την οδήγηση υπό την επίρροια ηρεμιστικών ή υπνωτικών, εκτιμάται ότι το 1.6% του πληθυσμού (σε σχέση με 2.2% το 2006) οδηγεί σε τέτοια κατάσταση σε διάφορες συχνότητες. Οι περισσότεροι φαίνεται ότι το κάνουν αραιά.

6.4. KANNABH (ΜΑΡΙΧΟΥΑΝΑ/ΧΑΣΙΣ)

Από το σημείο αυτό παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης για τις παράνομες ουσίες. Οι ερωτήσεις στο ερωτηματολόγιο είναι οι ίδιες και έτσι η ερμηνεία των πινάκων θα γίνει μόνο για την πρώτη ουσία.

6.4.1. Χρήση από Γνωστούς

Μεταβλητή mari32: Ερώτηση: Γνωρίζετε προσωπικά άτομα που παίρνουν χασίς ή μαριχουάνα;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	882	25.3	25.9	21.1
Όχι	2529	72.4	74.1	78.9
Άγνωστες Τιμές	80	2.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Το ποσοστό του πληθυσμού που εκτιμάται, με βάση το δείγμα, ότι γνωρίζει άτομα που χρησιμοποιούν μαριχουάνα είναι 25.9% (σε σχέση με 21.1% το 2006).

6.4.2. Πρόσβαση

Μεταβλητή mari33: Ερώτηση: Πόσο δύσκολο ή εύκολο θα ήταν, κατά τη γνώμη σας, να βρείτε χασίς ή μαριχουάνα σε ένα 24ωρο, αν το θέλατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Αδύνατο	583	16.7	17.3	14.8
Πολύ δύσκολο	235	6.7	7.0	5.5
Αρκετά δύσκολο	175	5.0	5.2	4.3
Αρκετά εύκολο	549	15.7	16.3	15.5
Πολύ εύκολο	598	17.1	17.8	25.1
Δεν ξέρω	1222	35.0	36.3	34.8
Άγνωστες Τιμές	128	3.7		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Με βάση τις δηλώσεις του δείγματος, 17.3% θεωρούν αδύνατο να βρουν μαριχουάνα σε 24 ώρες, 7.0% το θεωρούν πολύ δύσκολο, 5.2% αρκετά δύσκολο, 16.3% αρκετά εύκολο, 17.8% πολύ εύκολο, ενώ 36.3% δηλώνουν ότι δε γνωρίζουν. Συγκρίνοντας αυτά τα ποσοστά με το 2006, βλέπουμε ότι υπάρχει μια μικρή αύξηση στη δυσκολία πρόσβασης, αφού το ποσοστό που δηλώνει ότι είναι αδύνατο να βρει αυτή την ουσία είναι αυξημένο κατά 2.6 εκατοστιαίες μονάδες και το ποσοστό που δηλώνει ότι κάτι τέτοιο είναι πολύ δύσκολο αυξήθηκε επίσης κατά 1.5 μονάδες. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται και αν κοιτάξουμε τα ποσοστά της κατηγορίας "πολύ εύκολο" τα οποία σημειώνουν μείωση κατά 7.3 εκατοστιαίες μονάδες. Η κατηγορία "αρκετά εύκολο" είναι η μόνη που δε συνηγορεί σε αυτό το συμπέρασμα, αφού δείχνει αύξηση. Η αύξηση αυτή ωστόσο είναι πολύ μικρότερη (0.8 εκατοστιαίες μονάδες) σε σχέση με τις υπόλοιπες μεταβολές. Γενικά, φαίνεται ότι η πρόσβαση σε μαριχουάνα ή χασίς είναι δυσκολότερη το 2009 σε σχέση με το 2006.

6.4.3. Χρήση από Φίλους

Μεταβλητή mari34: Ερώτηση: Πόσοι από τους φίλους σας εκτιμάτε ότι χρησιμοποιούν χασίς ή μαριχουάνα;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Κανένας	2651	75.9	78.8
Λίγοι	570	16.3	17.0
Περίπου οι μισοί	81	2.3	2.4
Οι περισσότεροι	52	1.5	1.5
Όλοι	10	.3	.3
Άγνωστες Τιμές	127	3.6	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Η ερώτηση αυτή δεν είχε ρωτηθεί στην έρευνα του 2006, γι' αυτό και δεν αναφέρονται τα αντίστοιχα ποσοστά. Όπως φαίνεται στον πίνακα, εκτιμάται ότι περίπου οι 4 στους 5 πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας από 15-64 ετών δεν έχουν φίλους που να χρησιμοποιούν μαριχουάνα ή χασίς.

6.4.4. Χρήση στη Ζωή

Μεταβλητή mari35z3: Ερώτηση: Εσείς έχετε δοκιμάσει ποτέ χασίς ή μαριχουάνα;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	394	11.3	11.5	6.6
Όχι	3023	86.6	88.5	93.4
Άγνωστες Τιμές	74	2.1		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Όπως φαίνεται στον πίνακα, εκτιμάται ότι το 11.5% του πληθυσμού έχει δοκιμάσει μαριχουάνα ή χασίς τουλάχιστον μια φορά στη ζωή. Το ποσοστό αυτό είναι κατά 4.9 εκατοστιαίες μονάδες ψηλότερο του 2006, κάτι που δείχνει ότι τα τελευταία 3 χρόνια υπήρξε σημαντική αύξηση στον αριθμό των ατόμων που έχουν δοκιμάσει κάνναβη στη ζωή τους.

Επειδή αυτή η αύξηση είναι σημαντική και αφορά την πιο διαδεδομένη παράνομη ουσία, διερευνήθηκε περαιτέρω για να μπορεί να διατυπωθεί ένα πιο ασφαλές συμπέρασμα σε σχέση με το ερώτημα κατά πόσο τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι Κύπριοι δοκιμάζουν αυτή την ουσία. Η ανάλυση αυτή παρουσιάζεται στο κεφάλαιο "Επιδημιολογικοί Δείκτες"

6.4.5. Ηλικία Πρώτης Χρήσης

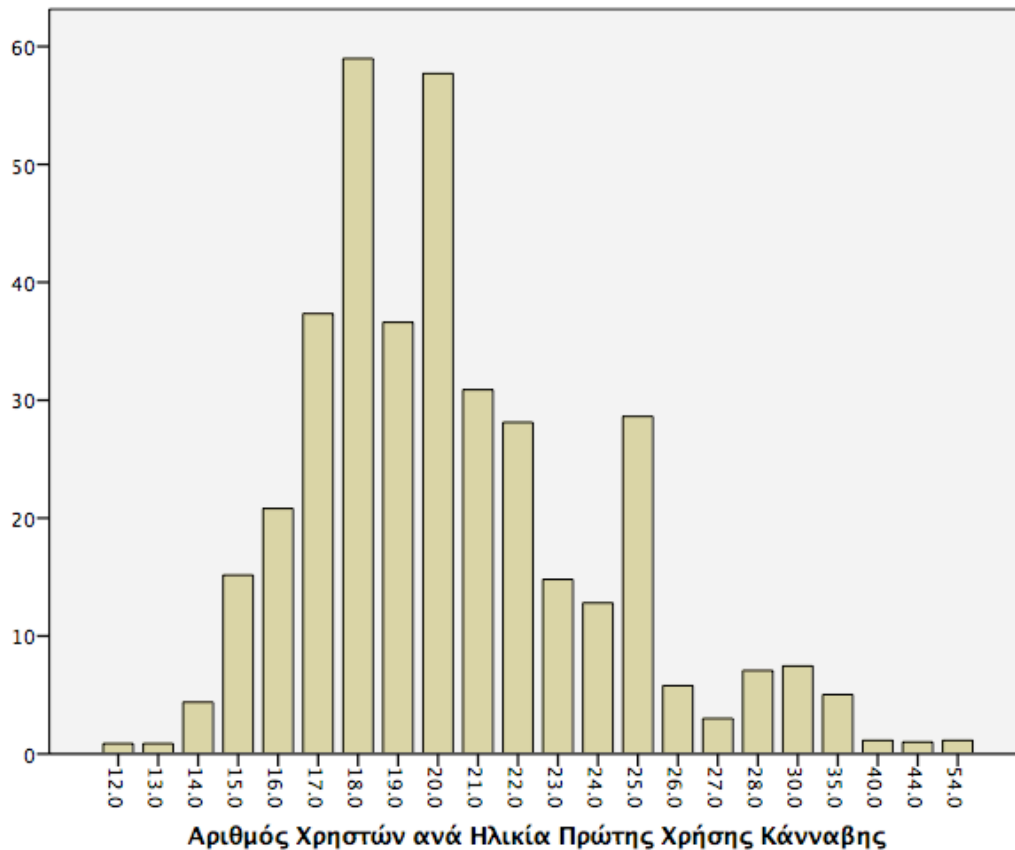
Μεταβλητή mari36: Ερώτηση: Σε ποια ηλικία πήρατε χασίς ή μαριχουάνα για πρώτη φορά;			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
12	1	.0	.2
13	1	.0	.2
14	4	.1	1.2
15	15	.4	4.0
16	21	.6	5.5
17	37	1.1	9.8
18	59	1.7	15.5
19	37	1.0	9.6
20	58	1.7	15.2
21	31	.9	8.1
22	28	.8	7.4
23	15	.4	3.9
24	13	.4	3.4
25	29	.8	7.5
26	6	.2	1.5
27	3	.1	.8
28	7	.2	1.9
30	7	.2	2.0
35	5	.1	1.3
40	1	.0	.3
44	1	.0	.3
54	1	.0	.3
Άγνωστες Τιμές	3111	89.1	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Ο πίνακας ερμηνεύεται όπως έχει εξηγηθεί στις προηγούμενες ουσίες, τα έγκυρα ποσοστά δηλαδή αναφέρονται σε σύνολο όσων έχουν απαντήσει την ερώτηση και όχι στο σύνολο των χρηστών. Παράλληλα, είναι και εδώ χρήσιμα κάποια περιληπτικά στατιστικά μεγέθη, ως ακολούθως:

Ηλικία Πρώτης Χρήσης Μαριχουάνας ή Χασίς	2009	2006
Σύνολο έγκυρων απαντήσεων	380	207
Ελάχιστη τιμή	12	10
Μέγιστη τιμή	54	50
Μέση τιμή	20.5	20.2
Διάμεση τιμή	20.0	19.0
Επικρατούσα τιμή	18.0	19.0
Τυπική απόκλιση	4.5	4.8

Εδώ, εκτιμάται ότι τα άτομα που χρησιμοποίησαν μαριχουάνα έστω και μια φορά στη ζωή τους το έκαναν κατά μέσο όρο στην ηλικία των 20.5 ετών, με διάμεση τιμή 20 και

επικρατούσα τιμή τα 18 χρόνια. Η τυπική απόκλιση του δείγματος είναι 4.5 χρόνια. Η κατανομή αυτής της μεταβλητής φαίνεται και στο πιο κάτω διάγραμμα:

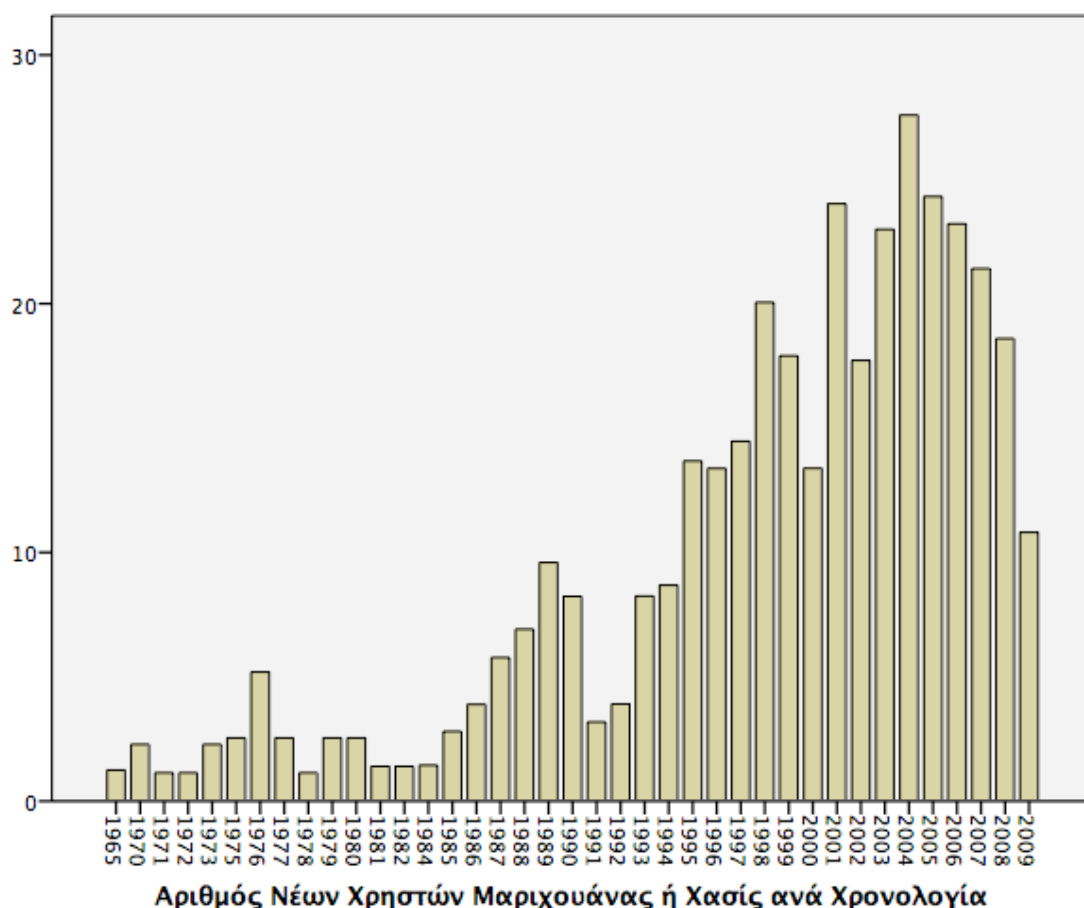
Όπως φαίνεται στο διάγραμμα, η τάση για δοκιμή κάνναβης είναι εντονότερη στην ύστερη εφηβεία και τα πρώτα χρόνια της ενηλικίωσης.

6.4.6. Χρονολογία Έναρξης Χρήσης

Η μεταβλητή αυτή είναι χρήσιμη και για τον υπολογισμό της κατανομής νέων περιπτώσεων κατά χρονολογία. Η κατανομή αυτή στο δείγμα φαίνεται στον πίνακα και το διάγραμμα που ακολουθούν:

Μεταβλητή yearmar1: Χρονολογία Έναρξης Χρήσης Μαριχουάνας ή Χασις			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
1965	1	.0	.3
1970	2	.1	.6
1971	1	.0	.3
1972	1	.0	.3
1973	2	.1	.6
1975	3	.1	.7
1976	5	.1	1.4
1977	3	.1	.7

1978	1	.0	.3
1979	3	.1	.7
1980	3	.1	.7
1981	1	.0	.4
1982	1	.0	.4
1984	1	.0	.4
1985	3	.1	.8
1986	4	.1	1.0
1987	6	.2	1.5
1988	7	.2	1.9
1989	10	.3	2.6
1990	8	.2	2.2
1991	3	.1	.9
1992	4	.1	1.0
1993	8	.2	2.2
1994	9	.2	2.3
1995	14	.4	3.7
1996	13	.4	3.6
1997	14	.4	3.9
1998	20	.6	5.4
1999	18	.5	4.8
2000	13	.4	3.6
2001	24	.7	6.4
2002	18	.5	4.7
2003	23	.7	6.2
2004	28	.8	7.4
2005	24	.7	6.5
2006	23	.7	6.2
2007	21	.6	5.7
2008	19	.5	5.0
2009	11	.3	2.9
Άγνωστες Τιμές	3117	89.3	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Όπως φαίνεται στο σχεδιάγραμμα, η τάση για έναρξη χρήσης κάνναβης άρχισε να αυξάνεται από την αρχή της δεκαετίας του 1990, φτάνοντας σε σημαντικά ψηλότερες από το παρελθόν τιμές από τα μέσα εκείνης της δεκαετίας για να κορυφωθεί κατά τα μέσα της τρέχουσας δεκαετίας και να παρουσιάσει μετά μια σχεδόν γραμμική μειωτική τάση (το 2009 έχει χαμηλότερη τιμή γιατί δεν είχε πλήρως παρέλθει τη χρονική περίοδο της μέτρησης).

6.4.7. Πρόσφατη Χρήση

Μεταβλητή mari37z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πήρατε χασίς ή μαριχουάνα;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	148	4.3	4.3	2.1
Όχι	3265	93.5	95.7	97.9
Άγνωστες Τιμές	77	2.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Ο εκτιμημένος δείκτης πρόσφατης χρήσης για τη μαριχουάνα είναι 4.3% σε σχέση με 2.1% το 2006. Αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 2.2 εκατοστιαίες μονάδες. Σημειώνεται ότι αυτή η αύξηση δε σημαίνει κατ' ανάγκη αύξηση στον αριθμό των νέων

χρηστών· δείχνει μάλλον μια τάση για συνέχιση της χρήσης (κάτι που αναλύεται περισσότερο στο κεφάλαιο για τους επιδημιολογικούς δείκτες).

6.4.8. Τρέχουσα Χρήση

Μεταβλητή mari38z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, πήρατε χασίς ή μαριχουάνα; Αν ναι, πόσο συχνά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	3330	95.4	97.5	98.6
1-3 μέρες	42	1.2	1.2	.8
4-9 μέρες	17	.5	.5	.2
10-19 μέρες	6	.2	.2	.1
20 ή περισσότερες μέρες	20	.6	.6	.2
Άγνωστες Τιμές	77	2.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			2.5%	1.4%

Επειδή στην ερώτηση αυτή μετρήθηκαν (για όλες τις ουσίες) και οι συχνότητες χρήσης, ο εκτιμημένος δείκτης τρέχουσας χρήσης είναι το σύνολο των έγκυρων ποσοστών όλων των μη μηδενικών συχνοτήτων (που ισοδυναμεί με τη διαφορά του ποσοστού της κατηγορίας "καθόλου" από το 100%). Για τη μαριχουάνα, ο δείκτης τρέχουσας χρήσης είναι 2.5%. Η αντίστοιχη εκτίμηση για το 2006 ήταν 1.4%. Παρατηρείται και εδώ μια σημαντική αύξηση κατά 1.1 εκατοστιαίες μονάδες. Και πάλι, περισσότερη ανάλυση γίνεται στο κεφάλαιο "Επιδημιολογικοί Δείκτες".

6.5. ΕΚΣΤΑΣΗ

Για την έκσταση και τις υπόλοιπες ουσίες παρουσιάζονται οι πίνακες χωρίς εκτεταμένα ερμηνευτικά σχόλια, αφού είναι ακριβώς οι ίδιοι με τους πίνακες της μαριχουάνας. Εξαίρεση αποτελεί η ρελεβίνη, για την οποία γίνονται τα ανάλογα σχόλια.

6.5.1. Χρήση από Γνωστούς

Μεταβλητή mdma39: Ερώτηση: Γνωρίζετε προσωπικά άτομα που παίρνουν έκσταση;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	223	6.4	6.6	8.8
Όχι	3156	90.4	93.4	91.2
Άγνωστες Τιμές	112	3.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.5.2. Πρόσβαση

Μεταβλητή mdma40: Ερώτηση: Πόσο δύσκολο ή εύκολο θα ήταν, κατά τη γνώμη σας, να βρείτε έκσταση σε ένα 24ωρο, αν το θέλατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Αδύνατο	754	21.6	22.8	16.5
Πολύ δύσκολο	215	6.2	6.5	5.8
Αρκετά δύσκολο	174	5.0	5.3	4.8
Αρκετά εύκολο	365	10.4	11.0	14.1
Πολύ εύκολο	315	9.0	9.5	18.3
Δεν ξέρω	1482	42.5	44.8	40.5
Άγνωστες Τιμές	185	5.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.5.3. Χρήση από Φίλους

Μεταβλητή mdma41: Ερώτηση: Πόσοι από τους φίλους σας εκτιμάτε ότι χρησιμοποιούν έκσταση;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Κανένας	3076	88.1	93.1
Λίγοι	204	5.9	6.2
Περίπου οι μισοί	16	.5	.5
Οι περισσότεροι	6	.2	.2
Όλοι	2	.1	.1
Άγνωστες Τιμές	185	5.3	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

6.5.4. Χρήση στη Ζωή

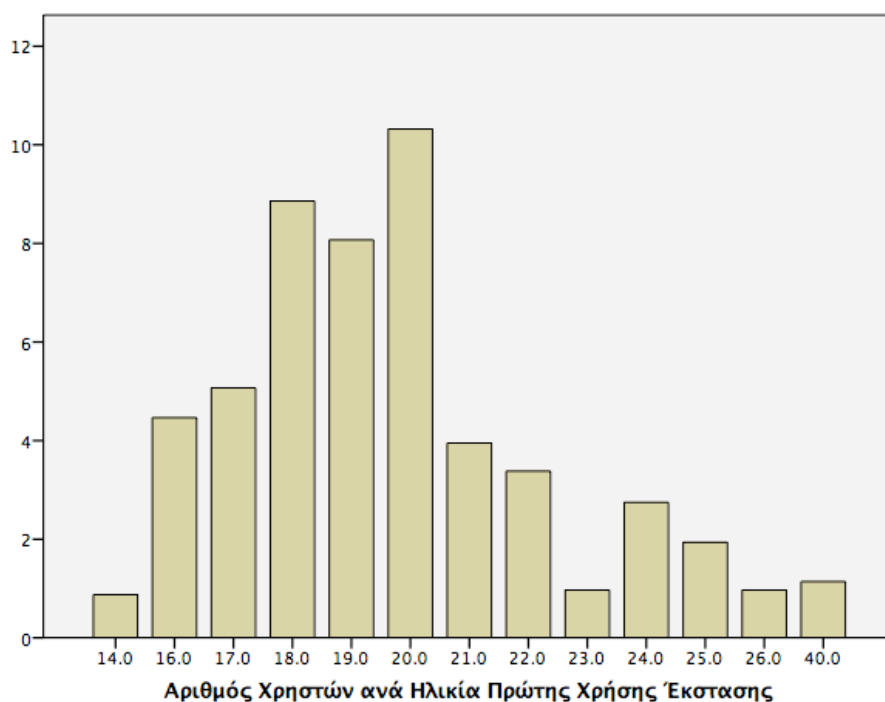
Μεταβλητή mdma42z3: Ερώτηση: Εσείς έχετε δοκιμάσει ποτέ έκσταση;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	67	1.9	2.0	1.6
Όχι	3303	94.6	98.0	98.4
Άγνωστες Τιμές	120	3.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.5.5. Ηλικία Πρώτης Χρήσης

Μεταβλητή mdma43: Ερώτηση: Σε ποια ηλικία πήρατε έκσταση για πρώτη φορά;			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
14	1	.0	1.7
16	4	.1	8.5
17	5	.1	9.6
18	9	.3	16.8
19	8	.2	15.3
20	10	.3	19.6
21	4	.1	7.5
22	3	.1	6.4
23	1	.0	1.8
24	3	.1	5.2
25	2	.1	3.7
26	1	.0	1.8
40	1	.0	2.2
Άγνωστες Τιμές	3438	98.5	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

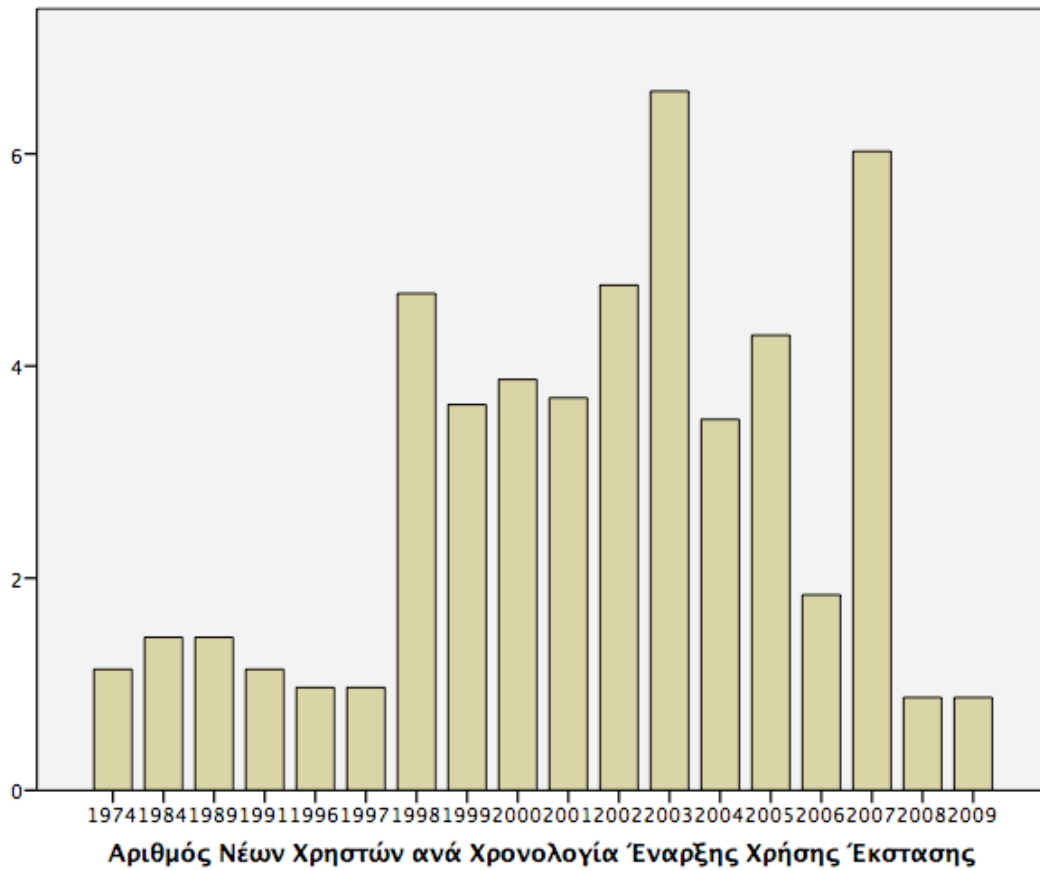
Ηλικία Πρώτης Χρήσης Έκστασης	2009	2006
Σύνολο έγκυρων απαντήσεων	53	38
Ελάχιστη τιμή	14	13
Μέγιστη τιμή	40	32
Μέση τιμή	19.98	21.32
Διάμεση τιμή	19	20
Επικρατούσα τιμή	20	20
Τυπική απόκλιση	3.94	3.92

6.5.6. Χρονολογία Έναρξης Χρήσης

Μεταβλητή yearmdma: Χρονολογία Έναρξης Χρήσης Έκσταση

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
1974	1	.0	2.2
1984	1	.0	2.8
1989	1	.0	2.8
1991	1	.0	2.2
1996	1	.0	1.9
1997	1	.0	1.9
1998	5	.1	9.1
1999	4	.1	7.0
2000	4	.1	7.5
2001	4	.1	7.1
2002	5	.1	9.2
2003	7	.2	12.7
2004	3	.1	6.8
2005	4	.1	8.3
2006	2	.1	3.6
2007	6	.2	11.6
2008	1	.0	1.7
2009	1	.0	1.7
Άγνωστες Τιμές	3439	98.5	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

6.5.7. Πρόσφατη Χρήση

Μεταβλητή mdma44z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πήρατε έκταση;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	19	.6	.6	1.0
Όχι	3349	95.9	99.4	99.0
Άγνωστες Τιμές	123	3.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.5.8. Τρέχουσα Χρήση

Μεταβλητή mdma45z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, πήρατε έκσταση; Αν ναι, πόσο συχνά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	3358	96.2	99.7	99.4
1-3 μέρες	6	.2	.2	.5
4-9 μέρες	4	.1	.1	.1
10-19 μέρες	0	0	0	.1
20 ή περισσότερες μέρες	0	0	0	.1
Άγνωστες Τιμές	123	3.5		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			.3	.6

6.6. ΑΜΦΕΤΑΜΙΝΕΣ

6.6.1. Χρήση από Γνωστούς

Μεταβλητή amph46: Ερώτηση: Γνωρίζετε προσωπικά άτομα που παίρνουν αμφεταμίνες;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	100	2.9	3.0	3.9
Όχι	3253	93.2	97.0	96.1
Άγνωστες Τιμές	138	4.0		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.6.2. Πρόσβαση

Μεταβλητή amph47: Ερώτηση: Πόσο δύσκολο ή εύκολο θα ήταν, κατά τη γνώμη σας, να βρείτε αμφεταμίνες σε ένα 24ωρο, αν το θέλατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Αδύνατο	823	23.6	25.1	18.4
Πολύ δύσκολο	191	5.5	5.8	5.4
Αρκετά δύσκολο	140	4.0	4.3	4.6
Αρκετά εύκολο	230	6.6	7.0	8.0
Πολύ εύκολο	161	4.6	4.9	11.7
Δεν ξέρω	1735	49.7	52.9	51.9
Άγνωστες Τιμές	211	6.0		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.6.3. Χρήση από Φίλους

Μεταβλητή amrh48: Ερώτηση: Πόσοι από τους φίλους σας εκτιμάτε ότι χρησιμοποιούν αμφεταμίνες;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Κανένας	3146	90.1	96.5
Λίγοι	96	2.7	2.9
Περίπου οι μισοί	8	.2	.2
Οι περισσότεροι	2	.1	.1
Όλοι	7	.2	.2
Άγνωστες Τιμές	232	6.7	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

6.6.4. Χρήση στη Ζωή

Μεταβλητή amrh49z3: Ερώτηση: Εσείς έχετε δοκιμάσει ποτέ αμφεταμίνες ;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	24	.7	.7	.9
Όχι	3319	95.1	99.3	99.1
Άγνωστες Τιμές	148	4.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.6.5. Ηλικία Πρώτης Χρήσης

Μεταβλητή amrh50: Ερώτηση: Σε ποια ηλικία πήρατε αμφεταμίνες για πρώτη φορά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
14	2	.1	11.0
18	3	.1	18.7
19	1	.0	6.1
20	2	.1	11.7
22	1	.0	5.5
23	1	.0	7.2
24	3	.1	19.4
26	1	.0	5.6
27	1	.0	9.1
31	1	.0	5.6
Άγνωστες Τιμές	3475	99.5	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Ηλικία Πρώτης Χρήσης Αμφεταμινών	2009	2006
Σύνολο έγκυρων απαντήσεων	16	19
Ελάχιστη τιμή	14	12
Μέγιστη τιμή	31	34
Μέση τιμή	21.60	21.29
Διάμεση τιμή	22.02	20
Επικρατούσα τιμή	24	20
Τυπική απόκλιση	4.56	6.03

Λόγω του πολύ μικρού αριθμού περιπτώσεων δεν χρησιμεύει η παρουσίαση του αντίστοιχου γραφήματος.

6.6.6. Χρονολογία Έναρξης Χρήσης

Μεταβλητή yearamph: Χρονολογία Έναρξης Χρήσης Αμφεταμινών			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
1970	1	.0	7.2
1973	1	.0	7.2
1985	1	.0	6.4
1996	1	.0	6.1
1998	1	.0	5.6
1999	2	.1	12.2
2000	1	.0	9.1
2002	2	.1	11.6
2005	1	.0	5.5
2006	1	.0	6.1
2007	2	.1	11.6
2008	1	.0	5.6
2009	1	.0	5.6
Άγνωστες Τιμές	3475	99.5	
Σύνολο	3491	100.0	

Λόγω του πολύ μικρού αριθμού μη αρνητικών περιπτώσεων, δεν έχει ούτε εδώ νόημα η παρουσίαση του αντίστοιχου γραφήματος.

6.6.7. Πρόσφατη Χρήση

Μεταβλητή amph51z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πήρατε αμφεταμίνες ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	11	.3	.3	.4
Όχι	3349	95.9	99.7	99.6
Άγνωστες Τιμές	131	3.8		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.6.8. Τρέχουσα Χρήση

Μεταβλητή amph52z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, πήρατε αμφεταμίνες; Αν ναι, πόσο συχνά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	3354	96.1	99.8	99.7
1-3 μέρες	2	.1	.1	.1
4-9 μέρες	3	.1	.1	.0
10-19 μέρες	0	.0	.0	.0
20 ή περισσότερες μέρες	1	.0	.0	.2
Άγνωστες Τιμές	131	3.8		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			.2	.3

6.7. ΚΟΚΑΪΝΗ

6.7.1. Χρήση από Γνωστούς

Μεταβλητή coca53: Ερώτηση: Γνωρίζετε προσωπικά άτομα που παίρνουν κοκαΐνη;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	374	10.7	11.0	9.2
Όχι	3011	86.2	89.0	90.8
Άγνωστες Τιμές	107	3.1		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.7.2. Πρόσβαση

Μεταβλητή coca54: Ερώτηση: Πόσο δύσκολο ή εύκολο θα ήταν, κατά τη γνώμη σας, να βρείτε κοκαΐνη σε ένα 24ωρο, αν το θέλατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Αδύνατο	776	22.2	23.4	17.3
Πολύ δύσκολο	252	7.2	7.6	5.9
Αρκετά δύσκολο	217	6.2	6.6	5.5
Αρκετά εύκολο	358	10.2	10.8	11.0
Πολύ εύκολο	271	7.8	8.2	15.7
Δεν ξέρω	1440	41.2	43.4	44.6
Άγνωστες Τιμές	177	5.1		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.7.3. Χρήση από Φίλους

Μεταβλητή coca55: Ερώτηση: Πόσοι από τους φίλους σας εκτιμάτε ότι χρησιμοποιούν κοκαΐνη;			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Κανένας	3051	87.4	91.7
Λίγοι	247	7.1	7.4
Περίπου οι μισοί	19	.5	.6
Οι περισσότεροι	6	.2	.2
Όλοι	4	.1	.1
Άγνωστες Τιμές	164	4.7	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

6.7.4. Χρήση στη Ζωή

Μεταβλητή coca56z3: Ερώτηση: Εσείς έχετε δοκιμάσει ποτέ κοκαΐνη;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	102	2.9	3.0	1.2
Όχι	3288	94.2	97.0	98.8
Άγνωστες Τιμές	101	2.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

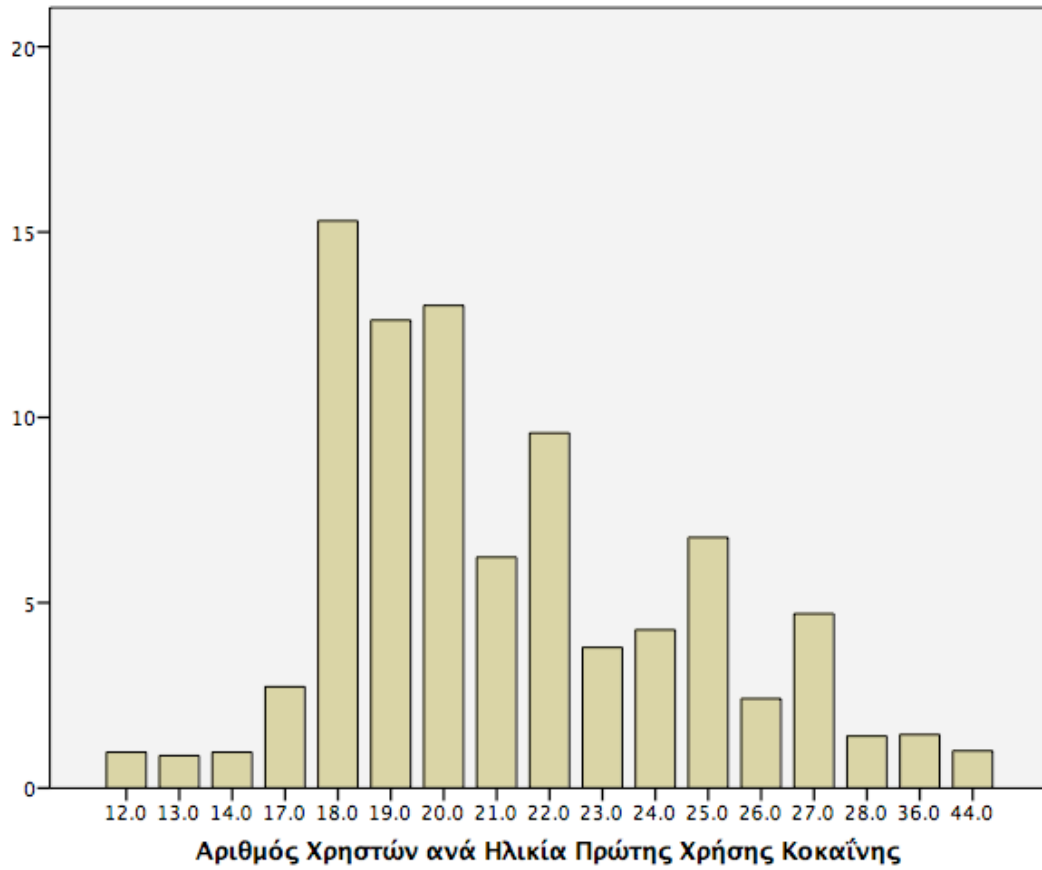
6.7.5. Ηλικία Πρώτης Χρήσης

Μεταβλητή coca57: Ερώτηση: Σε ποια ηλικία πήρατε κοκαΐνη για πρώτη φορά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
12	1	.0	1.1
13	1	.0	1.0
14	1	.0	1.1
17	3	.1	3.1
18	15	.4	17.4
19	13	.4	14.3
20	13	.4	14.8
21	6	.2	7.1
22	10	.3	10.9
23	4	.1	4.3
24	4	.1	4.8
25	7	.2	7.7
26	2	.1	2.7
27	5	.1	5.3
28	1	.0	1.6
36	1	.0	1.6
44	1	.0	1.1
Άγνωστες Τιμές	3403	97.5	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Ηλικία Πρώτης Χρήσης Κοκαΐνης

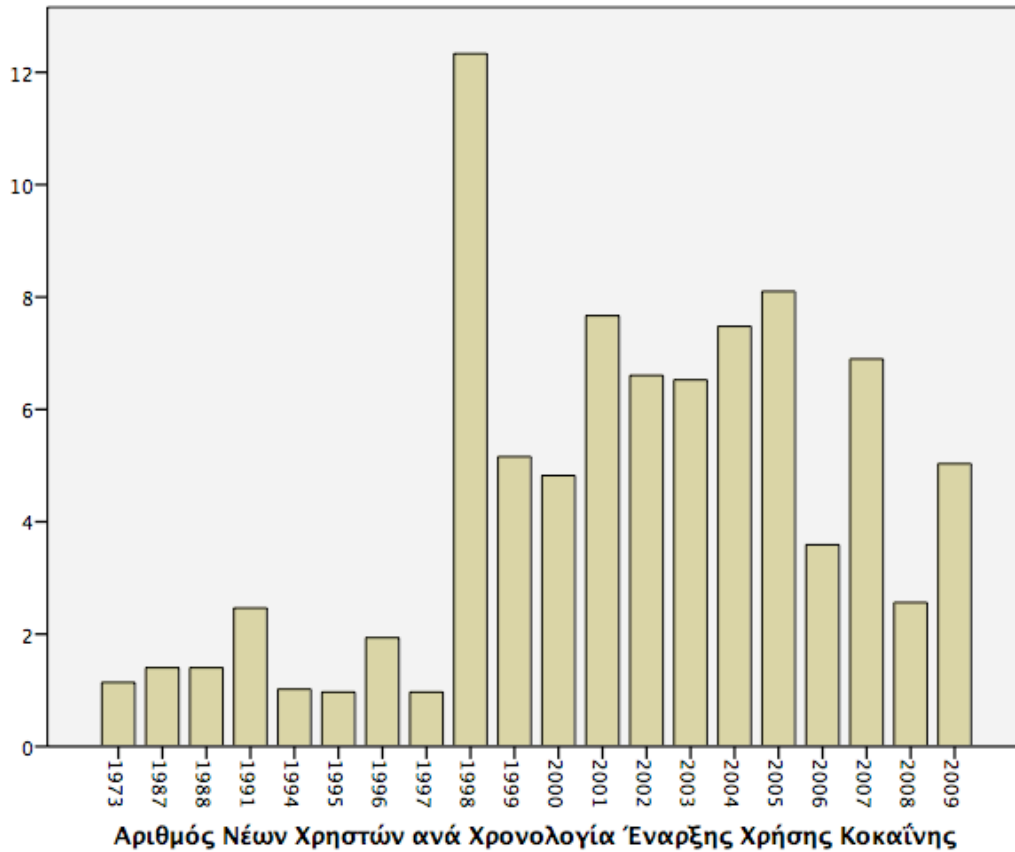
	2009	2006
Σύνολο έγκυρων απαντήσεων	88	32
Ελάχιστη τιμή	12	13
Μέγιστη τιμή	44	55
Μέση τιμή	21.39	22.81
Διάμεση τιμή	20.00	22.15
Επικρατούσα τιμή	18.00	23.00
Τυπική απόκλιση	4.47	7.03

6.7.6. Χρονολογία Έναρξης Χρήσης

Με βάση την ηλικία πρώτης χρήσης υπολογίζεται και η κατανομή νέων χρηστών ανά χρονολογία:

Μεταβλητή yearcosa: Χρονολογία Έναρξης Χρήσης Κοκαΐνης			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
1973	1	.0	1.3
1987	1	.0	1.6
1988	1	.0	1.6
1991	2	.1	2.8
1994	1	.0	1.2
1995	1	.0	1.1
1996	2	.1	2.2
1997	1	.0	1.1
1998	12	.4	14.0
1999	5	.1	5.9
2000	5	.1	5.5
2001	8	.2	8.7
2002	7	.2	7.5
2003	7	.2	7.4
2004	7	.2	8.5
2005	8	.2	9.2
2006	4	.1	4.1
2007	7	.2	7.8
2008	3	.1	2.9
2009	5	.1	5.7
Άγνωστες Τιμές	3403	97.5	
Σύνολο	3491	100.0	

6.7.7. Πρόσφατη Χρήση

Μεταβλητή coca58z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πήρατε κοκαΐνη;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	41	1.2	1.2	.6
Όχι	3347	95.9	98.8	99.4
Άγνωστες Τιμές	103	2.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.7.8. Τρέχουσα Χρήση

Μεταβλητή coca59z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, πήρατε κοκαΐνη; Αν ναι, πόσο συχνά;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	3366	96.4	99.3	99.6
1-3 μέρες	15	.4	.4	.2
4-9 μέρες	4	.1	.1	.1
10-19 μέρες	3	.1	.1	.0
20 ή περισσότερες μέρες	1	.0	.0	.1
Άγνωστες Τιμές	103	2.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			.7	.4

6.8. ΗΡΩΙΝΗ

6.8.1. Χρήση από Γνωστούς

Μεταβλητή hero60: Ερώτηση: Γνωρίζετε προσωπικά άτομα που παίρνουν ηρωίνη;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	182	5.2	5.4	6.2
Όχι	3203	91.7	94.6	93.8
Άγνωστες Τιμές	106	3.0		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.8.2. Πρόσβαση

Μεταβλητή hero61: Ερώτηση: Πόσο δύσκολο ή εύκολο θα ήταν, κατά τη γνώμη σας, να βρείτε ηρωίνη σε ένα 24ωρο, αν το θέλατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Αδύνατο	867	24.8	26.4	18.3
Πολύ δύσκολο	258	7.4	7.9	6.3
Αρκετά δύσκολο	192	5.5	5.9	5.2
Αρκετά εύκολο	303	8.7	9.2	10.0
Πολύ εύκολο	190	5.4	5.8	15.3
Δεν ξέρω	1469	42.1	44.8	45.0
Άγνωστες Τιμές	211	6.0		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.8.3. Χρήση από Φίλους

Μεταβλητή hero62: Ερώτηση: Πόσοι από τους φίλους σας εκτιμάτε ότι χρησιμοποιούν ηρωίνη;			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Κανένας	3187	91.3	96.8
Λίγοι	91	2.6	2.7
Περίπου οι μισοί	9	.3	.3
Οι περισσότεροι	1	.0	.0
Όλοι	5	.1	.1
Άγνωστες Τιμές	199	5.7	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

6.8.4. Χρήση στη Ζωή

Μεταβλητή hero63z3: Ερώτηση: Εσείς έχετε δοκιμάσει ποτέ ηρωίνη ;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	14	.4	.4	.9
Όχι	3342	95.7	99.6	99.1
Άγνωστες Τιμές	135	3.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.8.5. Ηλικία Πρώτης Χρήσης

Μεταβλητή hero64: Ερώτηση: Σε ποια ηλικία πήρατε ηρωίνη για πρώτη φορά;			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
17	1	.0	19.8
19	2	.1	39.6
22	1	.0	19.8
25	1	.0	20.9
Άγνωστες Τιμές	3486	99.9	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Ηλικία Πρώτης Χρήσης Ηρωίνης	2009	2006
Σύνολο έγκυρων απαντήσεων	5	10
Ελάχιστη τιμή	17	16
Μέγιστη τιμή	25	32
Μέση τιμή	20.45	23.61
Διάμεση τιμή	19.13	23.38
Επικρατούσα τιμή	19.00	25.00
Τυπική απόκλιση	3.17	5.53

6.8.6. Χρονολογία Έναρξης Χρήσης

Μεταβλητή yearhero: Χρονολογία Έναρξης Χρήσης Ηρωίνης			
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
1996	1	.0	19.8
1997	1	.0	20.9
1998	1	.0	19.8
1999	1	.0	19.8
2002	1	.0	19.8
Άγνωστες Τιμές	3486	99.9	
Σύνολο	3491	100.0	

6.8.7. Πρόσφατη Χρήση

Μεταβλητή hero65z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πήρατε ηρωίνη;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	6	.2	.2	.4
Όχι	3351	96.0	99.8	99.6
Άγνωστες Τιμές	134	3.8		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.8.8. Τρέχουσα Χρήση

Μεταβλητή hero66z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, πήρατε ηρωίνη; Αν ναι, πόσο συχνά;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	3354	96.1	99.9	99.7
1-3 μέρες	2	.1	.1	.1
4-9 μέρες	3	.1	.1	.1
10-19 μέρες	0	0	0	0
20 ή περισσότερες μέρες	0	0	0	.1
Άγνωστες Τιμές	132	3.8		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			.1%	.3%

6.9. LSD

6.9.1. Χρήση από Γνωστούς

Μεταβλητή Isd74: Ερώτηση: Γνωρίζετε προσωπικά άτομα που παίρνουν LSD (ελ-εσ-ντι);

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	151	4.3	4.5	3.7
Όχι	3202	91.7	95.5	96.3
Άγνωστες Τιμές	138	4.0		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.9.2. Πρόσβαση

Μεταβλητή Isd75: Ερώτηση: Πόσο δύσκολο ή εύκολο θα ήταν, κατά τη γνώμη σας, να βρείτε LSD σε ένα 24ωρο, αν το θέλατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Αδύνατο	927	26.6	28.3	18.9
Πολύ δύσκολο	213	6.1	6.5	5.7
Αρκετά δύσκολο	144	4.1	4.4	4.4
Αρκετά εύκολο	203	5.8	6.2	6.8
Πολύ εύκολο	111	3.2	3.4	10.0
Δεν ξέρω	1681	48.1	51.3	54.2
Άγνωστες Τιμές	212	6.1		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.9.3. Χρήση από Φίλους

Μεταβλητή Isd76: Ερώτηση: Πόσοι από τους φίλους σας εκτιμάτε ότι χρησιμοποιούν LSD;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Κανένας	3146	90.1	96.1
Λίγοι	109	3.1	3.3
Περίπου οι μισοί	8	.2	.2
Οι περισσότεροι	2	.1	.1
Όλοι	11	.3	.3
Άγνωστες Τιμές	216	6.2	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

6.9.4. Χρήση στη Ζωή

Μεταβλητή lsd77z3: Ερώτηση: Εσείς έχετε δοκιμάσει ποτέ LSD;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	43	1.2	1.3	.9
Όχι	3309	94.8	98.7	99.1
Άγνωστες Τιμές	139	4.0		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

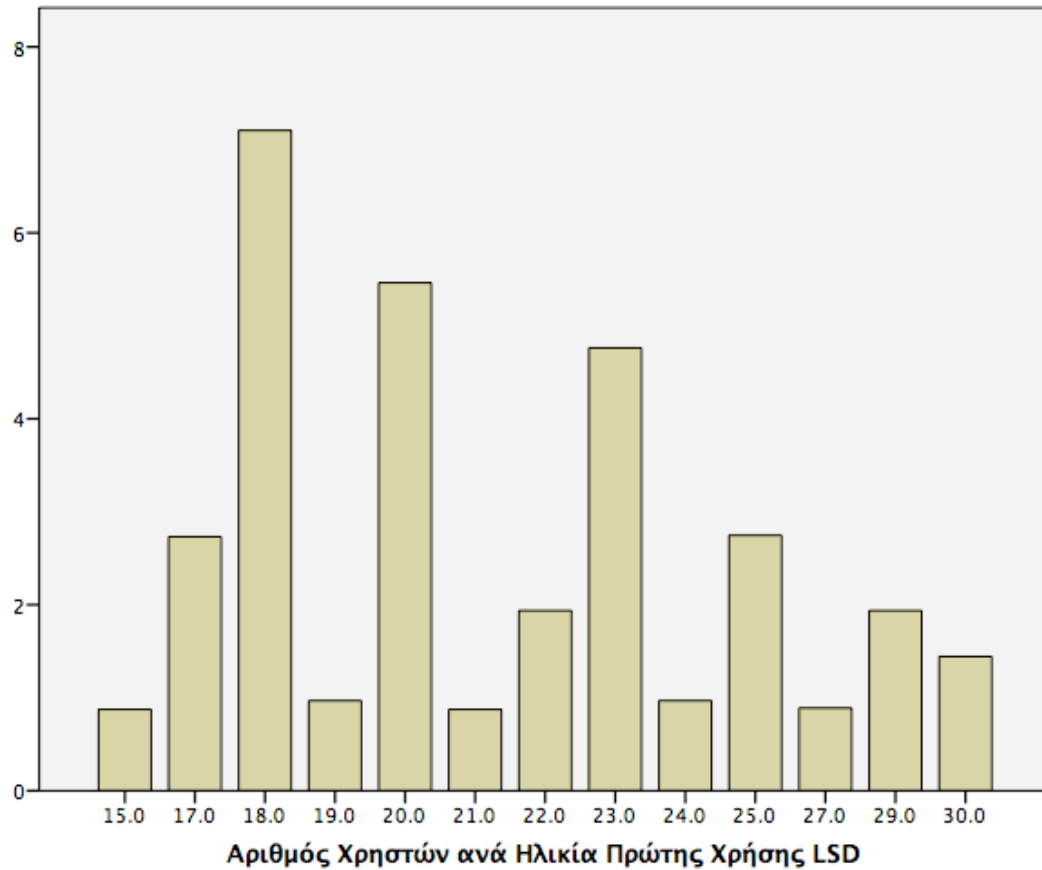
6.9.5. Ηλικία Πρώτης Χρήσης

Μεταβλητή lsd78: Ερώτηση: Σε ποια ηλικία πήρατε LSD για πρώτη φορά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
15	1	.0	2.7
17	3	.1	8.4
18	7	.2	21.7
19	1	.0	3.0
20	5	.2	16.7
21	1	.0	2.7
22	2	.1	5.9
23	5	.1	14.6
24	1	.0	3.0
25	3	.1	8.4
27	1	.0	2.7
29	2	.1	5.9
30	1	.0	4.4
Άγνωστες Τιμές	3458	99.1	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Ηλικία Πρώτης Χρήσης LSD

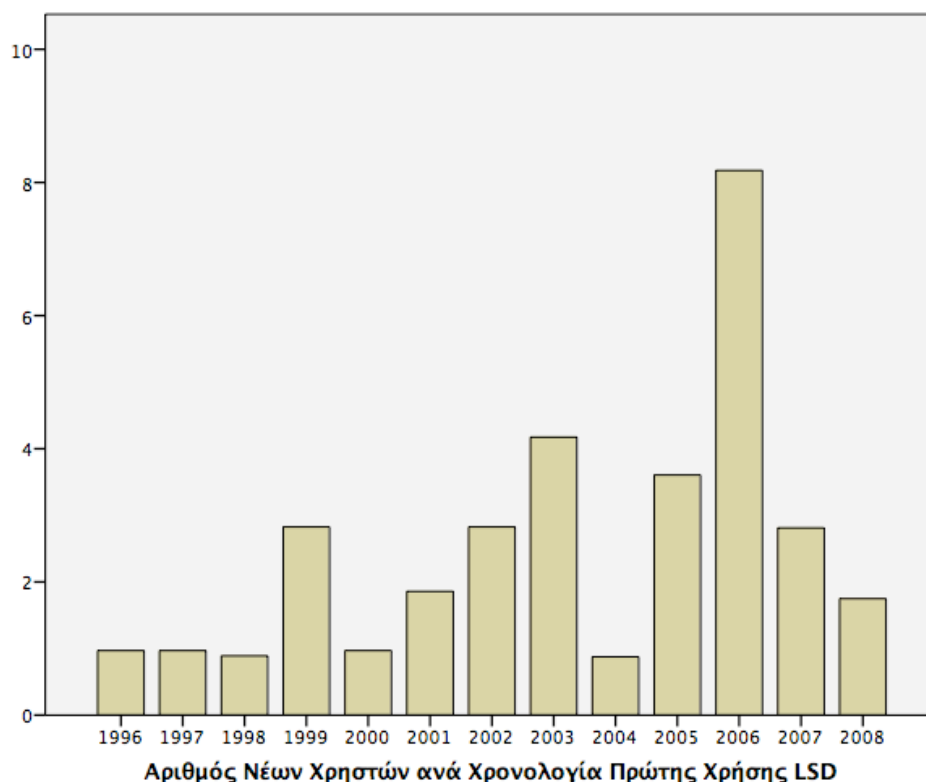
	2009	2006
Σύνολο έγκυρων απαντήσεων	33	16
Ελάχιστη τιμή	15	17
Μέγιστη τιμή	30	28
Μέση τιμή	21.44	21.44
Διάμεση τιμή	20.00	21.25
Επικρατούσα τιμή	18.00	20.00
Τυπική απόκλιση	3.93	2.99

6.9.6. Χρονολογία Έναρξης Χρήσης

Μεταβλητή yearlsd: Χρονολογία Έναρξης Χρήσης LSD

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
1996	1	.0	3.0
1997	1	.0	3.0
1998	1	.0	2.7
1999	3	.1	8.6
2000	1	.0	3.0
2001	2	.1	5.7
2002	3	.1	8.6
2003	4	.1	12.8
2004	1	.0	2.7
2005	4	.1	11.0
2006	8	.2	25.0
2007	3	.1	8.6
2008	2	.1	5.3
Άγνωστες Τιμές	3458	99.1	
Σύνολο	3491	100.0	

6.9.7. Πρόσφατη Χρήση

Μεταβλητή Isd79z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πήρατε LSD;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	16	.4	.5	.6
Όχι	3338	95.6	99.5	99.4
Άγνωστες Τιμές	137	3.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

6.9.8. Τρέχουσα Χρήση

Μεταβλητή Isd80z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, πήρατε LSD; Αν ναι, πόσο συχνά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	3348	95.9	99.8	99.6
1-3 μέρες	2	.1	.1	.1
4-9 μέρες	5	.1	.1	.1
10-19 μέρες	0	0	0	.1
20 ή περισσότερες μέρες	0	0	0	.1
Άγνωστες Τιμές	136	3.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ			.2%	.4%

6.10. ΡΕΛΕΒΙΝΗ

Η συμπερίληψη στο ερωτηματολόγιο των ερωτήσεων για την ανύπαρκτη ουσία "ρελεβίνη" γίνεται για τον έλεγχο της ποιότητας των απαντήσεων. Αν και, για να αποφευχθεί η δημιουργία υποψιών, οι ερωτήσεις για τη ρελεβίνη εμφανίζονται στο ερωτηματολόγιο ανάμεσα στις ερωτήσεις για τις άλλες ουσίες, τα αποτελέσματα παρουσιάζονται εδώ τελευταία για να μη διακοπεί η ροή της παρουσίασης για τις πραγματικές ουσίες. Από κάθε πίνακα που ακολουθεί, μπορεί να αξιολογηθεί έμμεσα η ποιότητα των απαντήσεων στις αντίστοιχες ερωτήσεις για τις άλλες ουσίες.

6.10.1. Χρήση από Γνωστούς

Μεταβλητή rele67: Ερώτηση: Γνωρίζετε προσωπικά άτομα που παίρνουν ρελεβίνη;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	6	.2	.2	.8
Όχι	3334	95.5	99.8	99.2
Άγνωστες Τιμές	150	4.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Εδώ βλέπουμε ότι 0.2% του δείγματος δηλώνει ότι γνωρίζει άτομα που χρησιμοποιούν ρελεβίνη. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι και στις άλλες ουσίες έγινε κάποια υπέρ-δήλωση, αν και αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί. Μια εύλογη ερμηνεία αυτού του αποτελέσματος είναι ότι κάποιοι συμμετέχοντες (εδώ 6) απάντησαν "κάθετα" το ερωτηματολόγιο, δηλαδή από ένα σημείο και μετά απαντούσαν το ίδιο για όλες τις ουσίες, χωρίς πολλή σκέψη. Υπάρχει ωστόσο χώρος και για εναλλακτικές ερμηνείες, όπως ότι τα άτομα αυτά απάντησαν τις ερωτήσεις ειλικρινά αλλά δεν γνωρίζουν τόσο καλά τις παράνομες ουσίες και τα όνοματά τους και έτσι υπέθεσαν ότι τα άτομα που γνωρίζουν που χρησιμοποιούν διάφορες ουσίες χρησιμοποιούν και τη ρελεβίνη (η οποία, για κάποιον που δε γνωρίζει ότι δεν υπάρχει, φαίνεται στο ερωτηματολόγιο να είναι μια σχετικά γνωστή ουσία). Η ίδια εναλλακτική ερμηνεία μπορεί να εφαρμοστεί και για άλλες ουσίες που στο γενικό πληθυσμό ίσως να είναι άγνωστες, αλλά το όνομά τους φαίνεται γνωστό, όπως οι αμφεταμίνες. Υπογραμμίζεται πάντως ότι αυτές είναι μόνο εύλογες ερμηνείες και όχι τεκμηριωμένα συμπεράσματα.

6.10.2. Πρόσβαση

Μεταβλητή rele68: Ερώτηση: Πόσο δύσκολο ή εύκολο θα ήταν, κατά τη γνώμη σας, να βρείτε ρελεβίνη σε ένα 24ωρο, αν το θέλατε;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Αδύνατο	950	27.2	29.2	20.3
Πολύ δύσκολο	173	5.0	5.3	5.6
Αρκετά δύσκολο	113	3.2	3.5	3.8
Αρκετά εύκολο	110	3.2	3.4	4.3
Πολύ εύκολο	47	1.3	1.4	7.7
Δεν ξέρω	1858	53.2	57.2	58.4
Άγνωστες Τιμές	240	6.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Εδώ ισχύουν τα ίδια με πιο πάνω. Τα ποσοστά που δηλώνουν ότι είναι πολύ εύκολο και αρκετά εύκολο να βρει κανείς ρελεβίνη είναι 1.4% και 3.4% αντίστοιχα. Αυτό σημαίνει ότι 4.8% του δείγματος δηλώνει ότι πιστεύει ότι είναι σχετικά εύκολο να βρει κανείς μια ανύπαρκτη ουσία. Τα ποσοστά αυτά είναι σημαντικά μειωμένα σε σχέση με το 2006.

6.10.3. Χρήση από Φίλους

Μεταβλητή rele69: Ερώτηση: Πόσοι από τους φίλους σας εκτιμάτε ότι χρησιμοποιούν ρελεβίνη;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
Κανένας	3198	91.6	99.1
Λίγοι	17	.5	.5
Περίπου οι μισοί	4	.1	.1
Οι περισσότεροι	2	.1	.1
Όλοι	7	.2	.2
Άγνωστες Τιμές	264	7.6	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

6.10.4. Χρήση στη Ζωή

Μεταβλητή rele70z3: Ερώτηση: Εσείς έχετε δοκιμάσει ποτέ ρελεβίνη ;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	12	.3	.4	.3
Όχι	3324	95.2	99.6	99.7
Άγνωστες Τιμές	155	4.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Σε αυτή την ερώτηση, καθώς και στις υπόλοιπες δύο που αφορούν τη χρήση της ουσίας και όχι σε αντιλήψεις σχετικά με την ουσία, τα ποσοστά των θετικών απαντήσεων πρέπει να είναι χαμηλά για να μπορούν να θεωρηθούν μη εσκεμμένα λάθη. Αν το ποσοστό χρήσης της ρελεβίνης σε όλη τη ζωή, ή πρόσφατα, ή τον τελευταίο μήνα είναι σημαντικά διαφορετικό του μηδενός τίθεται υπό αμφισβήτηση η εγκυρότητα των μετρήσεων για τη χρήση όλων των ουσιών. Σε αυτή την έρευνα, δε φαίνεται να υπάρχει τέτοια ένδειξη. Μόλις το 0.4% του δείγματος (12 άτομα στα 3491) δηλώνουν χρήση ρελεβίνης σε όλη τη ζωή.

6.10.5. Ηλικία Πρώτης Χρήσης

Μεταβλητή rele71: Ερώτηση: Σε ποια ηλικία πήρατε ρελεβίνη για πρώτη φορά;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό
2	1	.0	23.8
5	1	.0	14.9
12	1	.0	14.9
16	1	.0	14.9
19	1	.0	15.1
29	1	.0	16.5
Άγνωστες Τιμές	3485	99.8	
Σύνολο	3491	100.0	100.0

Τα ελάχιστα άτομα που απάντησαν αυτή την ερώτηση δε μπορούν να γίνουν βάση για περισσότερα συμπεράσματα. Ακόμα και οι δύο περιπτώσεις που δήλωσαν χρήση στα 2 και 5 έτη ηλικίας δεν είναι σίγουρο ότι εσκεμμένα προσπάθησαν να δημιουργήσουν πρόβλημα στην έρευνα. Τέτοιες περιπτώσεις έτυχαν ελέγχου στο στάδιο του ποιοτικού ελέγχου των δεδομένων που περιγράφεται σε προηγούμενο κεφάλαιο και αν διαπιστωνόταν ότι έχουν κάνει περισσότερες από μια-δυο αδικαιολόγητα μη ρεαλιστικές δηλώσεις απαλείφονταν από τα δεδομένα (όπως εξηγήθηκε, στο στάδιο εκείνο ακυρώθηκαν 9 περιπτώσεις για παρόμοιους λόγους). Εδώ, ίσως τα δύο αυτά άτομα να είχαν στο μυαλό τους κάποια άλλη ουσία, ίσως κάποιο φάρμακο όταν απαντούσαν.

Για τη ρελεβίνη δεν έχει ιδιαίτερο νόημα ο υπολογισμός περιληπτικών στατιστικών μεγεθών.

6.10.6. Χρονολογία Έναρξης Χρήσης

Δεν έχει νόημα επίσης και η ανάλυση ανά χρονολογία έναρξης χρήσης.

6.10.7. Πρόσφατη Χρήση

Μεταβλητή rele72z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πήρατε ρελεβίνη;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ναι	8	.2	.2	.2
Όχι	3329	95.4	99.8	99.8
Άγνωστες Τιμές	154	4.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Ο πιο πάνω πίνακας επιβεβαιώνει το συμπέρασμα ότι τα δεδομένα δε φαίνεται να πάσχουν από ψευδείς δηλώσεις χρήσης, αφού μόνο 8 περιπτώσεις (0.2%) έχουν κάνει τέτοια δήλωση για πρόσφατη χρήση ρελεβίνης.

6.10.8. Τρέχουσα Χρήση

Μεταβλητή rele73z2: Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, πήρατε ρελεβίνη; Αν ναι, πόσο συχνά;				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Καθόλου	3333	95.5	99.8	99.8
1-3 μέρες	4	.1	.1	.1
4-9 μέρες	1	.0	.0	.0
10-19 μέρες	1	.0	.0	.0
20 ή περισσότερες μέρες	0	.0	.0	.1
Άγνωστες Τιμές	3339	95.6		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	
ΕΚΤΙΜΗΣΗ			0.2%	0.2%

Ο τελευταίος πίνακας επιβεβαιώνει και πάλι ότι δε φαίνεται να υπάρχουν συστηματικές ψευδείς δηλώσεις χρήσης, αφού μόνο 7 περιπτώσεις (0.1%) έχουν κάνει τέτοια δήλωση για τρέχουσα χρήση ρελεβίνης.

7. ΠΡΟΩΘΗΣΗ, ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ

7.1. ΠΡΟΩΘΗΣΗ

Στην έρευνα συμπεριλήφθηκαν για πρώτη φορά και δύο ερωτήσεις που σχετίζονται με το βαθμό στον οποίο κάποια άτομα προωθούν τη χρήση παράνομων ουσιών σε άλλα άτομα. Οι ερωτήσεις αφορούσαν όλες τις παράνομες ουσίες που εμφανίζονται στο ερωτηματολόγιο και προλογίζονταν ανάλογα: γινόταν σαφές ότι οι ερωτήσεις "αναφέρονται σε ουσίες όπως οι πιο πάνω" εννοώντας "μαριχουάνα ή χασίς, έκσταση, κοκαΐνη, ηρωίνη, κτλ. (όχι τσιγάρα ή αλκοόλ)". Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται πιο κάτω:

Μεταβλητή u81z1: Τους τελευταίους 12 μήνες, πόσες φορές σας έχουν πλησιάσει άτομα που δε γνωρίζετε καλά, χωρίς εσείς να το έχετε επιδιώξει, με σκοπό να σας προσφέρουν ουσίες όπως οι πιο πάνω, είτε δωρεάν είτε επί πληρωμή;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ποτέ	3210	91.9	94.7	
1-2 φορές	137	3.9	4.1	
3-5 φορές	30	.9	.9	
6-10 φορές	8	.2	.2	
Περισσότερες από 10 φορές	4	.1	.1	
Άγνωστες Τιμές	102	2.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Όπως δείχνει ο πίνακας, το φαινόμενο της προώθησης ουσιών είναι περιορισμένο, με μόνο 5.3% του πληθυσμού να έχει προσεγγιστεί, οι περισσότεροι από τους οποίους 1-2 φορές σε ένα χρόνο. Διερευνήθηκε επίσης ο χώρος στον οποίο συμβαίνει κάτι τέτοιο με τα έξης αποτελέσματα:

Μεταβλητή u82z1: Αν έχει συμβεί κάτι τέτοιο, την τελευταία φορά που συνέβη, πού βρισκόσασταν;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Δεν έχει συμβεί	3181	91.1	93.9	-
Στο σπίτι μου	6	.2	.2	
Σε άλλο σπίτι	7	.2	.2	
Στο δρόμο	36	1.0	1.1	
Σε σχολείο, κολέγιο ή πανεπιστήμιο	11	.3	.3	
Σε καφετέρια, εστιατόριο ή μπαρ	10	.3	.3	
Σε κλαμπ ή δισκοθήκη	64	1.8	1.9	
Σε συναυλία ή μουσικό πάρτι σε πάρκο, παραλία ή άλλο ανοικτό χώρο	8	.2	.2	
Σε πάρκο, παραλία ή άλλο ανοικτό χώρο (όχι σε συναυλία ή πάρτι)	8	.2	.2	
Σε άλλο μέρος	24	.7	.7	
Διάφοροι συνδυασμοί των πιο πάνω απαντήσεων	34	1.0	1.0	
Άγνωστες Τιμές	102	2.9		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Σημειώνεται ότι στον πιο πάνω πίνακα τα έγκυρα ποσοστά είναι με βάση όλες τις έγκυρες απαντήσεις συμπεριλαμβανομένης και της αρνητικής δήλωσης για το κατά πόσο κάποιος έχει προσεγγιστεί.

Στους επόμενους πίνακες παρουσιάζονται οι κατανομές των μεταβλητών που αφορούν στάσεις και αντιλήψεις των συμμετεχόντων σχετικά με τις ψυχοδραστικές ουσίες. Οι ερωτήσεις βρίσκονταν εκτός διάδρομών υπερπήδησης και έτσι τα ποσοστά της καθεμιάς είναι ανεξάρτητα και παρουσιάζονται χωρίς αντικαταστάσεις. Αυτό σημαίνει ότι στη στήλη με τα ποσοστά δίνεται το ποσοστό της κάθε κατηγορίας σε ολόκληρο το δείγμα, ενώ στη στήλη με τα έγκυρα ποσοστά δίνεται το ποσοστό της κάθε κατηγορίας ανάμεσα σε όσους απάντησαν την ερώτηση. Η εκτίμηση για τον πληθυσμό δίνεται από το έγκυρο ποσοστό.

7.2. ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ

Μεταβλητή ν83: Εσείς θεωρείτε κάποιον που χρησιμοποιεί ουσίες όπως οι πιο πάνω περισσότερο ως εγκληματία ή ως ασθενή;

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Περισσότερο ως εγκληματία	243	7.0	7.2	5.2
Περισσότερο ως ασθενή	1834	52.5	54.3	61.0
Και εγκληματία και ασθενή	452	12.9	13.4	13.6
Ούτε εγκληματία ούτε ασθενή	350	10.0	10.4	7.5
Δεν ξέρω/δε μπορώ να αποφασίσω	500	14.3	14.8	12.6
Άγνωστες Τιμές	112	3.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Όπως φαίνεται στον πίνακα, λίγο περισσότεροι από τους μισούς πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ηλικίας 15-64 (54.3%) είναι οπαδοί του ιατρικού μοντέλου για τις ουσίες, σύμφωνα με το οποίο οι χρήστες ουσιών είναι ασθενείς (και κατά συνέπεια χρειάζονται θεραπεία). Οι οπαδοί του ποινικού μοντέλου, σύμφωνα με το οποίο οι χρήστες είναι εγκληματίες (και κατά συνέπεια χρειάζονται τιμωρία) είναι πολύ λιγότεροι (7.2%). Σε αυτά τα ποσοστά μπορεί να προστεθεί και το ποσοστό των υποστηρικτών και των δύο μοντέλων (13.4%). Διαφορετική αντίληψη και από τα δύο μοντέλα φαίνεται να έχει το 10.4% του πληθυσμού, που απορρίπτει τόσο το ιατρικό όσο και το ποινικό μοντέλο, ενώ αβεβαιότητα εκφράζει το 14.8%. Σε σχέση με το 2006, βλέπουμε μια ελαφρά στροφή από το ιατρικό στο ποινικό μοντέλο: το ποσοστό του ποινικού μοντέλου αυξήθηκε κατά 2 εκατοστιαίες μονάδες ενώ το ποσοστό του ιατρικού μοντέλου μειώθηκε κατά 6.7 εκατοστιαίες μονάδες. Ταυτόχρονα, το ποσοστό που υποστηρίζει και τα δύο μοντέλα έμεινε σταθερό. Σημαντική ωστόσο είναι και η μικρή στροφή μακριά και από τα δύο μοντέλα, με το ποσοστό των πολιτών που τα απορρίπτουν να έχει αυξηθεί κατά 2.9 εκατοστιαίες μονάδες. Συμπερασματικά, το μοντέλο που φαίνεται να χάνει κύρος στον τρόπο που οι πολίτες σκέφτονται για τις ουσίες είναι το ιατρικό, το οποίο ωστόσο εξακολουθεί να κυριαρχεί με πολύ μεγάλη διαφορά.

7.3. ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

7.3.1. Νομιμοποίηση της Κάνναβης

Μεταβλητή v84: Ερώτηση: Συμφωνείτε ή διαφωνείτε: «Θα έπρεπε να επιτρέπεται στους ανθρώπους να παίρνουν χασίς ή μαριχουάνα»:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Συμφωνώ απόλυτα	185	5.3	5.4	5.4
Συμφωνώ αρκετά	216	6.2	6.3	5.9
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	640	18.3	18.8	16.9
Διαφωνώ αρκετά	439	12.6	12.9	12.0
Διαφωνώ απόλυτα	1918	54.9	56.4	59.8
Άγνωστες Τιμές	93	2.7		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Περίπου 7 στους 10 πολίτες (69.3%) διαφωνούν με τη νομιμοποίηση της κάνναβης: 56.4% είναι απόλυτα εναντίον και 12.9% αρκετά εναντίον. Γύρω στο 11.7% φαίνεται ότι θα υποστήριζαν μια τέτοια ιδέα (5.4% απόλυτα και 6.3% αρκετά) ενώ περίπου ο ένας στους 5 (18.8%) είναι αναποφάσιστοι. Τα ποσοστά αυτά δεν διαφέρουν σημαντικά από τα αντίστοιχα για το 2006. Παρατηρείται μόνο μια πολύ ελαφρά αλλαγή προς την υποστήριξη της νομιμοποίησης (μικρή αύξηση των ποσοστών που συμφωνούν απόλυτα ή αρκετά, από 11.3% το 2006 σε 11.7% το 2009 και κάπως σημαντικότερη μείωση των ποσοστών που διαφωνούν απόλυτα ή αρκετά (από 71.8% το 2006 σε 69.3% το 2009) η οποία ωστόσο ακόμα και αν δεν είναι τυχαία, είναι πολύ μικρή σε σχέση με τα ποσοστά που επικρατούν.

7.3.2. Νομιμοποίηση της Ηρωίνης

Μεταβλητή v85: Ερώτηση: Συμφωνείτε ή διαφωνείτε: «Θα έπρεπε να επιτρέπεται στους ανθρώπους να παίρνουν ηρωίνη»:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Συμφωνώ απόλυτα	63	1.8	1.9	2.6
Συμφωνώ αρκετά	50	1.4	1.5	2.0
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	332	9.5	9.7	10.6
Διαφωνώ αρκετά	358	10.3	10.5	9.8
Διαφωνώ απόλυτα	2602	74.5	76.4	75.0
Άγνωστες Τιμές	85	2.4		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Η εικόνα για την ηρωίνη είναι ακόμα πιο έντονα εναντίον της νομιμοποίησης. Ποσοστό 86.9% διαφωνούν με τη νομιμοποίηση: 76.4% είναι απόλυτα εναντίον και 10.5% αρκετά εναντίον. Μόνο 3.4% φαίνεται ότι θα υποστήριζαν μια τέτοια ιδέα (1.9% απόλυτα και 1.5% αρκετά). Ποσοστό 9.7% είναι αναποφάσιστοι. Και εδώ τα ποσοστά

για το 2009 δεν διαφέρουν σημαντικά από τα αντίστοιχα για το 2006. Παρατηρείται μόνο μια πολύ ελαφρά αλλαγή προς την αντίθετη κατεύθυνση σε σχέση με την κάνναβη, δηλαδή προς την απόρριψη της νομιμοποίησης (μικρή μείωση των ποσοστών που συμφωνούν αρκετά ή απόλυτα, από 4.6% το 2006 σε 3.4% το 2009 και αύξηση των ποσοστών που διαφωνούν απόλυτα ή αρκετά (από 84.8% το 2006 σε 86.9% το 2009)).

7.4. ΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ

Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν επίσης να που κατά πόσο θα αποδοκίμαζαν τη χρήση ουσιών από άλλα άτομα, με πέντε ερωτήσεις για διαφορετικές ουσίες και διαφορετικές συχνότητες χρήσης. Στο ερωτηματολόγιο υπήρχε η εξής ερώτηση ακολουθούμενη από τα σενάρια που φαίνονται στους πίνακες που ακολουθούν: "Οι άνθρωποι διαφέρουν ως προς το αν αποδοκιάζουν (δηλαδή επικρίνουν, απορρίπτουν) ή όχι άτομα που κάνουν ορισμένα πράγματα. Εσείς αποδοκιάζετε ή όχι άτομα που κάνουν τα πιο κάτω πράγματα;"

Μεταβλητή w861: Δοκιμάζουν έκσταση μια-δυο φορές:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Δεν τους αποδοκιάζω	1102	31.6	33.0	24.4
Τους αποδοκιάζω λίγο	522	15.0	15.6	13.7
Τους αποδοκιάζω πολύ	1213	34.7	36.3	37.2
Δεν είμαι σίγουρος/η	504	14.4	15.1	24.7
Άγνωστες Τιμές	150	4.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή w862: Δοκιμάζουν ηρωίνη μια-δυο φορές:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Δεν τους αποδοκιάζω	944	27.0	28.3	20.4
Τους αποδοκιάζω λίγο	417	12.0	12.5	11.2
Τους αποδοκιάζω πολύ	1522	43.6	45.6	44.8
Δεν είμαι σίγουρος/η	456	13.1	13.6	23.6
Άγνωστες Τιμές	152	4.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή w863: Καπνίζουν 10 ή περισσότερα τσιγάρα την ημέρα:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Δεν τους αποδοκιμάζω	1850	53.0	55.3	46.5
Τους αποδοκιμάζω λίγο	640	18.3	19.1	17.8
Τους αποδοκιμάζω πολύ	539	15.4	16.1	19.5
Δεν είμαι σίγουρος/η	315	9.0	9.4	16.2
Άγνωστες Τιμές	148	4.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή w864: Πίνουν 1-2 οινοπνευματώδη ποτά αρκετές φορές την εβδομάδα:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Δεν τους αποδοκιμάζω	2090	59.9	62.5	50.5
Τους αποδοκιμάζω λίγο	587	16.8	17.5	17.2
Τους αποδοκιμάζω πολύ	384	11.0	11.5	15.5
Δεν είμαι σίγουρος/η	284	8.1	8.5	16.9
Άγνωστες Τιμές	146	4.2		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή w865: Καπνίζουν περιστασιακά μαριχουάνα ή χασίς:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Δεν τους αποδοκιμάζω	1075	30.8	32.1	23.0
Τους αποδοκιμάζω λίγο	530	15.2	15.8	13.7
Τους αποδοκιμάζω πολύ	1343	38.5	40.1	42.1
Δεν είμαι σίγουρος/η	400	11.5	11.9	21.3
Άγνωστες Τιμές	143	4.1		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

7.5. ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΡΙΣΚΟΥ

Διερευνήθηκαν τέλος οι αντιλήψεις των συμμετεχόντων για το ρίσκο που συνοδεύει τη χρήση διαφόρων ουσιών σε διάφορες συχνότητες με την ερώτηση: "Τώρα θα θέλαμε να σας ρωτήσουμε αν εσείς πιστεύετε πως ένα άτομο κινδυνεύει να βλάψει τον εαυτό του, σωματικά ή με άλλο τρόπο, κάνοντας ορισμένα πράγματα. Πέστε μας αν το θεωρείτε ακίνδυνο, ελαφρά επικίνδυνο, μέτρια επικίνδυνο ή πολύ επικίνδυνο, όταν ένα άτομο..." Η ερώτηση συμπεριλάμβανε τα έξης σενάρια:

Μεταβλητή w871: ...καπνίζει 20 ή περισσότερα τσιγάρα την ημέρα:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ακίνδυνο	252	7.2	7.4	6.4
Ελαφρά επικίνδυνο	494	14.2	14.5	10.8
Μέτρια επικίνδυνο	859	24.6	25.2	24.4
Πολύ επικίνδυνο	1651	47.3	48.4	51.9
Δεν ξέρω	155	4.4	4.5	6.5
Άγνωστες Τιμές	80	2.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή w872: ...πίνει πέντε ή περισσότερα ποτά κάθε Σαββατοκύριακο:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ακίνδυνο	651	18.7	19.1	16.3
Ελαφρά επικίνδυνο	961	27.5	28.2	25.7
Μέτρια επικίνδυνο	980	28.1	28.7	28.4
Πολύ επικίνδυνο	660	18.9	19.3	22.5
Δεν ξέρω	160	4.6	4.7	7.1
Άγνωστες Τιμές	80	2.3		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή w873: ...καπνίζει τακτικά μαριχουάνα ή χασίς:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ακίνδυνο	113	3.2	3.3	2.3
Ελαφρά επικίνδυνο	230	6.6	6.8	5.4
Μέτρια επικίνδυνο	423	12.1	12.4	8.8
Πολύ επικίνδυνο	2430	69.6	71.5	75.6
Δεν ξέρω	201	5.8	5.9	7.9
Άγνωστες Τιμές	93	2.7		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή w874: ...δοκιμάζει έκσταση μια-δυο φορές:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ακίνδυνο	81	2.3	2.4	2.5
Ελαφρά επικίνδυνο	187	5.4	5.5	5.3
Μέτρια επικίνδυνο	415	11.9	12.2	11.3
Πολύ επικίνδυνο	2458	70.4	72.4	71.2
Δεν ξέρω	253	7.2	7.4	9.8
Άγνωστες Τιμές	98	2.8		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

Μεταβλητή w875: ...δοκιμάζει κοκαΐνη μια-δυο φορές:

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό 2006
Ακίνδυνο	73	2.1	2.2	2.4
Ελαφρά επικίνδυνο	141	4.0	4.2	4.1
Μέτρια επικίνδυνο	320	9.2	9.4	8.0
Πολύ επικίνδυνο	2633	75.4	77.6	76.9
Δεν ξέρω	227	6.5	6.7	8.5
Άγνωστες Τιμές	96	2.8		
Σύνολο	3491	100.0	100.0	

8. ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Στην προκήρυξη αυτής της έρευνας, εκτός από τα πιο πάνω στοιχεία, απαιτούνται και πρόσθετοι επιδημιολογικοί δείκτες για την κάθε ουσία. Στους επόμενους πίνακες πίνακα παρουσιάζονται αυτοί οι δείκτες. Οι υπολογισμοί έγιναν με βάση τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν μέχρι τώρα για την κάθε ουσία. Χρησιμοποιούνται τα ζυγισμένα αποτελέσματα όπως μέχρι τώρα. Οι δείκτες αυτοί δεν μπορούν να υπολογιστούν για τα ηρεμιστικά/υπνωτικά επειδή δεν υπήρχε στο ερωτηματολόγιο ερώτηση για χρήση αυτών των ουσιών σε όλη τη ζωή.

8.1. ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

8.1.1. Χρήση στη Ζωή

Το ποσοστό ενός πληθυσμού που έχει δοκιμάσει μια ουσία έστω και μια φορά είναι ο πρώτος βασικός επιδημιολογικός δείκτης που είναι γνωστός ως "επικράτηση στη ζωή" (lifetime prevalence). Η εκτίμηση για αυτό το δείκτη δίνεται από το έγκυρο ποσοστό των θετικών απαντήσεων στην ερώτηση κατά πόσο έγινε έστω και μια φορά χρήση και κυμαίνεται από ένα χαμηλό σε ένα ψηλό όριο που ορίζονται με βάση το διάστημα εμπιστοσύνης 95%. Ο τρόπος που ερμηνεύεται αυτό το διάστημα είναι ότι υπάρχει 95% πιθανότητα ο πραγματικός δείκτης στον πληθυσμό να είναι μέσα σε αυτά τα όρια.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δείκτες επικράτησης χρήσης στη ζωή για την κάθε ουσία ξεχωριστά. Σε αυτόν και στους υπόλοιπους πίνακες αυτού του κεφαλαίου χρησιμοποιούνται κάποιοι όροι: "Έγκυρο N" είναι ο αριθμός των περιπτώσεων που έχουν απαντημένη αυτή την ερώτηση. Η συχνότητα των θετικών απαντήσεων (όσων δηλαδή δήλωσαν χρήση) παρουσιάζεται στη σειρά "*f* στο δείγμα". Ο αριθμός αυτός είναι καλά να λαμβάνεται υπόψη σε περιπτώσεις που είναι πολύ μικρός, κάτι που κάνει τις εκτιμήσεις πολύ ασταθείς. "Εκτίμηση (%)" σημαίνει το εκτιμημένο ποσοστό στον πληθυσμό για την κάθε ουσία. Η εκτίμηση αυτή τοποθετείται σε διάστημα εμπιστοσύνης 95%, το χαμηλό και το ψηλό όριο του οποίου παριστάνονται στις σειρές "95% ΔΕ [-]" και "95% ΔΕ [+]" αντίστοιχα. Η "Εκτίμηση (*f*)" δίνει την εκτιμημένη συχνότητα στον πληθυσμό (στη βάση των εκτιμήσεων της Στατιστικής Υπηρεσίας για το τέλος του 2006) και ακολουθείται από τα αντίστοιχα όρια του διαστήματος εμπιστοσύνης. Στις τελευταίες δύο σειρές γίνεται μια σύγκριση με το 2006. Η σειρά "Εκτ. 2006 (%)" δίνει την αντίστοιχη εκτίμηση του 2006 και η σειρά " \pm (2009 vs 2006)" δίνει την διαφορά σε εκατοστιαίες μονάδες (όταν η εκτίμηση του 2009 είναι μεγαλύτερη από αυτήν του 2006 η διαφορά αυτή είναι θετική, υπήρξε δηλαδή αύξηση, ενώ, όταν η εκτίμηση του 2006 ήταν μεγαλύτερη, η διαφορά αυτή είναι αρνητική, υπήρξε δηλαδή μείωση).

ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΖΩΗ (Lifetime Prevalence—LTP)

Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Έγκυρο N	3415	3442	3417	3371	3343	3390	3356	3352	3244
<i>f</i> στο δείγμα	1999	2794	394	67	24	102	14	43	425
Εκτίμηση (%)	58.54	81.17	11.53	1.99	0.72	3.01	0.42	1.28	13.10
95% ΔΕ [-]	56.88	79.87	10.46	1.52	0.43	2.43	0.20	0.90	11.94
95% ΔΕ [+]	60.19	82.48	12.60	2.46	1.00	3.58	0.64	1.66	14.26
Εκτίμηση (<i>f</i>)	318084	441098	62657	10800	2346	16350	1082	6971	71191
95% ΔΕ [-]	309105	434001	56838	8240	3901	13225	2267	4901	64882
95% ΔΕ [+]	327063	448195	68477	13361	5456	19475	3452	9041	77501
Εκτ. 2006 (%)	48.61	77.40	6.55	1.59	0.87	1.16	0.89	0.93	8.17
± (2009 vs 2006)	+9.93	+3.77	+4.98	+0.40	-0.15	+1.85	-0.47	+0.35	+4.93

Όπως φαίνεται στον πίνακα, αρκετές ουσίες παρουσιάζουν μη αμελητέες αλλαγές σε σχέση με το 2006. Οι αλλαγές αυτές σε κάποιο βαθμό οφείλονται σε πραγματικές αλλαγές στο πληθυσμό στην παράμετρο ενδιαφέροντος (εδώ στη χρήση στη ζωή) αλλά ταυτόχρονα μπορεί να οφείλονται και σε παράγοντες ή ακόμα και μεθοδολογικά στοιχεία που δεν είναι τόσο εμφανή στο πίνακα, ειδικά ανάμεσα σε αναγνώστες που δεν έχουν πολλή επαφή με τέτοιους δείκτες. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο να γίνει μια εκτεταμένη ανάλυση. Η ανάλυση αυτή παρουσιάζεται στο υποκεφάλαιο "Ανάλυση Βασικών Δεικτών" αργότερα σε αυτό το κεφάλαιο.

8.1.2. Πρόσφατη Χρήση

ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΠΡΟΣΦΑΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (Last Year Prevalence—LYP)									
Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Έγκυρο N	3413	3396	3414	3368	3359	3388	3357	3354	3226
<i>f</i> στο δείγμα	1415	2318	148	19	11	41	6	16	161
Εκτίμηση (%)	41.46	68.26	4.34	0.56	0.33	1.21	0.18	0.48	4.99
95% ΔΕ [-]	39.81	66.69	3.65	0.31	.13	.84	0.04	0.24	4.24
95% ΔΕ [+]	43.11	69.82	5.02	0.82	.52	1.58	0.32	0.71	5.74
Εκτίμηση (<i>f</i>)	225289	370907	23557	3065	1780	6576	971	2592	27119
95% ΔΕ [-]	216307	362400	19845	1691	730	4575	195	1325	23036
95% ΔΕ [+]	234270	379415	27269	4440	2829	8577	1748	3859	31203
Εκτ. 2006 (%)	35.82	63.75	2.14	1.00	0.36	0.62	0.41	0.57	3.18
± (2009 vs 2006)	+5.64	+4.51	+2.20	-0.44	-0.03	+0.59	-0.23	-0.09	+1.81

8.1.3. Τρέχουσα Χρήση

ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΧΡΗΣΗΣ (Last Month Prevalence—LMP)									
Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Έγκυρο N	3404	3396	3414	3368	3359	3388	3359	3355	3226
<i>f</i> στο δείγμα	1342	1884	84	10	5	22	5	7	92
Εκτίμηση (%)	39.42	55.48	2.46	0.30	0.15	0.65	0.15	0.21	2.85
95% ΔΕ [-]	37.78	53.81	1.94	0.11	0.02	0.38	0.02	0.05	2.28
95% ΔΕ [+]	41.07	57.15	2.98	0.48	0.28	0.92	0.28	0.36	3.43
Εκτίμηση (<i>f</i>)	214231	301462	13370	1613	809	3529	809	1134	15497
95% ΔΕ [-]	205310	292379	10546	615	100	2059	100	295	12376
95% ΔΕ [+]	223152	310545	16194	2612	1517	4998	1517	1973	18618
Εκτ. 2006 (%)	34.21	50.37	1.37	0.65	0.27	0.39	0.30	0.33	2.23
± (2009 vs 2006)	+5.21	+5.11	+1.09	-0.35	-0.12	+0.26	-0.15	-0.12	+0.62

8.1.4. Σύνοψη Βασικών Δεικτών ανά Ουσία

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗΣ (%) ΑΝΑ ΟΥΣΙΑ									
Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάνναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Στη Ζωή 2009	58.54	81.17	11.53	1.99	0.72	3.01	0.42	1.28	13.10
Πρόσφατη 2009	41.46	68.26	4.34	0.56	0.33	1.21	0.18	0.48	4.99
Τρέχουσα 2009	39.42	55.48	2.46	0.30	0.15	0.65	0.15	0.21	2.85
Στη Ζωή 2006	48.61	77.40	6.55	1.59	0.87	1.16	0.89	0.93	8.17
Πρόσφατη 2006	35.82	63.75	2.14	1.00	0.36	0.62	0.41	0.57	3.18
Τρέχουσα 2006	34.21	50.37	1.37	0.65	0.27	0.39	0.30	0.33	2.23
Στη Ζωή ± (2009 vs 2006)	+9.93	+3.77	+4.98	+0.40	-0.15	+1.85	-0.47	+0.35	+4.93
Πρόσφατη ± (2009 vs 2006)	+5.64	+4.51	+2.20	-0.44	-0.03	+0.59	-0.23	-0.09	+1.81
Τρέχουσα ± (2009 vs 2006)	+5.21	+5.11	+1.09	-0.35	-0.12	+0.26	-0.15	-0.12	+0.62

8.1.5. Ανάλυση Βασικών Δεικτών: Γενικά

Όπως σημειώθηκε προηγουμένως, οι μεταβολές στους δείκτες από το 2006 χρειάζονται περισσότερη ανάλυση για την εξαγωγή πιο ασφαλών συμπερασμάτων. Για σκοπούς παρουσίασης μιας ολοκληρωμένης ερμηνείας, θα χρησιμοποιηθεί ως παράδειγμα η κάνναβη, η οποία παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον τόσο γιατί είναι η πιο διαδεδομένη παράνομη ουσία χρήσης όσο και γιατί παρουσιάζει μια σημαντική αύξηση και στους τρεις βασικούς επιδημιολογικούς δείκτες.

Αρχικά, στον πιο πάνω συνοπτικό πίνακα, φαίνονται οι τρεις δείκτες μαζί. Στην περίπτωση της κάνναβης, έχουμε 11.53% του πληθυσμού να εκτιμάται ότι έκανε χρήση στη ζωή. Το ποσοστό πρόσφατης χρήσης είναι, όπως αναμένεται, μικρότερο (4.34%) και το ποσοστό τρέχουσας χρήσης ακόμα πιο μικρό (2.46%). Τα τρία αυτά ποσοστά μαζί δείχνουν και την τάση ανάμεσα σε όσους δοκιμάζουν μια ουσία για την μετέπειτα χρήση. Εδώ, από το 11.53% συνεχίζει πρόσφατα το 4.34% και σε τρέχουσα φάση το 2.46%, κάτι που δείχνει μια τάση για διακοπή παρά για συνέχιση της χρήσης.

Για τις υπόλοιπες ουσίες υπάρχει μια παρόμοια εικόνα, όπως είναι φυσιολογικό. Η τάση για συνέχιση ή διακοπή της χρήσης αξιολογείται πιο συγκεκριμένα με τους δείκτες πρόσφατης και τρέχουσας διακοπής που παρουσιάζονται στη συνέχεια. Η γενική εικόνα που δίνεται εδώ ωστόσο είναι αρκετά κατατοπιστική.

8.1.6. Ανάλυση Βασικών Δεικτών: Χρήση στη Ζωή

Ο δείκτης επικράτησης χρήσης στη ζωή αναφέρεται στο ποσοστό του πληθυσμού που δηλώνει ότι έκανε χρήση μιας ουσίας έστω και μια φορά. Ο δείκτης αυτός δίνει μια εικόνα για τη χρήση στο πληθυσμό ανεξάρτητα από το πότε έγινε η χρήση.

Κοιτάζοντας την κάνναβη, βλέπουμε ότι η επικράτηση στη ζωή αυξήθηκε από 6.55% το 2006 σε 11.53% το 2009. Αυτή η αύξηση μπορεί να οφείλεται σε διάφορους λόγους, που αν δε ληφθούν υπόψη μπορεί να διατυπωθούν δυσανάλογα ή ακόμα και λανθασμένα συμπεράσματα. Οι λόγοι αυτοί παρουσιάζονται στη συνέχεια υπό μορφή υποθέσεων. Για κάθε υπόθεση παρατίθενται κάποια στοιχεία που σε κάποιες περιπτώσεις είναι αρκετά για την απόρριψή της, ενώ σε άλλες αφήνουν περιθώριο για επιδράσεις στο δείκτη.

Η πρώτη υπόθεση έχει να κάνει με τη *διαφορά εισερχομένων-εξερχομένων* στο δείγμα. Σε κάποιο βαθμό, μια αύξηση στο δείκτη επικράτησης στη ζωή μπορεί να οφείλεται στο ότι η έρευνα το 2009 βασίζεται σε άτομα των οποίων η ηλικία είναι 15-64 το 2009 και όχι σε άτομα που ήταν ηλικίας 15-64 το 2006, περιλαμβάνει δηλαδή μια ομάδα εισερχομένων στο δείγμα (όσοι ήταν 12-15 το 2006) και δεν περιλαμβάνει μια ομάδα εξερχομένων (όσων ήταν 61-64 το 2006). Με άλλα λόγια, από το δείγμα αφαιρέθηκε μια ομάδα ατόμων που το 2009 είναι 65-68 ετών και προστέθηκε μια ομάδα ατόμων που το 2009 είναι 15-18. Μέρος της αύξησης λοιπόν μπορεί να οφείλεται στο ότι οι αποχωρήσαντες έχουν σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά χρήσης από τους προσχωρήσαντες. Κάτι τέτοιο όμως δε φαίνεται να συμβαίνει σε αυτή την έρευνα: Το 2006 δήλωσαν χρήση στη ζωή μόνο 6 άτομα ηλικίας 55-64 (η ηλικία είχε μετρηθεί σε ηλικιακές ομάδες και έτσι δεν υπάρχουν πληροφορίες για τα άτομα 61-64) και το 2009 δήλωσαν χρήση στη ζωή 9 άτομα ηλικίας 15-18. Η διαφορά εξερχομένων-εισερχομένων δεν είναι σημαντική.

Μια δεύτερη υπόθεση είναι να έχει παίξει κάποιο ρόλο η *χρονική περίοδος χορήγησης*. Η μέτρηση το 2009 έγινε κατά κύριο λόγο τους μήνες Ιούλιο, Σεπτέμβρη και Οκτώβρη, ενώ αυτή του 2006 κατά τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο (ενώ υπήρχε πρόθεση να γίνει η μέτρηση την ίδια περίοδο του έτους με το 2006, η προκήρυξη της έρευνας το 2009 είχε καθυστερήσει). Είναι λοιπόν λογικό ένα ποσοστό ατόμων να έχει δοκιμάσει αυτή την ουσία το καλοκαίρι του 2009 και να εμφανίζεται στο πρόσφατο δείγμα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό που είχαν δοκιμάσει την ουσία το καλοκαίρι του 2006 δεν εμφανιζόταν στο τότε δείγμα (και λογικά εμφανίζονται στο δείγμα του 2009). Κοιτάζοντας τα δεδομένα του 2009, ούτε αυτή η πιθανή διαφορά φαίνεται να έχει παίξει ρόλο. Ο επιστημονικός υπεύθυνος παρακολουθούσε την εξέλιξη των δεικτών επικράτησης από την αρχή και κάθε φορά που σημαντικός αριθμός δεδομένων είχαν περαστεί στο ηλεκτρονικό αρχείο. Ο δείκτης επικράτησης της κάνναβης στη ζωή δεν ήταν χαμηλότερος στα δεδομένα του Ιουλίου από τα υπόλοιπα, αντίθετα ήταν γενικά ψηλότερος από τον τελικό.

Μια τρίτη υπόθεση είναι η αύξηση αυτή να οφείλεται σε μια *ιστορική αλλαγή* μεγαλύτερης διάρκειας από τα τρία χρόνια που είναι η χρονική απόσταση μεταξύ των δύο μετρήσεων. Με άλλα λόγια, η αύξηση αυτή μπορεί να οφείλεται όχι τόσο στο ότι από το 2006 στο 2009 υπήρξε αύξηση στην πιθανότητα να δοκιμάσει κάποιος κάνναβη, αλλά στο ότι κάτι τέτοιο συμβαίνει τα πιο πρόσφατα χρόνια παρά στα πιο απομακρυσμένα στο παρελθόν. Πράγματι, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση για τη χρονολογία πρώτης χρήσης, που παρουσιάστηκε στο υποκεφάλαιο της χρήσης για την κάνναβη, βλέπουμε ότι οι *δύο πρόσφατες δεκαετίες* χαρακτηρίζονται από σημαντικά

αυξημένη τάση προς χρήση κάνναβης. Αναμένεται λοιπόν κάθε φορά που γίνεται μέτρηση να υπάρχει αύξηση στο δείκτη επικράτησης στη ζωή, μέχρι που η χρονική κάλυψη της έρευνας να περιλαμβάνει μόνο περιόδους με σχετικά μικρές αυξομειώσεις. Ακόμα και αν η τάση για να δοκιμάσουν τα άτομα κάνναβη είναι σταθερή και κάθε τρία χρόνια προστίθενται στον αριθμό των χρηστών σε όλη τη ζωή ίσοι αριθμοί νέων χρηστών, ο δείκτης επικράτησης στη ζωή θα αυξάνεται, αφού από το δείγμα θα αποχωρούν άτομα που είχαν δοκιμάσει σε μικρότερα ποσοστά κάνναβη στο παρελθόν που, ενώ ήταν νεότεροι (και είχαν ατομικά περισσότερες πιθανότητες να δοκιμάσουν), αυτή η τάση ήταν κοινωνικά ασθενέστερη. Η εξήγηση αυτή, με βάση και τα δεδομένα φαίνεται να είναι ένας από του λόγους που έχει αυξηθεί σημαντικά ο δείκτης αυτός, παρόλο που, όπως φαίνεται στην κατανομή της χρονολογίας πρώτης χρήσης, υπήρξε τάση για μείωση στον αριθμό νέων χρηστών από το 2005 ως και το 2008 η οποία φαίνεται να συνεχίζεται και το 2009.

Μια τέταρτη υπόθεση είναι ότι κάποιο ρόλο μπορεί να έχει παίξει και η *τυχαία διακύμανση* που προκύπτει φυσιολογικά από μια μέτρηση σε άλλη ακόμα και σε έρευνες που είναι σχεδιασμένες με τον ίδιο τρόπο. Ακόμα και αν ένα δείγμα είναι επιλεγμένο με αυστηρά τυχαίο τρόπο, περιέχει διαφορετικά άτομα από οποιοδήποτε άλλο δείγμα, τα οποία μπορεί να διαφέρουν μεταξύ τους λίγο ή πολύ. Το σφάλμα αυτό, που καλείται "δειγματοληπτικό σφάλμα", υπολογίζεται με μεθόδους επαγωγικής στατιστικής και έτσι οι εκτιμήσεις δίνονται πάντα με ένα περιθώριο σφάλματος σε μορφή διαστήματος εμπιστοσύνης πάνω και κάτω από την εκτίμηση. Για το 2006 το διάστημα (95%) ήταν 5.72-7.39%, ενώ για το 2009 ήταν 10.46-12.60 (όπως φαίνεται και στον αναλυτικό πίνακα για την επικράτηση στη ζωή). Στην προκειμένη περίπτωση, τα διαστήματα αυτά δεν έχουν κοινή περιοχή τιμών, έτσι, θα πρέπει να αποκλειστεί η εξήγηση ότι η διαφορά προέκυψε κατά αυτό τον τυχαίο τρόπο. Δηλαδή, ακόμα και αν το 2006 έτυχε να είχαμε υποεκτίμηση και το 2009 υπερεκτίμηση λόγω αυτού του τυχαίου δειγματοληπτικού σφάλματος, η διαφορά στην εκτίμηση δε θα ήταν τόσο μεγάλη. Για να ελεγχθεί περισσότερο αυτή η υπόθεση, υπολογίστηκαν οι παράμετροι του 2009 χωρίς τις περιπτώσεις που κάποιος δοκίμασε κάνναβη τα τρία τελευταία χρόνια. Το διάστημα εμπιστοσύνης χωρίς αυτές τις περιπτώσεις θα ήταν 8.78-10.79% το οποίο και πάλι δεν έχει κοινή περιοχή με αυτό του 2006. Ο παράγοντας αυτός λοιπόν δε μπορεί να εξηγήσει αυτή την αύξηση· έχει ωστόσο σημασία να ληφθεί υπόψη γιατί μπορεί να εξηγεί ένα μέρος της.

Η πέμπτη υπόθεση είναι ότι κάποιο ρόλο μπορεί αν έχει παίξει και μια *μη τυχαία διακύμανση*, η οποία προκύπτει από πιθανές μεροληψίες στην επιλογή του δείγματος σε οποιαδήποτε φάση της πολυσταδιακής δειγματοληψίας. Σε έρευνες με γεωγραφική δειγματοληψία (χωρίς δειγματοληπτικό πλαίσιο) κάτι τέτοιο συμβαίνει αναπόφευκτα. Στη συγκεκριμένη έρευνα, τόσο στο σχεδιασμό της δειγματοληψίας όσο και στους κανόνες κίνησης και χορήγησης στο πεδίο έγινε προσπάθεια να ελαχιστοποιηθούν τα μη τυχαία λάθη αυτού του τύπου. Στην πραγματικότητα, η έρευνα αυτή σχεδιάστηκε από τα ίδια άτομα με τις ίδιες αρχές και διεκπεραιώθηκε με βάση τις ίδιες οδηγίες (με εξαίρεση την επιλογή ατόμων κατά ηλικιακές ομάδες, η οποία όμως δε θα μπορούσε να επηρεάσει τα αποτελέσματα, αφού εφαρμόστηκαν δειγματοληπτικά βάρη). Αν και μπορεί κάποια πράγματα να μην έγιναν όπως σχεδιάστηκαν, μετά και από εκ των υστέρων "ανακρίσεις" από τον επιστημονικό υπεύθυνο κάποιων ερευνητών πεδίου, των οποίων τα ερωτηματολόγια παρουσίαζαν ψηλή ανάμειξη σε μεταβλητές όπως η χρήση κάνναβης και κοκαΐνης, δεν προέκυψε κάτι αξιολογικό προς αυτή την κατεύθυνση. Η μεροληψία αυτή δεν μπορεί να αξιολογηθεί περισσότερο από όσο επιτρέπουν οι

αναλύσεις που παρουσιάστηκαν στο κεφάλαιο της μέτρησης. Έτσι, παραμένει πιθανό να έχει παίξει κάποιο ρόλο.

Τέλος, μια έκτη υπόθεση έχει να κάνει με την προθυμία των συμμετεχόντων να απαντήσουν ειλικρινά στις ερωτήσεις χρήσης παράνομων ουσιών. Από την αρχή της ανάληψης του έργου, τόσο το 2006 όσο και το 2009, το στοιχείο αυτό συζητήθηκε ενδελεχώς και έγιναν όλες οι δυνατές διευθετήσεις ώστε οι συμμετέχοντες να νιώσουν άνετα και να απαντήσουν ειλικρινά με εμπιστοσύνη στην υπόσχεση ανωνυμίας που παρείχε η έρευνα. Όπως εξηγήθηκε και στο κεφάλαιο της μέτρησης, λήφθηκαν υπόψη οι ιδιαιτερότητες τη κυπριακής κοινωνίας, συμπεριλαμβανόμενης και της ατμόσφαιρας φόβου και καχυποψίας που επικρατεί ανάμεσα στους χρήστες, ως αποτέλεσμα της δίωξης και του κοινωνικού στιγματισμού (δες και Πανεπιστήμιο Λευκωσίας 2007). Σε τέτοιες περιπτώσεις αναμένεται ότι κάποιοι συμμετέχοντες θα προβούν σε "υπόδηλώσεις" σε σχέση με τη χρήση· τυπικά κάποιοι χρήστες θα απαντήσουν αρνητικά υποψιαζόμενοι ότι η απάντησή τους μπορεί να τύχει διωκτικού και όχι μόνο ερευνητικού χειρισμού. Ακόμα, το γενικότερο κλίμα φόβου μπορεί να επηρεάζει τους πολίτες με τρόπους που ίσως να μη συνειδητοποιούν πλήρως ούτε οι ίδιοι όταν απαντούν ένα ερωτηματολόγιο (αντίστοιχη στάση τηρούν οι περισσότεροι πολίτες σε ερωτήσεις που έχουν σχέση με το εισόδημα: ακόμα και αν είναι εντελώς αδύνατο να χρησιμοποιηθεί μια δήλωση εισοδήματος σε ένα ερωτηματολόγιο για σκοπούς φορολόγησης ή δίωξης, υπάρχει μια υποβόσκουσα τάση για αποφυγή τέτοιων ερωτήσεων). Γενικά, όταν γίνονται μετρήσεις για ευαίσθητα θέματα, είναι αναμενόμενο ότι κάποιες θετικές περιπτώσεις θα χαθούν ακόμα και αν ο σχεδιασμός της μέτρησης είναι άψογος. Στην περίπτωση αυτής της έρευνας, αυτό που μπορεί να έχει συμβεί είναι το 2006 να υπήρχε λιγότερη προθυμία ανάμεσα σε θετικές περιπτώσεις να δηλώσουν χρήση παράνομων ουσιών σε σχέση με το 2009. Δυστυχώς, ούτε αυτή η υπόθεση είναι διερευνήσιμη με τα υφιστάμενα δεδομένα και έτσι παραμένει μια εικασία. Αν κάτι τέτοιο συμβαίνει σε σημαντικό βαθμό, τότε οι εκτιμήσεις του 2006 ήταν κατώτερες των πραγματικών παραμέτρων ενώ το 2009 είναι πιο κοντά.

Συμπερασματικά, η αύξηση κατά σχεδόν πέντε εκατοστιαίες μονάδες στο δείκτη χρήσης μαριχουάνας ή χασίς στη ζωή, φαίνεται να είναι συνισταμένη διαφόρων παραγόντων συμπεριλαμβανόμενων (α) μιας υφιστάμενης ιστορικά ψηλής τάσης για έναρξη χρήσης τα τελευταία 15-20 χρόνια (τρίτη υπόθεση πιο πάνω), (β) μιας πιθανής μεροληψίας στη διαδικασία δειγματοληψίας στο πεδίο (πέμπτη υπόθεση), και (γ) μιας βελτίωσης στην κοινωνική ατμόσφαιρα σε σχέση με αντιλήψεις φόβου και καχυποψίας ανάμεσα στους χρήστες (έκτη υπόθεση). Σε κάποιο βαθμό η διαφορά αυτή είναι και στα πλαίσια μιας φυσιολογικής τυχαίας διακύμανσης λόγω δειγματοληπτικού σφάλματος (τέταρτη υπόθεση). Η αύξηση αυτή δε φαίνεται να οφείλεται στην προσχώρηση στο δείγμα της νεότερης ηλικιακής ομάδας, και την αποχώρηση της γηραιότερης (πρώτη υπόθεση) ούτε στις διαφορετικές περιόδους χορήγησης (δεύτερη υπόθεση).

8.1.7. Ανάλυση Βασικών Δεικτών: Πρόσφατη Χρήση

Συνεχίζοντας με το δείκτη πρόσφατης χρήσης, βλέπουμε ότι αυτός έχει υπερδιπλασιαστεί: από 2.14% το 2006 σε 4.34% το 2009. Η ερμηνεία αυτής της αλλαγής είναι διαφορετική από αυτήν για το δείκτη επικράτησης στη ζωή, διότι το χρονικό διάστημα στο οποίο αναφέρεται ο δείκτης πρόσφατης χρήσης είναι μόνο 12 μήνες. Έτσι, η οποιαδήποτε διαφορά παρατηρείται αναφέρεται στη διαφορά ανάμεσα

στην κατάσταση που επικρατούσε ανάμεσα στην περίοδο (περίπου) από το καλοκαίρι του 2005 ως το καλοκαίρι του 2006 (τελευταίοι 12 μήνες πριν από τη μέτρηση του 2006) και την περίοδο από το καλοκαίρι του 2008 ως το καλοκαίρι του 2009 (τελευταίοι 12 μήνες πριν από τη μέτρηση του 2009). Η διαφορά των 2.20 εκατοστιαίων μονάδων δείχνει ξεκάθαρα μια αυξημένη τάση για πρόσφατη χρήση κάνναβης το 2009 σε σχέση με το 2006.

Από τις έξι υποθέσεις που εξετάστηκαν πιο πάνω, οι πρώτες δύο δεν ισχύουν εξ ορισμού για το δείκτη πρόσφατης χρήσης. Ο δείκτης αυτός δεν επηρεάζεται εξ ορισμού ούτε από πιο μακροχρόνιες ιστορικές συνθήκες (τρίτη υπόθεση). Πέρα από φυσιολογικές τυχαίες διακυμάνσεις λόγω δειγματοληπτικού σφάλματος (τέταρτη υπόθεση), ο δείκτης πρόσφατης χρήσης μπορεί να έχει διαφοροποιηθεί από μεροληψίες στη διαδικασία δειγματοληψίας στο πεδίο (πέμπτη υπόθεση) και την αλλαγή κλίματος σε σχέση με αισθήματα φόβου και καχυποψίας ανάμεσα στους χρήστες παράνομων ουσιών (έκτη υπόθεση).

8.1.8. Ανάλυση Βασικών Δεικτών: Τρέχουσα Χρήση

Τέλος, ο δείκτης τρέχουσας χρήσης, στο βαθμό που έχει μετρηθεί έγκυρα αποτελεί το πιο ακριβές εργαλείο μέτρησης για τη χρήση μιας ουσίας σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Επειδή αναφέρεται μόνο στις τελευταίες 30 μέρες είναι απαλλαγμένος από ιστορικές αλλαγές στην τάση για έναρξη χρήσης (πρώτη υπόθεση πιο πάνω) και μπορεί να δείξει αυξομειώσεις στην τρέχουσα κατάσταση καθαυτή. Στην περίπτωση της κάνναβης ο δείκτης αυτός αυξήθηκε από 1.37% το 2006 σε 2.46% το 2009, δηλαδή κατά 1.09 εκατοστιαίες μονάδες. Η σημαντική αυτή αύξηση μπορεί να οφείλεται και πάλι σε κάποιο βαθμό σε μεροληψίες στη δειγματοληψία στο πεδίο (πέμπτη υπόθεση), στην αλλαγή κλίματος (έκτη υπόθεση) και όπως πάντα, σε κάποιο βαθμό, σε τυχαίο δειγματοληπτικό σφάλμα (τέταρτη υπόθεση). Η πρώτη υπόθεση δεν ισχύει με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε. Η δεύτερη υπόθεση, που είναι πιο σχετική εδώ, αφού ο μήνας χορήγησης καθορίζει τη χρονική περίοδο για την οποία αναφέρεται η ερώτηση, θα μπορούσε να είχε εξηγήσει πολύ μεγάλες διακυμάνσεις, εικάζοντας ότι είναι πιο πιθανό να χρησιμοποιήσει κάποιος κάνναβη τις τελευταίες 30 μέρες που προηγούνται μιας ημερομηνίας μέσα στο Σεπτέμβριο, παρά τις τελευταίες 30 μέρες που προηγούνται μιας ημερομηνίας μέσα στο Ιούλιο. Ωστόσο, στον έλεγχο που περιγράφεται πιο πάνω σε σχέση με αυτή την υπόθεση, δεν προκύπτει κάτι τέτοιο.

8.1.9. Πρόσθετα Σχόλια

Οι πιο πάνω αναλύσεις αφορούν και τις υπόλοιπες ουσίες. Είναι φανερό ότι στην κάθε περίπτωση πρέπει να γίνεται ενδελεχής ανάλυση πριν τη διατύπωση συμπερασμάτων σχετικά με την κοινωνική πραγματικότητα της χρήσης ουσιών. Κάποια επιπρόσθετα σχόλια, που δεν αφορούν την κάνναβη και έτσι δεν παρουσιάστηκαν πιο πάνω ακολουθούν.

Πρώτο, υπενθυμίζεται ότι όταν ο αριθμός των θετικών περιπτώσεων στις οποίες βασίζονται οι εκτιμήσεις είναι μικρός, οι εκτιμήσεις είναι πολύ ασταθείς και δεν εμπνέουν εμπιστοσύνη εγκυρότητας. Το στοιχείο αυτό αφορά κυρίως τις εκτιμήσεις για τις αμφεταμίνες, την ηρωίνη και το LSD, όπως και κάποιους δείκτες για την έκσταση και την κοκαΐνη. Το στοιχείο αυτό δεν αφορά τις νόμιμες ουσίες, αλλά ΟΥΕΤ και την κάνναβη.

Δεύτερο, η εμπιστοσύνη με την οποία θα πρέπει να πιστωθούν τα πιο πάνω ευρήματα σε σχέση με τις μεταβολές από το 2006 στο 2009 είναι ανάλογη με το μέγεθος των μεταβολών σε εκατοστιαίες μονάδες. Για τον καπνό και το αλκοόλ οι μεταβολές αυτές είναι αρκετά σημαντικές και σε κάποιο βαθμό δίνουν οπωσδήποτε μια έγκυρη πληροφορία: ότι η τάση για χρήση αυτών των ουσιών παρουσιάζεται αυξημένη. Σε σημαντικό βαθμό αυτό ισχύει και για την κάνναβη. Φυσικά, με βάση την ανάλυση που έγινε για την κάνναβη, θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί σε συμπεράσματα για το μέγεθος ακόμα και αυτών των σημαντικών μεταβολών. Για τις υπόλοιπες ουσίες οι μεταβολές που παρατηρούνται είναι αρκετά μικρότερες της μιας εκατοστιαίας μονάδας και έτσι πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή. Εξαιρέση αποτελεί ο δείκτης χρήσης κοκαΐνης στη ζωή ο οποίος αυξήθηκε κατά 1.85 μονάδες. Και σε αυτή την περίπτωση ωστόσο, η μεταβολή δεν είναι και τόσο ξεκάθαρη όπως εξηγήθηκε για τον αντίστοιχο δείκτη της κάνναβης.

8.2. ΑΛΛΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

8.2.1. Αποχή

Απέχοντες είναι τα άτομα που δεν έχουν δοκιμάσει ποτέ μια ουσία.

ΑΠΟΧΗ									
Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάνναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Εκτίμηση (%)	41.46	18.83	88.47	98.01	99.28	96.99	99.58	98.72	86.90
Εκτ. 2006 (%)	51.39	22.60	93.45	98.41	99.13	98.84	99.11	99.07	-
± (2009 vs 2006)	-9.93	-3.77	-4.98	-0.40	+0.15	-1.85	+0.47	+0.03	-

8.2.2. Διακοπή Χρήσης

Τα άτομα που έχουν κάνει διακοπή χρήσης είναι όσοι έχουν δοκιμάσει μια ουσία τουλάχιστον μια φορά στη ζωή αλλά δεν την έχουν χρησιμοποιήσει κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Το ποσοστό αυτό είναι η διαφορά LTP – LYP.

ΔΙΑΚΟΠΗ ΧΡΗΣΗΣ									
Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάνναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Εκτίμηση (%)	17.08	12.92	7.20	1.42	0.39	1.80	0.24	0.81	8.11
Εκτ. 2006 (%)	12.79	13.66	4.42	0.59	0.51	0.54	0.48	0.36	-
± (2009 vs 2006)	+4.29	-0.74	+2.78	+0.83	-0.12	+1.26	-0.24	+0.45	-

8.2.3. Πρόσφατη Συνέχιση Χρήσης

Ποσοστό της πρόσφατης συνέχισης χρήσης (recent continuation rate) είναι η αναλογία των ατόμων που έχουν δοκιμάσει μια ουσία τουλάχιστον μια φορά στη ζωή και έχουν κάνει χρήση της ουσίας μέσα στον τελευταίο χρόνο σύμφωνα με τον τύπο: $(LYP/LTP) \times 100\%$

ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΧΡΗΣΗΣ (Recent Continuation Rate)									
Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάνναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Εκτίμηση (%)	70.83	84.09	37.60	28.38	45.62	40.22	42.84	37.19	38.09
Εκτ. 2006 (%)	73.68	82.36	32.61	62.94	41.14	53.81	46.53	61.14	-
± (2009 vs 2006)	-2.85	+1.73	+4.99	-34.56	4.48	-13.59	-3.69	-23.95	-

8.2.4. Τρέχουσα Συνέχιση Χρήσης

Ποσοστό της τρέχουσας συνέχισης χρήσης (current continuation rate) είναι η αναλογία των ατόμων που έχουν δοκιμάσει μια ουσία τουλάχιστον μια φορά στη ζωή και έχουν κάνει χρήση της ουσίας μέσα στον τελευταίο μήνα σύμφωνα με τον τύπο: $(LMP/LTP) \times 100\%$

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΧΡΗΣΗΣ (Current Continuation Rate)									
Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάνναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Εκτίμηση (%)	67.35	68.34	21.34	14.94	20.73	21.58	35.68	16.26	21.77
Εκτ. 2006 (%)	70.38	65.08	20.97	40.72	30.83	33.30	33.21	35.28	-
± (2009 vs 2006)	-3.03	+3.26	+0.37	-25.78	-10.1	-11.72	+2.47	-19.02	-

8.2.5. Πρόσφατη Διακοπή Χρήσης

Ποσοστό της πρόσφατης διακοπής της χρήσης (recent discontinuation rate) είναι η αναλογία των ατόμων που έχουν δοκιμάσει μια ουσία τουλάχιστον μια φορά στη ζωή και που δεν έχουν κάνει χρήση της ουσίας στον τελευταίο χρόνο σύμφωνα με τον τύπο: $[(LTP-LYP)/LTP] \times 100\%$

ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΧΡΗΣΗΣ (Recent Discontinuation Rate)

Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Εκτίμηση (%)	29.17	15.91	62.40	71.62	54.38	59.78	57.16	62.81	61.91
Εκτ. 2006 (%)	26.32	17.64	67.39	37.06	58.86	46.19	53.47	38.86	-
± (2009 vs 2006)	+2.85	-1.73	-4.99	+34.56	-4.48	+13.59	+3.69	+23.95	-

8.2.6. Τρέχουσα Διακοπή Χρήσης

Ποσοστό της τρέχουσας διακοπής της χρήσης (current discontinuation rate) είναι αναλογία των ατόμων που έχουν δοκιμάσει μια ουσία τουλάχιστον μια φορά στη ζωή και που δεν έχουν κάνει χρήση της ουσίας στις τελευταίες 30 μέρες σύμφωνα με τον τύπο: $[(LTP-LMP)/LTP] \times 100\%$.

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΔΙΑΚΟΠΗ ΧΡΗΣΗΣ (Current Discontinuation Rate)

Ουσία	Καπνός	Αλκοόλ	Κάναβη	Έκσταση	Αμφε- ταμίνες	Κοκαΐνη	Ηρωίνη	LSD	Όλες οι Παράνομες
Εκτίμηση (%)	32.65	31.66	78.66	85.06	79.27	78.42	64.32	83.74	78.23
Εκτ. 2006 (%)	29.62	34.92	79.03	59.28	69.17	66.70	66.79	64.72	-
± (2009 vs 2006)	+3.03	-3.26	-0.37	+25.78	+10.1	+11.72	-2.47	+19.02	-

9. ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ ΟΥΣΙΩΝ

9.1. ΦΥΛΟ

Η συσχέτιση του φύλου με τις μεταβλητές χρήσης διερευνήθηκε με πίνακες συσχέτισης. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά τα αναγκαία στοιχεία από όλους τους πίνακες συσχέτισης. Ο πίνακας αυτός δίνει τη συνολική αλλά και τις επιμέρους εικόνες για τη σχέση του φύλου με τη χρήση ουσιών στο δείγμα και επαγωγικά στον πληθυσμό.

Για την κάθε μεταβλητή παρουσιάζονται πρώτα οι συχνότητες σε κάθε κατηγορία ("Αριθμός Χρηστών στο Δείγμα") και στη συνέχεια τα έγκυρα ποσοστά στην κάθε κατηγορία που αντιπροσωπεύουν οι χρήστες ("Έγκυρο % Χρηστών στην Κατηγορία"). Μια αρχική εντύπωση για τη σχέση του φύλου με την κάθε μεταβλητή χρήσης δίνεται από τα έγκυρα ποσοστά (και όχι από τις συχνότητες, οι οποίες βρίσκονται στον πίνακα μόνο για σκοπούς αναφοράς του μεγέθους των ομάδων με βάση τις οποίες γίνεται η ανάλυση). Για παράδειγμα, στην πρώτη μεταβλητή, (καπνός στη ζωή), βλέπουμε ότι 74.9% των αντρών έχουν καπνίσει στη ζωή τους, σε σύγκριση με 42.4% των γυναικών, κάτι που σημαίνει ότι το φύλο επηρεάζει το κάπνισμα σε όλη τη ζωή (οι άντρες είναι πιο πιθανό να έχουν καπνίσει). Αυτή ή αρχική εικόνα είναι πολλές φορές αρκετή και έχει το πλεονέκτημα ότι εξάγεται άμεσα από τα δεδομένα χωρίς τη μεσολάβηση στατιστικών συμβάσεων.

Ωστόσο, είναι κοινή και συχνά αναγκαία πρακτική να χρησιμοποιούνται και στατιστικοί συντελεστές οι οποίοι δίνουν μια πιο συγκεκριμένη απάντηση τόσο για το μέγεθος της σχέσης, δηλαδή πόσο στενά συνυφασμένες είναι δύο μεταβλητές, όσο και για τη στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, δηλαδή κατά πόσο αυτό το αποτέλεσμα, που βρέθηκε στο δείγμα, μπορεί να γενικευθεί στον πληθυσμό. Ο συντελεστής συσχέτισης που χρησιμοποιείται εδώ είναι ο συντελεστής "γάμα" και η στατιστική σημαντικότητά του παρουσιάζεται με αστερίσκους. Αυτά τα στοιχεία εμφανίζονται στην τελευταία στήλη.

Ο συντελεστής "γάμα" (γ) κυμαίνεται από -1.00 (απόλυτη αρνητική συσχέτιση) μέχρι $+1.00$ (απόλυτη θετική συσχέτιση). Η τιμή μηδέν δηλώνει απουσία σχέσης. Όσο απομακρύνεται το γάμα από το μηδέν κινούμενο προς το -1.00 , τόσο πιο έντονα αρνητική είναι σχέση των δύο μεταβλητών και όσο απομακρύνεται από το μηδέν κινούμενο προς το $+1.00$, τόσο πιο έντονα θετική είναι η σχέση.

Το νόημα των όρων "αρνητική" και "θετική" σχέση εξαρτάται από την κωδικοποίηση. Θετική σχέση σημαίνει ότι οι μεταβλητές τείνουν να μεταβάλλονται προς την ίδια κατεύθυνση, δηλαδή να αυξάνονται και να μειώνονται μαζί, ενώ αρνητική σχέση σημαίνει ότι οι μεταβλητές τείνουν να μεταβάλλονται αντίθετα, δηλαδή όταν η μια αυξάνεται η άλλη να μειώνεται και αντίστροφα. Στα δικά μας δεδομένα η μεταβλητή φύλο είναι κωδικοποιημένη από τους άντρες προς τις γυναίκες (κώδικας 1 για τους άντρες και κώδικας 2 για τις γυναίκες) και όλες οι μεταβλητές χρήσης από το "ναι" προς το "όχι" (κώδικας 1 για το "ναι" και κώδικας 2 για το "όχι"). Σημειώνεται ότι όσες μεταβλητές είχαν μετρηθεί με περισσότερες από μια κατηγορίες έχουν επανακωδικοποιηθεί για σκοπούς συσχετίσεων σε δυαδικές (με το επίθεμα "bin12" στα δεδομένα). Έτσι, θετική σχέση σημαίνει ότι οι μεταβλητές κινούνται μαζί από το 1 στο

2, δηλαδή ότι οι γυναίκες τείνουν προς το όχι. Ένας θετικός συντελεστής γάμα σημαίνει ότι οι άντρες έχουν περισσότερη ανάμειξη ενώ ένας αρνητικός ότι οι γυναίκες έχουν περισσότερη ανάμειξη. Στη μεταβλητή για το κάπνισμα στη ζωή, για παράδειγμα, βλέπουμε ότι ο συντελεστής είναι θετικός (.605), άρα οι άντρες έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στο κάπνισμα προϊόντων καπνού στη ζωή.

Τέλος, ο κάθε συντελεστής γάμα τίθεται σε έλεγχο στατιστικής σημαντικότητας για αν διαπιστωθεί αν είναι αρκετά ισχυρός ώστε να μην έχει προκύψει τυχαία στο δείγμα και συνεπώς να ισχύει στο πληθυσμό, που είναι και το ζητούμενο στην επαγωγική ανάλυση. Ο συντελεστής στατιστικής σημαντικότητας παριστάνεται με αστερίσκους δίπλα από το συντελεστή γάμα, ως εξής:

- * : $p < 0.05$
- ** : $p < 0.01$
- *** : $p < 0.001$

Τα τρία αυτά επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας δίνουν την πιθανότητα λάθους αν γίνει γενίκευση των αποτελεσμάτων στον πληθυσμό. Συμβατικά, όταν αυτή ή πιθανότητα είναι το πολύ 5% ($p < 0.05$) γίνεται δεκτό ότι το αποτέλεσμα ισχύει στον πληθυσμό με "αρκετή" βεβαιότητα (δηλαδή με 5% πιθανότητα λάθους). Έτσι, αν υπάρχει ένας ή περισσότεροι αστερίσκοι δίπλα από την τιμή του συντελεστή, αυτό σημαίνει ότι μπορούμε να γενικεύσουμε αυτό το αποτέλεσμα στον πληθυσμό με συμβατικά αποδεκτή βεβαιότητα. Αν δεν υπάρχει αστερίσκος, τότε δεν έχουμε τη στατιστική άδεια να μιλήσουμε για σχέση στον πληθυσμό. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ωστόσο ότι η απουσία στατιστικής σημαντικότητας δε σημαίνει απουσία σχέσης. Η στατιστική σημαντικότητα εξαρτάται και από τον αριθμό των περιπτώσεων στις οποίες βασίζεται η ανάλυση. Όσο λιγότερες είναι αυτές οι περιπτώσεις, τόσο πιο δύσκολο είναι να επιτευχθεί στατιστική σημαντικότητα (γι' αυτό και αναφέρονται στο πίνακα και οι συχνότητες).

Με βάση αυτές τις μεθοδολογικές παρατηρήσεις, η πλήρης ερμηνεία της πρώτης συσχέτισης είναι η εξής: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών και συγκεκριμένα οι άντρες είναι πιο πιθανό να έχουν καπνίσει από τις γυναίκες. Μπορούμε να είμαστε τουλάχιστον 99.9% σίγουροι ($p < 0.001$) ότι αυτό ισχύει στον πληθυσμό. Αυτός ο τρόπος ερμηνείας εφαρμόζεται και για τις υπόλοιπες σχέσεις.

Το γενικό συμπέρασμα από τον πίνακα συσχετίσεων είναι ξεκάθαρο: με μοναδική εξαίρεση τα ηρεμιστικά, οι άντρες είναι πολύ περισσότερο αναμειγμένοι στη χρήση ουσιών τόσο σε όλη τη ζωή όσο και πρόσφατα και σε τρέχουσα φάση. Το συμπέρασμα αυτό είναι ασφαλές (στατιστικά σημαντικό) σε όλες τις σχέσεις, εκτός από όσες λόγω του μικρού αριθμού περιπτώσεων δεν παρέχουν τέτοια δυνατότητα. Για τα ηρεμιστικά παρατηρείται το αντίθετο: οι γυναίκες είναι σημαντικά πιο πιθανό να έχουν χρησιμοποιήσει ηρεμιστικά τόσο τον τελευταίο χρόνο όσο και τον τελευταίο μήνα.

Τα αποτελέσματα αυτά ήταν τα ίδια και για το 2006 με ελάχιστες εξαιρέσεις οι οποίες ωστόσο δε ν αφορούν τη φορά της σχέσης αλλά τη στατιστική σημαντικότητα.

ΟΥΣΙΑ και ΔΕΙΚΤΗΣ	Αριθμός Χρηστών στον Πίνακα		Έγκυρο % Χρηστών στην Κατηγορία		Συντελεστής Συσχέτισης
	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	γ
Καπνός στη Ζωή	1261	717	74.9	42.4	.605***
Καπνός Πρόσφατη	912	490	54.3	28.9	.490***
Καπνός Τρέχουσα	871	461	52.0	27.2	.487***
Αλκοόλ στη Ζωή	1578	1179	93.2	69.2	.716***
Αλκοόλ Πρόσφατη	1403	889	83.5	53.2	.633***
Αλκοόλ Τρέχουσα	1235	630	73.6	37.7	.644***
Μέθη στη Ζωή	1074	449	63.9	26.8	.657***
Μέθη Πρόσφατη	478	191	28.4	11.4	.511***
Μέθη Τρέχουσα	233	61	13.9	3.6	.621***
Ηρεμιστικά Πρόσφατη	77	135	4.7	8.1	-.281***
Ηρεμιστικά Τρέχουσα	53	92	3.2	5.5	-.272**
Κάνναβη στη Ζωή	301	91	18.0	5.4	.590***
Κάνναβη Πρόσφατη	123	25	7.3	1.5	.682***
Κάνναβη Τρέχουσα	71	13	4.2	0.8	.703***
Έκσταση στη Ζωή	56	11	3.4	.7	.683***
Έκσταση Πρόσφατη	16	3	1.0	0.2	.690**
Έκσταση Τρέχουσα	9	1	0.5	0.1	.804*
Αμφεταμίνες στη Ζωή	19	5	1.2	.3	.593**
Αμφεταμίνες Πρόσφατη	7	4	0.4	0.2	.282
Αμφεταμίνες Τρέχουσα	5	1	0.3	0.1	.672
Κοκαΐνη στη Ζωή	80	22	4.8	1.3	.590***
Κοκαΐνη Πρόσφατη	33	8	2.0	0.5	.622***
Κοκαΐνη Τρέχουσα	18	4	1.1	0.2	.646**
Ηρωίνη στη Ζωή	9	4	0.5	0.2	.397
Ηρωίνη Πρόσφατη	4	1	0.2	0.1	.609
Ηρωίνη Τρέχουσα	4	1	0.2	0.1	.609
LSD στη Ζωή	35	8	2.1	0.5	.634***
LSD Πρόσφατη	11	4	0.9	0.2	.470
LSD Τρέχουσα	6	1	0.4	0.1	.716

9.2. ΗΛΙΚΙΑ

Η συσχέτιση της ηλικίας με τη χρήση διερευνήθηκε με πίνακες συσχέτισης όπως και για το φύλο. Για να καταστεί δυνατή μια τέτοια ανάλυση, η ηλικία κωδικοποιήθηκε σε δυαδικές μεταβλητές με δύο τρόπους. Πρώτα, ομαδοποιήθηκαν μαζί τα άτομα ηλικίας 15-24 και συγκρίθηκαν με τα υπόλοιπα και μετά ομαδοποιήθηκαν μαζί τα άτομα ηλικίας 15-34 και συγκρίθηκαν με τα υπόλοιπα. Και οι δύο κωδικοποιήσεις επιτρέπουν την εφαρμογή των ίδιων διαδικασιών όπως και για το φύλο και έτσι οι συνοπτικοί πίνακες που ακολουθούν ερμηνεύονται με το ίδιο τρόπο.

9.2.1. 15-24 vs 25-64

Ο πρώτος πίνακας παριστάνει τις διαφορές που εντοπίστηκαν στη σύγκριση ατόμων 15-24 με το υπόλοιπο δείγμα. Αρχίζοντας από το κάπνισμα, παρατηρούμε ότι η επικράτηση στη ζωή δε διαφοροποιείται ανάμεσα στις υπό σύγκριση κατηγορίες, κάτι που δείχνει ότι η ομάδα 15-24 είναι εξίσου πιθανό να έχει καπνίσει με το υπόλοιπο δείγμα. Δεδομένου ότι οι περισσότεροι καπνιστές αρχίζουν σχετικά νωρίς, αυτό δεν αποτελεί έκπληξη. Περισσότερο ίσως ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι άλλοι δύο δείκτες. Όπως βλέπουμε στον πίνακα, τα άτομα ηλικίας 15-24 έχουν αυξημένα ποσοστά τόσο στην πρόσφατη (46.1% σε σύγκριση με το 40.4% των μεγαλύτερων σε ηλικία) όσο και στην τρέχουσα χρήση (43.1% σε σύγκριση με το 38.7% των μεγαλύτερων σε ηλικία). Οι διαφορές από τους μεγαλύτερους δεν είναι πολύ μεγάλη, ωστόσο οι δύο αυτές σχέσεις είναι στατιστικά σημαντικές.

Ψηλότερα ποσοστά χρήσης έχουν οι νεαρότεροι και για το αλκοόλ και μάλιστα σε εντονότερο βαθμό και στους τρεις δείκτες. Η διαφορά είναι ακόμα πιο έντονη στους δείκτες για την πρόσφατη και τρέχουσα μέθη, όπου η νεαρότερη ομάδα παρουσιάζει γύρω στις δυόμισι φορές μεγαλύτερα ποσοστά ανάμειξης.

Ανάμεσα στις παράνομες ουσίες, μόνο η κάνναβη και η έκσταση έχουν στατιστικά σημαντικά ψηλότερα ποσοστά ανάμεσα στους νέους. Για τις υπόλοιπες ουσίες, ενώ η σχέση επαναλαμβάνεται, δεν υπάρχουν αρκετές θετικές περιπτώσεις στο δείγμα για να μπορεί να λεχθεί επαγωγικά ότι οι σχέσεις αυτές υπάρχουν και στον πληθυσμό.

Όπως και οι άντρες, η μόνη συμπεριφορά στην οποία οι νεαρότεροι έχουν λιγότερη ανάμειξη είναι η χρήση ηρεμιστικών. Η σχέση αυτή μάλιστα είναι αρκετά ισχυρή: 3.8% σε σύγκριση με 7.1% ανάμεσα στους μεγαλύτερους για την πρόσφατη χρήση και 2.3% σε σύγκριση με 4.9% ανάμεσα στους μεγαλύτερους για την τρέχουσα χρήση.

ΟΥΣΙΑ και ΔΕΙΚΤΗΣ	Αριθμός Χρηστών στον Πίνακα		Έγκυρο % Χρηστών στην Κατηγορία		Συντελεστής Συσχέτισης
	15-24	25-64	15-24	25-64	γ
Καπνός στη Ζωή	418	1539	56.4	59.2	-.058
Καπνός Πρόσφατη	340	1051	46.1	40.4	.115**
Καπνός Τρέχουσα	317	1004	43.1	38.7	.090*
Αλκοόλ στη Ζωή	651	2082	86.5	79.8	.234***
Αλκοόλ Πρόσφατη	577	1697	78.0	65.9	.294***
Αλκοόλ Τρέχουσα	470	1379	63.4	53.6	.201***
Μέθη στη Ζωή	380	1126	51.0	43.8	.144**
Μέθη Πρόσφατη	277	379	37.2	14.7	.549***
Μέθη Τρέχουσα	118	171	15.8	6.6	.452***
Ηρεμιστικά Πρόσφατη	28	179	3.8	7.1	-.319***
Ηρεμιστικά Τρέχουσα	17	125	2.3	4.9	-.375***
Κάνναβη στη Ζωή	107	279	14.3	10.8	.162*
Κάνναβη Πρόσφατη	56	90	7.5	3.5	.384***
Κάνναβη Τρέχουσα	29	52	3.9	2.0	.325*
Έκσταση στη Ζωή	23	42	3.1	1.6	.316*
Έκσταση Πρόσφατη	8	10	1.1	0.4	.471
Έκσταση Τρέχουσα	6	2	0.8	0.1	.825*
Αμφεταμίνες στη Ζωή	7	16	1.0	0.6	.205
Αμφεταμίνες Πρόσφατη	3	6	0.4	0.2	.268
Αμφεταμίνες Τρέχουσα	3	2	0.4	0.1	.678
Κοκαΐνη στη Ζωή	23	78	3.1	3.0	.010
Κοκαΐνη Πρόσφατη	11	29	1.5	1.1	.136
Κοκαΐνη Τρέχουσα	8	14	1.1	0.5	.329
Ηρωίνη στη Ζωή	2	10	0.3	0.4	-.189
Ηρωίνη Πρόσφατη	2	2	0.3	0.1	.547
Ηρωίνη Τρέχουσα	2	2	0.3	0.1	.547
LSD στη Ζωή	13	29	1.8	1.1	.214
LSD Πρόσφατη	4	10	0.5	0.4	.156
LSD Τρέχουσα	3	3	0.4	0.1	.548

9.2.2. 15-34 vs 35-64

Ο επόμενος πίνακας δείχνει τις διαφορές στη σύγκριση ατόμων 15-34 με το υπόλοιπο δείγμα. Η ομάδα αυτή αντιπροσωπεύει μια ευρύτερη ομάδα νέων στον πληθυσμό. Όπως και στην προηγούμενη σύγκριση, η νεαρότερη ομάδα έχει σημαντικά περισσότερη ανάμειξη στη χρήση ουσιών. Με τη συμπερίληψη στην ομάδα των πιο νέων της ηλικιακής ομάδας 25-34 οι σχέσεις έχουν γίνει ακόμα πιο ξεκάθαρες με στατιστικά σημαντικούς συντελεστές σε όλες τις ουσίες πλην της ηρωίνης. Όπως και πριν, τα ηρεμιστικά είναι πολύ δημοφιλέστερα ανάμεσα στη μεγαλύτερη στην ηλικία ομάδα, εδώ 35-64.

ΟΥΣΙΑ και ΔΕΙΚΤΗΣ	Αριθμός Χρηστών στον Πίνακα		Έγκυρο % Χρηστών στην Κατηγορία		Συντελεστής Συσχέτισης
	15-34	35-64	15-34	35-64	γ
Καπνός στη Ζωή	924	1033	61.6	56.2	.111**
Καπνός Πρόσφατη	722	669	48.4	36.3	.245***
Καπνός Τρέχουσα	676	644	45.4	35.0	.213***
Αλκοόλ στη Ζωή	1322	1411	87.0	76.6	.343***
Αλκοόλ Πρόσφατη	1150	1124	76.8	61.9	.342***
Αλκοόλ Τρέχουσα	921	928	61.4	51.2	.206***
Μέθη στη Ζωή	829	676	55.1	37.3	.348***
Μέθη Πρόσφατη	495	161	32.9	8.9	.669***
Μέθη Τρέχουσα	228	61	15.1	3.4	.673***
Ηρεμιστικά Πρόσφατη	70	138	4.7	7.8	-.261***
Ηρεμιστικά Τρέχουσα	39	102	2.6	5.7	-.384***
Κάνναβη στη Ζωή	271	116	17.9	6.4	.525***
Κάνναβη Πρόσφατη	119	26	7.9	1.4	.710***
Κάνναβη Τρέχουσα	67	14	4.4	0.8	.714***
Έκσταση στη Ζωή	56	9	3.7	0.5	.771***
Έκσταση Πρόσφατη	15	2	1.0	0.1	.801**
Έκσταση Τρέχουσα	8	0	0.5	0.0	1.00**
Αμφεταμίνες στη Ζωή	18	5	1.2	0.3	.625**
Αμφεταμίνες Πρόσφατη	10	0	7	0.0	1.00**
Αμφεταμίνες Τρέχουσα	4	0	0.3	0.0	1.00*
Κοκαΐνη στη Ζωή	79	22	5.3	1.2	.637***
Κοκαΐνη Πρόσφατη	33	7	2.2	0.4	.705***
Κοκαΐνη Τρέχουσα	19	2	1.3	0.1	.841***
Ηρωίνη στη Ζωή	8	3	0.5	0.2	.524
Ηρωίνη Πρόσφατη	4	0	0.3	.00	1.00*
Ηρωίνη Τρέχουσα	4	0	0.3	0.0	1.00*
LSD στη Ζωή	37	5	2.5	0.3	.801***
LSD Πρόσφατη	15	0	0.3	0.0	1.00***
LSD Τρέχουσα	5	0	0.3	0.0	1.00*

9.3. ΑΣΤΙΚΗ VS ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

ΟΥΣΙΑ και ΔΕΙΚΤΗΣ	Αριθμός Χρηστών στον Πίνακα		Έγκυρο % Χρηστών στην Κατηγορία		Συντελεστής Συσχέτισης
	Αστική	Αγροτική	Αστική	Αγροτική	γ
Καπνός στη Ζωή	1500	479	61.0	51.9	.184***
Καπνός Πρόσφατη	1071	331	43.6	35.8	.161***
Καπνός Τρέχουσα	1015	315	41.5	34.1	.156***
Αλκοόλ στη Ζωή	2058	805	83.3	75.6	.231***
Αλκοόλ Πρόσφατη	1729	568	71.0	61.5	.210***
Αλκοόλ Τρέχουσα	1400	456	57.9	49.4	.169***
Μέθη στη Ζωή	1149	376	46.9	41.0	.120**
Μέθη Πρόσφατη	528	142	21.5	15.5	.199***
Μέθη Τρέχουσα	234	59	9.5	6.4	.211**
Ηρεμιστικά Πρόσφατη	145	68	6.0	7.6	-.124
Ηρεμιστικά Τρέχουσα	99	46	4.1	5.1	-.119
Κάναβη στη Ζωή	310	80	12.6	8.7	.200**
Κάναβη Πρόσφατη	121	27	4.6	3.0	.259**
Κάναβη Τρέχουσα	67	17	2.7	1.9	.193
Έκσταση στη Ζωή	52	15	2.1	1.7	.130
Έκσταση Πρόσφατη	12	7	0.5	0.8	-.222
Έκσταση Τρέχουσα	5	4	0.2	0.4	-.366
Αμφεταμίνες στη Ζωή	16	8	0.7	0.9	-.151
Αμφεταμίνες Πρόσφατη	6	5	0.2	0.6	-.387
Αμφεταμίνες Τρέχουσα	2	4	0.1	0.4	-.689
Κοκαΐνη στη Ζωή	84	18	3.4	2.0	.273*
Κοκαΐνη Πρόσφατη	34	7	1.4	0.8	.288
Κοκαΐνη Τρέχουσα	17	5	0.7	0.6	.115
Ηρωίνη στη Ζωή	11	3	0.5	0.3	.156
Ηρωίνη Πρόσφατη	3	3	0.1	0.3	-.457
Ηρωίνη Τρέχουσα	2	3	0.1	0.3	-.602
LSD στη Ζωή	33	9	1.4	1.0	.151
LSD Πρόσφατη	11	4	0.5	0.4	.007
LSD Τρέχουσα	4	3	0.2	0.3	-.340

Οι κάτοικοι των αστικών περιοχών έχουν σημαντικά πιο ψηλά ποσοστά στο κάπνισμα, τη χρήση αλκοόλ και τη μέθη και στους τρεις δείκτες. Ανάμεσα στις παράνομες ουσίες οι αστοί έχουν ψηλότερα ποσοστά ανάμειξης στη χρήση μαριχουάνας ή χασίς στη ζωή και πρόσφατα και στη χρήση κοκαΐνης στη ζωή. Για τις υπόλοιπες παράνομες ουσίες, όπως και για τα ηρεμιστικά, δεν μπορούν αν εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα, αλλά αυτό οφείλεται και πάλι στο μικρό αριθμό θετικών περιπτώσεων.

Η εικόνα αυτή είναι παρόμοια με αυτήν του 2006. Συγκρίνοντας τα ευρήματα από τις δύο έρευνες, δεν υπάρχει κάτι αντιφατικό. Οι διαφορές είναι μόνο σε στατιστική σημαντικότητα κάποιων δεικτών (για παράδειγμα, το 2006 είχαν στατιστικά σημαντικούς συντελεστές η χρήση έκστασης στη ζωή και η πρόσφατη και τρέχουσα χρήση ηρωίνης).

9.4. ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ VS ΣΥΝΗΘΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑ

ΟΥΣΙΑ και ΔΕΙΚΤΗΣ	Αριθμός Χρηστών στον Πίνακα		Έγκυρο % Χρηστών στην Κατηγορία		Συντελεστής Συσχέτισης
	Προσφυγική	Συνήθης	Προσφυγική	Συνήθης	γ
Καπνός στη Ζωή	174	1804	64.9	58.0	.146*
Καπνός Πρόσφατη	121	1279	45.1	41.2	.081
Καπνός Τρέχουσα	118	1212	43.9	39.1	.099
Αλκοόλ στη Ζωή	223	2540	82.9	81.0	.064
Αλκοόλ Πρόσφατη	174	2122	64.7	68.7	-.090
Αλκοόλ Τρέχουσα	144	1722	53.7	55.7	-.040
Μέθη στη Ζωή	124	1401	46.6	45.2	.028
Μέθη Πρόσφατη	41	630	15.3	20.3	-.170*
Μέθη Τρέχουσα	16	277	6.0	8.9	-.214
Ηρεμιστικά Πρόσφατη	22	190	8.9	6.2	.189
Ηρεμιστικά Τρέχουσα	20	124	8.0	4.0	.347*
Κάνναβη στη Ζωή	23	367	8.6	11.8	-.175
Κάνναβη Πρόσφατη	6	142	2.2	4.6	-.353*
Κάνναβη Τρέχουσα	6	78	2.2	2.5	-.058
Έκσταση στη Ζωή	5	63	1.9	2.0	-.033
Έκσταση Πρόσφατη	5	15	1.9	0.5	.599
Έκσταση Τρέχουσα	4	6	1.5	0.2	.777
Αμφεταμίνες στη Ζωή	5	19	1.9	0.6	.521
Αμφεταμίνες Πρόσφατη	3	8	1.2	0.3	.634
Αμφεταμίνες Τρέχουσα	2	4	0.8	0.1	.712
Κοκαΐνη στη Ζωή	6	95	2.3	3.1	-.148
Κοκαΐνη Πρόσφατη	5	37	1.9	1.2	.232
Κοκαΐνη Τρέχουσα	4	19	1.5	0.6	.430
Ηρωίνη στη Ζωή	3	11	1.2	0.4	.536
Ηρωίνη Πρόσφατη	2	4	0.8	0.1	.717
Ηρωίνη Τρέχουσα	2	3	0.8	0.1	.780
LSD στη Ζωή	6	36	2.3	1.2	.334
LSD Πρόσφατη	4	11	1.6	0.4	.629
LSD Τρέχουσα	3	4	1.2	0.1	.802

Τα άτομα που ζουν σε προσφυγικούς συνοικισμούς φαίνεται να είναι πιο πιθανό να έχουν καπνίσει στη ζωή τους και λιγότερο πιθανό να έχουν πρόσφατα μεθύσει. Τα ευρήματα αυτά είναι συμβατά με αυτά του 2006 οπότε οι κάτοικοι προσφυγικών συνοικισμών έδειξαν πιο ψηλή τάση για κάπνισμα σε πρόσφατη και τρέχουσα φάση και λιγότερη τρέχουσα χρήση αλκοόλ. Το 2009 εμφανίζεται επίσης μια σχέση που δεν ήταν στατιστικά σημαντική το 2006, αυτή της τρέχουσας χρήσης ηρεμιστικών η οποία φαίνεται να είναι πιο διαδεδομένη στους προσφυγικούς συνοικισμούς. Το 2009 εμφανίζεται επίσης μια σημαντική σχέση που δεν υπήρχε το 2006 για την πρόσφατη χρήση κάνναβης, η οποία φαίνεται να είναι λιγότερο διαδεδομένη στους προσφυγικούς συνοικισμούς. Η μόνη σχέση που ήταν σημαντικές το 2006 αλλά όχι το 2009 είναι για την τρέχουσα χρήση ηρωίνης και LSD που ήταν λιγότερο συχνές στους προσφυγικούς συνοικισμούς.

9.5. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΟΥΣΙΑ και ΔΕΙΚΤΗΣ	Αριθμός Χρηστών στον Πίνακα	Συντελεστής Συσχέτισης γ Λιγότερο μορφωμένοι vs περισσότερο μορφωμένοι
Καπνός στη Ζωή	1964	-.102***
Καπνός Πρόσφατη	1395	-.032
Καπνός Τρέχουσα	1325	-.023
Αλκοόλ στη Ζωή	2744	-.265***
Αλκοόλ Πρόσφατη	2278	-.268***
Αλκοόλ Τρέχουσα	1850	-.215***
Μέθη στη Ζωή	1515	-.178***
Μέθη Πρόσφατη	666	-.164***
Μέθη Τρέχουσα	289	-.100*
Ηρεμιστικά Πρόσφατη	212	.225***
Ηρεμιστικά Τρέχουσα	146	.289***
Κάνναβη στη Ζωή	389	-.163***
Κάνναβη Πρόσφατη	148	-.042
Κάνναβη Τρέχουσα	83	.169*
Έκσταση στη Ζωή	67	.171
Έκσταση Πρόσφατη	21	.397*
Έκσταση Τρέχουσα	11	.564*
Αμφεταμίνες στη Ζωή	23	.275
Αμφεταμίνες Πρόσφατη	12	.316
Αμφεταμίνες Τρέχουσα	6	.388
Κοκαΐνη στη Ζωή	102	-.096
Κοκαΐνη Πρόσφατη	41	.060
Κοκαΐνη Τρέχουσα	21	.459**
Ηρωίνη στη Ζωή	14	.443*
Ηρωίνη Πρόσφατη	6	.906*
Ηρωίνη Τρέχουσα	5	.936*
LSD στη Ζωή	44	.140
LSD Πρόσφατη	17	.174
LSD Τρέχουσα	7	.732*

Όπως φαίνεται στον πίνακα, το μορφωτικό επίπεδο έχει μια θετική σχέση με τη χρήση καπνού και αλκοόλ. Τα περισσότερα μορφωμένα άτομα έχουν πιο ψηλή ανάμειξη τόσο γενικά όσο και τους περισσότερους από τους συγκεκριμένους δείκτες, κάτι που είχε παρατηρηθεί και το 2006. Στατιστικά σημαντική και αντίθετη εικόνα παρατηρείται, όπως και το 2006, για τη χρήση ηρεμιστικών, τα οποία φαίνεται να είναι πιο διαδεδομένα ανάμεσα στα λιγότερα μορφωμένα άτομα.

Η κάνναβη παρουσιάζει μια ενδιαφέρουσα εικόνα. Ενώ φαίνεται ότι οι περισσότεροι μορφωμένοι έχουν δοκιμάσει στη ζωή τους κάνναβη σε ψηλότερα ποσοστά από τους λιγότερα μορφωμένους (κάτι που παρατηρήθηκε και το 2006), στην τρέχουσα χρήση είναι περισσότεροι αναμειγμένοι οι λιγότερα μορφωμένοι.

Οι υπόλοιπες παράνομες ουσίες παρουσιάζουν μια ομοιογενή εικόνα. Γενικά τα πιο μορφωμένα άτομα παρουσιάζουν ψηλότερη ανάμειξη στην χρήση έκστασης, κοκαΐνης, ηρωΐνης και LSD. Ωστόσο, αρκετοί από τους δείκτες για αυτές τις ουσίες δεν είναι στατιστικά σημαντικοί. Σημειώνεται ότι το 2006 κανένας από αυτούς τους δείκτες δεν ήταν στατιστικά σημαντικός, κάτι που δείχνει γενικά μια αυξημένη τάση ανάμεσα στα πιο μορφωμένα άτομα προς τη χρήση ουσιών. Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η φύση της μεταβλητής για τη μόρφωση: σε τρία χρόνια το μορφωτικό επίπεδο του δείγματος έχει μια φυσιολογική αύξηση αφού πολλά άτομα νεαρότερων ηλικιών που είναι ακόμα στον πληθυσμό ενδιαφέροντος θα έχουν μορφωθεί περισσότερο, τόσο σε απόλυτους όρους όσο και σε σχέση με τους αποχωρήσαντες.

Επιπρόσθετα, οι σχέσεις μεταξύ μορφωτικού επιπέδου και οποιασδήποτε άλλης μεταβλητής πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή, δεδομένου ότι υπάρχουν στο δείγμα σημαντικά ποσοστά ατόμων που είναι ακόμα μαθητές ή φοιτητές.

9.6. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΟΥΣΙΑ και ΔΕΙΚΤΗΣ	Αριθμός Χρηστών στον Πίνακα	Συντελεστής Συσχέτισης γ Χαμηλότερο εισόδημα vs ψηλότερο εισόδημα
Καπνός στη Ζωή	1822	-.052*
Καπνός Πρόσφατη	1292	.018
Καπνός Τρέχουσα	1225	.020
Αλκοόλ στη Ζωή	2536	-.160***
Αλκοόλ Πρόσφατη	2126	-.193***
Αλκοόλ Τρέχουσα	1730	-.167***
Μέθη στη Ζωή	1411	-.078**
Μέθη Πρόσφατη	605	-.012
Μέθη Τρέχουσα	267	.067
Ηρεμιστικά Πρόσφατη	201	.162**
Ηρεμιστικά Τρέχουσα	138	.180**
Κάνναβη στη Ζωή	364	-0.51
Κάνναβη Πρόσφατη	140	-.024
Κάνναβη Τρέχουσα	80	.096
Έκσταση στη Ζωή	60	.069
Έκσταση Πρόσφατη	19	.144
Έκσταση Τρέχουσα	10	.175
Αμφεταμίνες στη Ζωή	24	-.093
Αμφεταμίνες Πρόσφατη	12	.053
Αμφεταμίνες Τρέχουσα	6	-.231
Κοκαΐνη στη Ζωή	94	-.061
Κοκαΐνη Πρόσφατη	38	-.097
Κοκαΐνη Τρέχουσα	22	-.021
Ηρωίνη στη Ζωή	10	-.061
Ηρωίνη Πρόσφατη	5	-.291
Ηρωίνη Τρέχουσα	5	-.292
LSD στη Ζωή	39	.112
LSD Πρόσφατη	16	.032
LSD Τρέχουσα	6	.230

Τέλος, για το εισόδημα, παρατηρούμε ότι όσο λιγότερο εύπορη είναι η οικογένεια με την οποία ζει τόσο λιγότερο πιθανό είναι ένα άτομο να έχει καπνίσει στη ζωή του. Για το αλκοόλ ισχύει το ίδιο τόσο για τη χρήση σε όλη τη ζωή όσο και για την πρόσφατη και τρέχουσα χρήση, ενώ για τη μέθη αυτό ισχύει μόνο στην επικράτηση στη ζωή. Για τα ηρεμιστικά ισχύει το αντίθετο: άτομα από λιγότερο εύπορες οικογένειες φαίνεται να τα χρησιμοποιούν περισσότερο τόσο σε πρόσφατη όσο και σε τρέχουσα φάση. Τα ευρήματα αυτά είναι τα ίδια με το 2006 με μόνο μια διαφορά: το 2006 ο συντελεστής για τη μαριχουάνα στη ζωή ήταν στατιστικά σημαντικός και αρνητικός, κάτι που έδειχνε ότι τα άτομα που ζούσαν σε πιο εύπορες οικογένειες είναι πιο πιθανό να την είχαν δοκιμάσει τουλάχιστον μια φορά στη ζωή.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. 2002. *Handbook for surveys on drug use among the general population*. Lisbon: EMCDDA

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. 2009. *Drug Use: An Overview of General Population Surveys in Europe*. Lisbon: EMCDDA.

Κέντρο Ερευνών Intercollege. 2006. Παγκύπρια Επισκόπηση Γενικού Πληθυσμού για το Κάπνισμα, το Αλκοόλ, και Άλλες Ψυχοδραστικές Ουσίες. Μη δημοσιευμένη αναφορά. Στέλιος Στυλιανού, επιστημονικός υπεύθυνος.

Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. 2007. Ρέιβερ, Ρέιβ Πάρτι και Χρήση Ψυχοδραστικών Ουσιών. Μη δημοσιευμένη αναφορά. Στέλιος Στυλιανού, επιστημονικός υπεύθυνος.